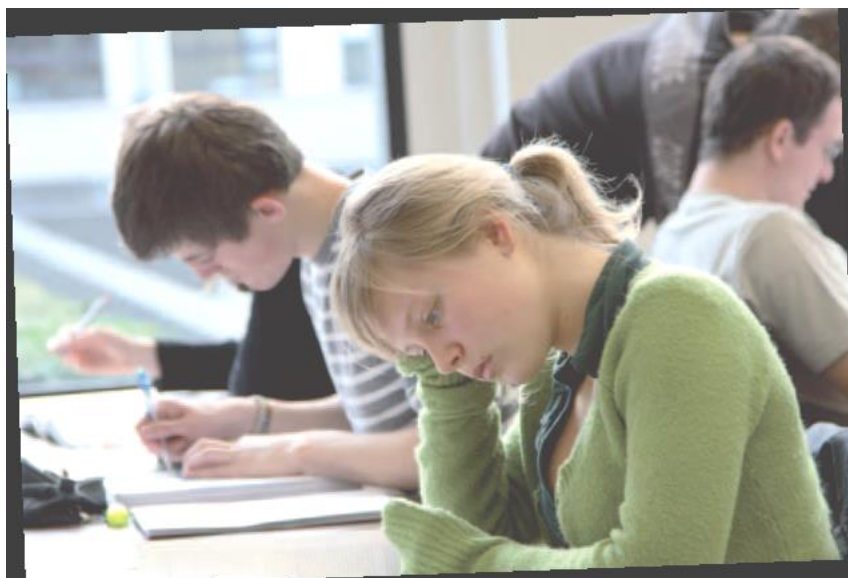

ŠTUDIJSKA POROČILA ERASMUS ŠTUDENTOV MEDICINSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI

za študijsko leto 2009/2010

Pripravil: Tomaž Marš
koordinator programa Erasmus

Ljubljana, september 2010

Predgovor

Tudi študijsko leto 2008/2009 je bilo na področju mednarodnega sodelovanja in izvajanju programa Erasmus za Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani zelo živahno. Program Erasmus je dokončno zaživel, na kar kaže veliko zanimanje naših študentov za študij in prakso v tujini in vedno večje zanimanje tujih študentov za študij na naši fakulteti. Kot vedno je takšen uspeh programa možen le ob medsebojnem tesnem sodelovanju vodstva fakultete, predstojnikov kateder in inštitutov in vseh Erasmus študentov, ki so zastopali več kot uspešno našo fakulteto na partnerskih univerzah tudi v letu 2009/2010.

V študijskem letu 2009/2010 je bilo izbranih za Erasmus študijsko izmenjavo 49 študentov medicine in dentalne medicine, uspešno je Erasmus študijsko izmenjavo opravilo 36 študentov. Štirje študenti so uspešno zaključili Erasmus študijsko prakso. Izvedena je bila ena Erasmus mobilnost za zaposlene na MF. Na MF je študijskem letu 2009/2010 gostovalo 8 tujih študentov, 7 študentov je izmenjavo uspešno zaključilo.

V pričujoči zbirki poročil naših študentov o izkušnji z Erasmus študijem in prakso se odsevajo tako pozivne kot negativne izkušnje, kar se vsekakor dobro za organizacijo mednarodnega sodelovanja v bodoče. Študijske in osebne izkušnje študentov so dragocene tako za bodoče Erasmus študente kot za akademsko osebje, saj ravno te omogočajo, da bo izvajanje programa Erasmus v bodoče čim bolj uspešno.

Tomaž Marš

Ljubljana, september 2010

1. ERASMUS ŠTUDIJSKA IZMENJAVA – ŠTUDENTI MF UL

Eta Mijoč, 4.L, Univerza v Salamanci, ŠPANIJA

Po dobrem letu se vračam iz Salamance, vesela, da sem spet doma, a še toliko bolj zaradi izkušenj, ki jih prinašam s seboj.

Začetek, kot sem zapisala že v prvem poročilu, je bil kar se tiče stika s tamkajšnjo medicinsko fakulteto, bolj razočaranje, predvsem zaradi velike administrativne zmede, a sem sčasoma le prišla do obljubljenih kliničnih vaj. Prve vaje v univerzitetnem kliničnem centru sem opravljala pri predmetu dermatologija, ki so bile prava zaletna deska v mojo Erasmus izmenjavo. Mentor je bil izjemno prijazen, hkrati sem bolje spoznala sošolce, ki so bili poleg prijetne družbe tudi vir nepogrešljivih informacij; izmed teh predvsem nasvet kako po najkrajši poti priti do zelenih kliničnih vaj. Izkazalo se je namreč, da kljub podpisanemu learning agreement-u, nihče ne zagotavlja vaj, kajti niti njihovi študentje nimajo pravice do več kot 3 tednov vaj na semester. Tako sem po neuspešnih obiskih tajnic po nasvetu sošolcev odšla kar v klinični center in se z vsakim mentorjem posebej dogovorila za opravljanje vaj, ki so v kliničnem centru izgledale tako, da smo dva ali trije študentje spremljali mentorja, sicer večinoma brez dodanega pojasnjevanja, a hkrati s presenetljivo veliko zaupanja s strani mentorja, kar sem izkoristila za nabiranje dragocenih praktičnih izkušenj. Bolj kot strokovno znanje pa se mi zdi pomembna pridobitev opažanje, da je odnos med pacientom in zdravnikom, če je le-ta pozitiven in odprt, ključnega pomena za pacientovo počutje, pa naj gre za ozdravitev ali le izboljšanje. Poleg kliničnih vaj bi izpostavila predvsem vaje iz osnov kirurgije, ki so sicer bolj ali manj simulacijske, so pa s strani študentov zelo cenjene in mislim, da bi jih bili naši študentje tudi zelo veseli. Gre za enotedenski program, ki se odvija v tretjem letniku študija in sestoji iz kirurškega šivanja na lutki, uvajanja katetrov in intubiranja.

Ko se je bilo potrebno dogovarjati za izpite, profesorji niso odstopali od pravil, ki veljajo za tamkajšnje študente, niti glede datuma opravljanja izpita, kar me je nekoliko presenetilo, a sem bila na koncu zadovoljna, saj sem imela občutek, da sem si oceno-sicer z veliko truda-resnično zaslužila. Ob tem so bili moji španski sošolci močno začudeni, saj so bili zaradi lastnih izkušenj (večina jih je opravljala izmenjavo v Italiji) prepričani, da bom z izpiti opravila z levo roko, a za Erasmus študenta v Salamanci ni posebnih ugodnosti.

Kljub temu, da se gledano z akademskega stališča z veseljem vračam v Ljubljano, pa mi ob misli na Salamanco postane toplo pri srcu, za kar je odgovoren predvsem utrip ljudi, ki živijo v tem neverjetnem mestu. Že kmalu po začetku študijskega leta sem navezala prijateljske stike s številnimi sošolci iz različnih letnikov, ki so me brez posebnih vprašanj vključili v številne obštudijske aktivnosti, česar ostali Erasmus študentje, ki so se držali bolj zase, niso bili deležni. Prirejali smo dobredelne koncerte, s prodajo medicinskih pripomočkov smo zaslužili dobršen delež denarja, s katerim smo s celotnim šestim letnikom ob koncu njihovega študija odleteli na Kubo... vse te dejavnosti so me z domačimi študenti zelo povezale ob čemer sem imela odlično priložnost za učenje in izpopolnjevanje španskega jezika.

V Slovenijo je že prišla Erasmus študentka iz medicinske fakultete v Salamanci, ki bo pri nas na izmenjavi v letošnjem študijskem letu in vidim, kako veliko ji pomeni, da ima nekoga, na katerega se lahko obrne in koliko lažji bo po vaši zaslugi njen vstop v naše akademsko okolje.

Če zaključim, odhod na izmenjavo je bila ena izmed najlepših izkušenj v mojem življenju, presegla je vsa pričakovanja in verjamem, da je vsaj peščica Špancev zelo navdušena nad obiskom Slovenije, saj sem našo državo in fakulteto s ponosom zastopala.

Eta Mijoč

Anja Valič, 5.L, Univerza v Firencah, ITALIJA

Spoštovani!

V šolskem letu 2009/2010 (v obdobju med 8. septembrom 2009 in 1. julijem 2010), sem opravljala Erasmus študijsko izmenjavo na Univerzi v Firencah v Italiji.

Občutki ob zaključku izmenjave so mešani. Vesela sem, da mi je v tem šolskem letu uspelo opraviti praktično vse obveznosti in izpite petega letnika in poleg tega še par »starih grehov«, kar mi verjetno brez te izmenjave nebi, saj je na naši fakulteti težko dobiti izpitni rok za določene izpite, ki sem jih opravila v Firencah. Vendar je to od mene zahtevalo, da sem praktično živela in opravljala študijske obveznosti na dveh krajih naenkrat, kar je bilo tudi finančno gledano precej zahtevno.

Ob prihodu v Firence me je ga. Rosselli, pomočnica erasmus koordinatorice, lepo sprejela in uredila vso potrebno dokumentacijo. Žal nimajo pri njih organiziranega tutorstva za tuje študente, tako da si ob prihodu v Firence prepuščen sam sebi. Prvih nekaj dni, ko sem še urejala dokumentacijo in iskala sobo, sem tako preživela v hostlu. Sobo sem dobila v centru mesta in zanjo plačevala okoli 370€/mesec, kar je za naše razmere kar precej, v Firencah pa je bila to daleč najbolj poceni opcija. Imela sem srečo, saj je bila ena izmed mojih sostanovalk študentka medicine in mi je tako čez leto pomagala z različni napotki in informacijami.

Klinični center in Medicinska fakulteta se nahajata na skrajnem severnem delu Firenc, tako da sem se do tja vozila z mestnim avtobusom, kar mi je vzelo dobre pol ure v eno smer.

Rada bi pohvalila Erasmus pisarno na gostujoči fakulteti, saj je bila koordinatorica, oz njena pomočnica ga. Rosselli vedno dosegljiva tako v pisarni med uradnimi urami kot preko e-maila. Če sem potrebovala kako informacijo ali dokumentacijo sem pisala e-mail in dobila odgovor ponavadi še isti dan, naslednji dan pa sem že lahko dvignila potreben dokument v njihovi pisarni.

V okviru »Atenea« Univerze v Firencah sem se lahko prijavila na tečaje tujih jezikov. En tečaj (eno stopnjo) italijanščine sem imela zastonj, ostale pa bi morala plačati, a ker sem se prijavila na najvišjo stopnjo, to ni bilo potrebno.

Ker so bili tečaji relativno poceni (36€/tečaj) sem se tako prijavila še na tečaje portugalščine in francoščine.

Študentska prehrana je urejena drugače kot pri nas. S posebno kartico imaš možnost jesti v eni izmed petih menz razkropljenih po Firencah. Ker je bila v času kosila vedno gneča in pa tudi zaradi oddaljenosti menz od Medicinske fakultete, sem to možnost izkoristila le nekajkrat.

Sprva sem v learning agreement malce abiciozno vpisala 13 predmetov. Še pred odhodom v Firence je postalo jasno, da nekaterih kot npr. medicina dela, rehabilitacija, sodna medicina in pa MAFA ne bom mogla opravljati na gostujoči fakulteti temveč v Ljubljani. Tako sem v prvem semestru preživela skoraj 6 tednov v Ljubljani in v tem času opravila 2 tedna vaj iz sodne medicine, in pa po 1 teden vaj iz predmetov: rehabilitacija, medicina dela in MAFA. V prvem semestru sem opravila v Ljubljani tudi izpita iz sodne medicine in rehabilitacije.

Na gostujoči fakulteti sem v prvem semestru imela namen opraviti vaje in izpite iz naslednjih predmetov: oftalmologija, ORL, onkologija in ortopedija. Sredi novembra, ko bi morala opravljati vaje iz ortopedije mi je bilo sporočeno s strani naše katedre za ortopedijo, da moram obveznosti iz tega predmeta opraviti v Ljubljani. Tako sem bila primorana opravljati vaje iz ortopedije v Ljubljani v drugem semestru, izpit pa opravljam že čez dober teden v Ljubljani.

Vaj iz onkologije nisem opravljala v Firencah iz dveh razlogov: prvi je ta, da je predstojnik in pa tudi precejšen del ostalih zaposlenih na tej katedri zelo »neprijaznih« do študentov. Opravljanje izpita iz tega predmeta je bila ena najgrših izkušenj v Firencah. Profesor se je do mene med izpraševanjem obnašal zelo »menefregistično«. Drugi razlog pa je ta, da me onkologija zanima tudi kot specializacija in sem zato želela opravljati vaje na našem Onkološkem inštitutu.

Opravljanje vaj in pa izpita iz oftalmologije je bila na srečo čisto drugačna izkušnja. Vaje sem opravljala na oftalmološki kliniki, kjer so bili prof. Scivanti, doc. Giansanti in pa nekateri drugi zdravniki in specializanti zelo prijazni in zagreti za »poučevanje«. Na vajah so me spraševali o različnih patologijah očesa in kazali postopke diagnostike in zdravljenja ter mi omogočili tudi prakso v urgentni službi na njihovi kliniki.

Za opravljanje vaj in izpita iz otorinolaringologije mi je tudi zaradi skoraj 2-mesečnega bivanja v Ljubljani (zaradi opravljanja vaj) zmanjkalo časa. Tako sem v prvem semestru na gostujoči fakulteti opravila samo še izpit iz ginekologije. Vaje iz tega predmeta sem opravljala na ginekološki kliniki v Ljubljani v poletnih mesecih pred odhodom v Firence.

Prvi semester se je na gostujoči Univerzi zaključil že 18. decembra, tako da sem »proste« tedne v januarju izkoristila za opravljanje vaj iz sodne medicine in nekaterih izpitov v Ljubljani. V Firence sem se vrnila v zadnji tretjini januarja, saj sem morala opraviti še izpit iz ginekologije.

Drugi semester se je v Firencah pričel s 1. marcem in končal 31. maja. Marca meseca sem se vrnila v Ljubljano za 1 teden in opravila vaje iz ortopedije. V začetku meseca aprila sem se zopet vrnila v Ljubljano in opravila vaje iz onkologije ter hkrati še izpit iz nevrologije. Konec meseca aprila sem v Firencah opravila vaje iz ORL. Izkušnja na teh vajah je bila podobna tisti iz vaj oftalmologije.

Prednost opravljanja vaj v Firencah je bila predvsem ta, da sem jih opravljala individualno pod mentorstvom predstojnikov kateder. Tako so se mi lahko mentor in drugi zaposleni bolj posvetili, kot če bi vaje opravljala v skupini. Tako sem videla veliko kliničnih primerov, pregledov in pa tudi operacij (predvsem pri ORL). Meseca maja sem preživela 4 tedne na Pediatrični kliniki Meyer,, ki se nahaja v neposredni bližini KC. Klinika spada med najboljše pediatrične klinike v Italiji. Tudi pri teh vajah sem imela srečo z mentorjem. Prof. Seminara mi je v prvem tednu pokazal kako je z delom v ambulanti, kjer sem mu asistirala pri pregledih otrok. Naslednje 3 tedne sem preživela na različnih oddelkih klinike. Imela sem možnost videti nekatere redke patologije pri otrocih. Tudi na teh oddelkih sem imela srečo z mentorji, zdravniki in specializanti saj sem lahko opazovala in pomagala pri viziti in sodelovala v raportu. Vsak dan sem dobila seznam pacientov z njihovim statusom, tako da sem lahko opazovala celotno obravnavo teh pacientov. Vse izpite sem opravljala ustno pred veččlansko komisijo.

Na koncu izmenjave sem skoraj vso dokumentacijo uredila v enem dnevu. Transcript of records sem dobila po pošti na dom približno 10 dni po mojem odhodu iz Firenc.

Vseh obveznosti nimam še potrjenih s strani matičnih kateder, a upam, da mi bo to uspelo v kratkem in brez večjih zapletov.

Tako je končni rezultat izmenjave nasleden:

Iz predmeta Onkologija: predavanja in izpit v obsegu 2 ECTS; dosežena ocena 24/30; prevedena ocena pd (8).

Iz predmeta Oftalmologija: predavanja/klinične vaje in izpit v obsegu 4 ECTS; dosežena ocena 28/30; prevedena ocena pd (9).

Iz predmeta Ginekologija in Porodništvo: predavanja in izpit v obsegu 3,5 ECTS; dosežena ocena 26/30; prevedena ocena pd (8).

Iz predmeta Otorinolaringologija: predavanja/klinične vaje in izpit v obsegu 3 ECTS; dosežena ocena 27/30; prevedena ocena pd (9).

Iz predmeta Pediatrija: predavanja/klinične vaje in izpit v obsegu 2 ECTS; dosežena ocena 26/30; prevedena ocena pd (8).

Izmenjava je bila zares enkratna izkušnja, vendar se mi zdi kvaliteta in pa kvantiteta pouka na naši fakulteti v Ljubljani neprimerno višja. Kljub temu sem v Firencah uživala v dobrem pouku, saj sem opravljala praktični del pouka individualno in je bila zato raven mojega pouka v Firencah višja od tiste, ki so je deležni njihovi študentje in mogoče v nekaterih primerih in pogledih tudi višja od pouka na matični fakulteti.

Na koncu bi se vam rada zahvalila za dano možnost izmenjave.

Lep pozdrav,

Anja Valič

Vudrag Borna, 5.L, Univerza v Salamanci, ŠPANJA

V zimskem semestru študijskega leta 2009/2010 sem opravljal Erasmus študijsko izmenjavo na Univerzi v Salamanci v Španiji. V Slovenijo sem se vrnil sredi februarja, na izmenjavi pa sem bil od začetka septembra.

V splošnem sem s svojo izmenjavo zelo zadovoljen. Čeprav nekatere stvari niso potekale najbolj gladko ali tako, kot sem predvideval, mislim, da je bila ta izmenjava zelo dobra študijska in življenjska izkušnja.

Namestitev v Salamanci sem si urejal sam. Živel sem v najetem stanovanju. Na žalost za tuje študente ni organizirano bivanje niti v prvih dneh ali tednih po prihodu, tako da nas je večina tujcev prvih nekaj dni po prihodu stanovala v hostlih. Že pred odhodom sem poskušal vzpostaviti stike za najem stanovanja, vendar sem na koncu do stanovanja prišel preko oglasa, ki sem ga našel na telefonski govorilnici. Kolikor vem, je tudi v drugih krajih v Španiji tak način iskanja stanovanja zelo uveljavljen. Sicer pa obstaja tudi posebna služba univerze, ki podpira študente z različnimi informacijami, posreduje pa tudi oglase za stanovanja. Spletni naslov službe je <http://websou.usal.es/>. Za stanovanje sem plačeval 200 € mesečno in mislim, da je to povprečna cena v Salamanci.

Na žalost nisem najbolj zadovoljen z dosegljivostjo koordinatorja ali osebja iz mednarodne pisarne. Koordinator namreč dela na inštitutu, ki je na drugi lokaciji, tako da na fakulteti ni bil najbolj pogosto. Če je bilo treba podpisati kakšne dokumente, smo jih (po navodilu koordinatorja) puščali v študentski pisarni, kjer nam jih je nato podpisal. Tudi sicer smo večino formalnih zadev urejali v študentski pisarni, kamor nas je koordinator tudi napotil. Ko pa sem zadnje dni pred odhodom urejal še zadnje formalnosti, sem se osebno oglasil pri koordinatorju, da mi je podpisal potrebne dokumente. Mislim, da je to najhitrejša in najbolj zanesljiva pot, če se za podpis mudi. Ko sem potreboval informacije iz mednarodne pisarne, sem jih sicer dobil, če sem šel tja osebno, na žalost pa so moji maili ostali brez odgovora.

Za tuje študente je bil s strani univerze organiziran intenzivni 30-urni tečaj španščine. Mislim, da je bil tečaj sicer kvaliteten, a na žalost ga nisem mogel polno izkoristiti, ker sem se v tistem času pripravljaval za delni izpit iz porodništva. Neugodno je tudi to, da je lahko vsak opravljal samo en tečaj, prav tako pa ni bilo na voljo nobenih tečajev drugih jezikov. Od Erasmus študentov iz drugih krajev sem slišal, da nekatere univerze omogočajo opravljanje več tečajev na različnih stopnjah, pa tudi iz več jezikov. Cena tečaja je bila 100 €, prav tako pa sem izvedel, da so v nekaterih drugih krajih tečaji precej cenejši. Ne glede na to pa mislim, da je moje znanje španščine precej napredovalo. Mislim tudi, da je za študij v Španiji znanje jezika neizogibno, Španci namreč zelo slabo obvladajo tuje jezike.

Sredi semestra sem moral spremeniti learning agreement. V programu študija so bili namreč nekateri predmeti, za katere sem mislil, da bojo šele v naslednjem semestru. Ker sem se jeseni za tri tedne vrnil v Ljubljano (zaradi vaj iz sodne medicine, klinične stomatologije in medicine dela), sem lahko v tem času tudi uredil formalnosti s profesorji na matični fakulteti in dobil soglasje za opravljanje njihovih predmetov v tujini. S spremembo learning agreementa v Salamanci nisem imel nobenih težav. V končni fazi sem v learning agreementu ohranil porodništvo in ginekologijo, otorinolaringologijo, onkologijo in urgentno medicino. Na koncu sicer izpita iz urgentne medicine nisem opravljal, ker pri nas nimamo enakovrednega predmeta, v študijski sporazum sem ga napisal samo zato, da bi lahko iz lastnega interesa poslušal predavanja.

Porodništvo in ginekologija je predmet, ovrednoten z 8,5 krediti, od tega 6,5 teoretičnih in 2 praktična. Na žalost sem pred odhodom na izmenjavo imel informacije, da ima predmet 13,5 kreditov, tako da sem mislil, da bom lahko vse obveznosti opravil na izmenjavi, bom pa po vsej verjetnosti moral opraviti še kakšne dodatne obveznosti v Ljubljani. V programu je en teden vaj, ker pa sem sam potreboval več kreditov, sem se dogovoril, da sem opravljal še en dodaten teden vaj. Vaje so potekale v ginekološki ambulanti z mentorjem, pa tudi v porodniškem simulatorju, vključevale pa so tudi seminarje s predstavitevjo in debato o kliničnih primerih. Mislim pa, da je vsebina vaj odvisna od tega, kam je razporejen mentor, nekateri študenti so mi namreč povedali, da so vaje opravljali na porodnem oddelku ali v operacijski dvorani. V Erasmus listino naše fakultete mi profesor na žalost ni hotel vpisati še 2 kreditov za dodaten teden vaj, tako da imam formalno samo 8,5 kreditov, čeprav sem dejansko opravil za 10,5 kreditov obveznosti. So mi pa na mojo prošnjo napisali potrdilo, da sem opravil 2 tedna vaj. Predmet smo lahko opravljali z delnimi izpiti. Tuji študenti smo prvi delni izpit lahko opravljali ustno, naslednja dva pa pisno. Prvi delni izpit sem opravil, drugega pa sem na žalost zamudil, ker sem bil v tistem času v Ljubljani. Svoje obveznosti bi lahko planiral tudi drugače, vendar smo informacije o datumih delnih izpitov dobivali zelo pozno. Zato sem moral na koncu semestra opravljati hkrati drugi in tretji delni izpit, vendar sem tudi to uspešno opravil.

Pri otorinolaringologiji sem dobil 8 kreditov, 5 teoretičnih in 3 praktične. Opravil sem 2 tedna vaj. Vaje so prva dva dni v tednu potekale v ambulanti s profesorjem, ostale dni pa v operacijski dvorani. Na koncu semestra smo tuji študenti izpit lahko opravili ustno. Izpit je bil pred tremi profesorji, vsak je postavljaval vprašanja iz svoje specialnosti (grlo, nos, uho). Izpit sem uspešno opravil.

Pri onkologiji sem dobil 5 kreditov, 3 teoretične in 2 praktična. Opravil sem en teden vaj. Vaje so potekale z mentorjem na onkološkem oddelku v bolnišnici, podobno kot klinične vaje v Ljubljani. Izpita iz onkologije na žalost nisem opravil, mi je pa profesor v rubriko B Erasmus listine vpisal in podpisal opravljene obveznosti. Na katedri za onkologijo v Ljubljani sem načeloma dogovorjen, da mi bojo opravljene vaje priznani. Izpit pa je za tuje študente bil enak kot za domače, in sicer pisni.

Pred odhodom sem lahko uredil večino formalnosti, nisem pa dobil potrdila o opravljenih izpitih (transcript of records). Ob mojem odhodu izpitno obdobje namreč še ni bilo končano, tako da katedre v študentsko pisarno še niso posredovale podatkov. V študentski pisarni so mi povedali, da je standardna praksa, da ta dokument naknadno pošljejo v mednarodno pisarno. To so mi potrdili tudi v mednarodni pisarni v Salamanci in v Ljubljani.

Upam, da bom transcript of records dobil čimprej.

Čprav določene stvari na fakulteti gostiteljici niso urejene najboljše (predvsem organizacija in informiranje), sem z izmenjavo v splošnem zelo zadovoljen.

Lep pozdrav, Borna Vudrag

Milan Car, 6.L, Univerza v Malagi, ŠPANIJA

V Málaga sem prispel 31. 08. 2009 in takoj pričel z iskanjem stanovanja. Našel sem si ga v centru Málaga preko nepremičninske agencije EPS. Kmalu nato sem ugotovil, da je center Málaga precej daleč od medicinskega faksa in glavne bolnice (Hospital Clínico), kjer je potekala večina vaj, zato sem se v drugem semestru preselil v predel mesta, ki je bil bližje tem institucijam.

02. 09. 2009 smo imeli uvodni sestanek za Erasmus študente, kjer nam je mednarodna koordinatorica Univerze v Málaga Sra. Mª Carmen Gonzáles predstavila Univerzo v Málaga, vse potrebne postopke za vpis na univerzo in pripadajoče fakultete ter podala praktične informacije glede življenja v Málaga. Vsi Erasmus študenti smo tudi prejeli priročnik z navodili.

Še isti teden sem pričel z Erasmus jezikovnim tečajem, ki je obsegal 68 ur. Tečaj je bil brezplačen, po zaključenem tečaju smo vsi prejeli certifikat asistencije. Poleg učenja jezika v jezikovni šoli sem spoznal tudi veliko ostalih Erasmus študentov.

Predavanja na medicinski fakulteti so se mi začela 22.09.2009. Pred začetkom predavanj sem stopil v kontakt s svojim koordinatorjem, prof. Aguirre-jem, ki mi je pomagal izpolniti vso potrebno papirologijo. Tutorica – študentka medicine – mi je tudi razkazala fakulteto in me pospremila do posameznih kateder, kjer sem se dogovoril za termine vaj.

V prvem semestru sem poslušal predavanja in opravljal vaje iz Interne Medicine I, Intenzivne Medicine, Kirurgije I (=Traumatologije) in Maksilofacilane Kirurgije. Predavanja so bila organizirana podobno kot na naši fakulteti, vaje pa so večinoma potekale po sistemu 12- dnevni period. Na vajah iz Kirurgije I in Maksilofacilne kirurgije sem lahko samo gledal operacije, na vajah iz Interne Medicine I pa sem moral iti sam do pacientov in jemati anamneze ter delati statuse. Sprva se mi je to zdelo bolj kot Mission Impossible (zame in za paciente – ne vem, kdo se je bolj matral!), ampak sčasoma sem se nekako naučil.

Izjema so bile le vaje iz Intenzivne Medicine, ki so bile organizirale kot intenzivni 2-dnevni kurs temeljnih in dodatnih postopkov oživljanja.

V drugem semestru pa sem opravljal izključno samo vaje iz Interne Medicine in Kirurgije. Oboje so bile dobro organizirane.

Praktikum iz Interne Medicine se je odvijal kot trije 12-dnevni rotatoriji. V mojem primeru sem prvo periodo opravljal na oddelku za endokrinologijo in nutricijo, drugo periodo na oddelku za infekcijske bolezni in tretjo periodo na reumatologiji. V vsaki periodi sem bil dodeljen mentorju, s katerim sem krožil. V zvezek sem si sproti zapisoval primere, ki sem jih videl, v vsaki periodi sem moral tudi napisati odpustna pisma 2 pacientov. V sklopu predmeta smo imeli ob petkih po kliničnih vajah učenje praktičnih veščin na lutkah: artrocenteze, torakocenteze, lumbalne punkcije, uretralnega sondiranja, vstavljanja nasogastrične sonde in delavnico EKG.

Kirurški praktikum je potekal v obliki dveh 12-dnevni rotatorijev. Prvi rotatorij iz splošne (zlasti abdominalne) kirurgije je bil vsem študentom skupen, v drugem rotatoriju pa so nas spet razdelili mentorjem po različnih oddelkih. V mojem primeru je to bilo 6 dni na vaskularni kirurgiji ter nato še 6 dni na kardialni kirurgiji. Ravno tako sem si v zvezek moral sproti zapisoval primere, ki sem jih videl.

Na splošno sem se imel zelo lepo v Málaga. Preživel sem eno leto v popolnoma drugačnem okolju, spoznal veliko novih ljudi, naučil novega jezika (če nič drugega, je jemanje anamnez in statusov sedaj postalo vsaj Mission Possible!), pridobil novih medicinskih spoznanj, dobil mednarodne prijatelje. Moj študijski cilj pred odhodom v Málaga je bil opraviti vaje iz kirurgije in večino vaj iz interne medicine in to sem tudi naredil.

Erasmus je bil res enkratna izkušnja!

Gaja Leban, 5.L, Univerza v Malagi, ŠPANIJA

Težko je verjeti, da so štirje meseci tako hitro minili in že ponovno nadaljujem študij v Ljubljani. Gotovo je to dober znak, da smo se ujeli in uspešno integrirali v lokalno okolje univerze v Malagi.

Kot se poročala že v mesečnem poročilu, sem v Malago prišla 31.1. Po uvodnem sestanku s tamkajšnjo mednarodno pisarno sem prve tri tedne posvetila učenju španščine na brezplačnem, intenzivnem 70-urnem tečaju v skupini B1, ki ga je organizirala univerza v Malagi za vse Erasmus študente.

Sledilo je obdobje prilagajanja študijskega sporazuma, ker sem ugotovila nekaj neskladnosti med vrednostmi kreditnih točk predmetov v dokumentih, ki so jih imeli objavljene na internetni strani fakultete in dejanskim stanjem. Po prvi matrikulaciji sem prejela dostop do interneta, virtualnega kampusa in študentsko izkaznico, ki mi je omogočala vse ugodnosti, ki so jih deležni lokalni študentje (od javnega prevoza dalje). V obdobju, ko smo imeli možnost modifikacije vpisa, sem dodala še nekaj sprememb. Edina težava, ki bi jo izpostavila je dejstvo, da v okviru virtualnega kampusa nismo imeli Erasmus študentje dostopa do aktualnih obvestil o razporedih in pričetkih praks, kar je zahtevalo kar precej nagovarjanja in lovljenja domačih študentov za prepotrebne informacije.

Opravljala sem vaje iz kirurgije (Clinica cirurgica), za katere sem se dogovorila, da jih lahko dodatno podaljšam in tako opravi enako število tednov kot bi jih sicer v Ljubljani. Pričela sem 11.3. in zaključila 5.5., vaje so trajale v povprečju 5 ur dnevno. Krožila sem na oddelkih splošne kirurgije, urologije in kirurgije dojke. Vsak petek smo imeli seminarje, ki so jih pripravili kirurgi z različnih oddelkov in nam tako približali tudi patologije, ki jih nismo videli v praksi. Na enem izmed seminarjev smo se učili tehnike šivanja in kirurških vozlov na umetnih materialih. Enemu mentorju sta bila dodeljena dva študenta, ki sta ga spremljala pri delu na oddelku in v kirurški dvorani. Občasno smo se smeli kirurško umiti in asistirati pri operaciji, vendar je bila to bolj izjema kot pravilo. Večinoma smo opazovali potek laparoskopskih in endoskopskih operacij v kirurški sobi preko monitorja. Osebe na urološkem oddelku je bilo zelo pedagoško in študentom prijazno in od te prakse sem res veliko odnesla in se tudi največ praktičnih stvari naučila. Med prakso je vsak študent vodil dnevnik bolnikov, ki ga je dopolnil s teorijo glede na videno patologijo in ga ob koncu prakse predložil predstojnici oddelka za kirurgijo. Izpita ob zaključku nisem opravljala, saj nisem imela privolenja dr. Smrkolja za priznanje preverjanja znanja.

S pomočjo Erasmus koordinatorja sem se dogovorila za dvo tedensko individualno prakso iz radiologije na oddelku za toraks. Pričela sem 10.5 in zaključila 21.5. Dvakrat tedensko sem obiskovala tudi seminarje, ki so bili organizirani v okviru predmeta Clinica radiologica. Po vsakem seminarju smo imeli kratko preverjanje znanja. Videla sem veliko rentgenskih slik in prepričana sem, da mi bo pridobljeno znanje prišlo prav ne glede na izbiro specializacije.

Udeležila sem se 50 urnega praktičnega tečaja hipnoze, ki ga je organizirala fakulteta za psihologijo v okviru izbirnih vsebin. Bila je zanimiva izkušnja, vendar je pri tako subtilni tehniki še bolj prišla do izraza moč

maternega oziroma slabost tujega jezika. Ob zaključku smo morali v parih posneti indukcijo in poglobitev hipnoze, ki smo jo sami pripravili. Za ta tečaj sem morala plačati kotizacijo 150 evrov.

Rada bi pohvalila Erasmus koordinatorja dr. Aguirreja, ki se je vedno trudil pomagati, ko so se pojavile težave. Organiziral nam je tudi zaključno srečanje, ki se ga pa na žalost nisem mogla udeležiti, saj sem imela let za vrnitev v Slovenijo že 5.6. Še enkrat bi poudarila, da celotno izobraževanje poteka izključno v španščini in je zato vsaj osnovno znanje jezika zelo priporočljivo.

Mislím, da je bila moja Erasmus izkušnja zelo pozitivna, veliko sem se naučila ne le na akademskem, ampak še več na osebnem področju. Nedvomno se lažje poistovetim s tujimi študenti, ki bodo prišli na izmenjavo v Slovenijo in razumem vse drobne težavice s katerimi se bodo srečevali. Bolje občutim vrednost malih nasvetov in pomoči, ki jim prej morda nisem pripisovala zadostnega pomena. Za vsakogar je to koristna izkušnja za prehod od teoretičnega sprejemanja različnosti kultur oziroma nekaj dnevnega turističnega srečevanja z njimi k resničnemu sobivanju. Nedvomno se mi zdi ta program dolgoročna investicija k integraciji, razumevanju in sprejemanju evropskih narodov med seboj.

Gaja Leban

Ljubljana, 17.6.2010

Rok Stojan, 6.L, Univerza Albert Ludwig Freiburg, NEMČIJA

Erasmus poročilo

Rok Stojan, Freiburg im Breisgau 1.10.2009-28.9.2010

V sklopu Erasmus mobilnosti sem imel privilegij opraviti skoraj enoletno študijsko izmenjavo na Medicinski Fakulteti Albert-Ludwigs Univerze v Freiburgu. Freiburg je mesto s približno 220.000 prebivalci od katerih je okoli 40.000 študentov in med temi tudi dobrih 3000 mednarodnih študentov. Sodeč po temu si lahko predstavljate, da je bil študij tam pravi pravcati užitek. Na samo fakulteto sem bil enako vpisan kot redni nemški študentje, tako da sem imel vse elektronske in druge privilegije študentov (učni pripomočki online, menza, knjižnice, nakup elektronike/software po študentskih cenah, skoraj zastoj vstop v dramo/na koncerte, vstop v študentske klube itd). Tudi vaje in predavanja sem opravljal z rednimi študenti v nemškem jeziku (zatorej bi tudi za prihodnje kandidate predlagal, da znajo dokaj dobro nemško, saj so potlej vsi izredno prijazni) in iskreno povedano nisem imel enkrat težav s proferoji, pacienti ali kolegi. Kot ze v naslovi piše sem bil v Freiburgu od 1.10.2009 do 28.9.2010. Pri zimski semester prične ponavadi okoli 15.10., a MF prične že teden dni preje in tudi vso administracijo je potrebno urediti (kar je potekalo izjemno gladko, že po pošti so mi poslali z univerze konec julija vsa navodila za oktober). Samo mesto je pravo študentsko mesto, tako da se za vsak okus najde več stvari, pouk na fakulteti je pa tudi zavidanja vreden, saj se vsi tako asistenti, kot profesorji izredno trudijo izpeljati najboljši možen pouk. V Freiburgu sem opravil tudi nekaj izpitov, katerih mi, iz meni in veliko ostalim neznanih vzrokov, ne želijo priznati na matični ustanovi, po vsej verjetnosti bo pa to za prihodnje generacije že urejeno. S kulturnega vidika, se Slovenija in Baden-Württemberg, kjer leži Freiburg, ne razlikujeta dosti, hkrati se pa mentaliteta tam prebivajočih skoraj popolnoma razlikuje od naše, kar mi je dalo veliko za misliti.

Če na kratko povzamem, bi vsakomur, ki želi doživeti Nemčijo, ali pa tudi samo iti v tujino "pogledati", kako je tam, toplo priporočal Freiburg im Breisgau. Za morebitne podrobnejše informacije, se lahko oglasite pri koordinatorju in vam bo on dal moj email naslov.

Rok Stojan 15.10.2010

Tomaž Šmigoc, Univerza Ludwig Maximilians Munchen, NEMČIJA

Zaključno poročilo z ERASMUS študijske izmenjave v Münchnu Zimski semester študijsko I. 2009/2010

V zimskem semestru 6. letnika v študijskem letu 2009/2010 sem se udeležil ERASMUS študijske izmenjave na Medicinski fakulteti Ludwig Maximilians Universität München. V sklopu petmesečne izmenjave sem opravil jezikovno-pripravljalni tečaj ter klinične vaje iz kirurgije in družinske medicine.

Po uspešni prijavi na razpis za Erasmus študijske izmenjave in izboru sem pričel s pripravami na študij na medicinski fakulteti v Münchnu. Pred prijavo na študij v München sva skupaj s koordinatorjem in s pomočjo koordinatorice münchenske fakultete pripravila moj študijski program. Tako je bil moj študijski program potrjen s strani obeh univerz že pred mojim odhodom. Preko univerze v Münchnu sem zaprosil tudi za študentski dom, za katerega sem prav tako dobil pozitiven odgovor že pred mojim odhodom, tako da nisem imel skrbi z iskanjem bivališča v Münchnu. Na matični univerzi sem tudi uredil vse potrebno za pridobitev finančne pomoči in tako pred odhodom dobil izplačan del Erasmus štipendije, kar je pomembno, saj so na začetku stroški zaradi raznih kavcij višji kot potem v naslednjih mesecih. Da bi začel s študijem brez večjih težav in da bi uredil vse formalnosti že pred začetkom kliničnih vaj, sem se prijavil v mesecu septembru na jezikovno-pripravljalni tečaj v sklopu münchenske univerze.

V mesecu septembru sem tako najprej obiskoval jezikovno-pripravljalni tečaj, kjer sem utrjeval znanje nemškega jezika, navezoval stike s tujimi študenti, spoznaval München in že urejal potrebno dokumentacijo za študij. V sklopu tega sem moral urediti pogodbo za študentski dom, prijaviti svoje začasno bivališče, odpreti bančni račun in urediti zdravstveno zavarovanje. V tem času sem se srečal že tudi z nemško študentko, ki je bila dodeljena za mojo mentorico in ki mi je še dodatno razkazala zame pomembne inštitucije ter dala nekaj uporabnih informacij. Srečal pa sem se tudi s koordinatorico na medicinski fakulteti v Münchnu, s katero sva uredila še nekatere formalnosti. Po uspešnem vpisu v začetku oktobra sem začel s kliničnimi vajami iz kirurgije.

Vaje iz kirurgije sem opravljal na Univerzitetni kirurški kliniki in polikliniki Großhadern, in sicer v obdobju od 05. 10. 2009 do 22. 11. 2009. Že pred začetkom, v poletnih mesecih, je z mano navezala stik koordinatorica študijskih praks na tej kliniki in mi podala osnovne informacije ter me po moji želji razvrstila na oddelek. Vaje iz splošne kirurgije sem opravljal na travmatološkem oddelku klinike. V sklopu vaj sem sodeloval na jutranjih vizitah, delovnih/strokovnih sestankih, rentgenoloških razgovorih, sodeloval pri delu na oddelku (jemanje krvi, vstavljanje i. v. kanil, kontrola ran in izvajanje prevezov, spremljanje bolnikov, asistiranje pri posegih na oddelku...), asistiral pri operacijah, sodeloval pri delu v kirurški ambulanti in se udeležil seminarjev ter predavanj, ki so bila namenjena nam, študentom praktičnega leta na kirurških oddelkih. Delo je potekalo praktično ves dan in je bilo dokaj naporno, vendar zanimivo ter polno novih in pomembnih izkušenj. V sklopu vaj iz kirurgije sem se udeležil tudi travmatološkega tedna in pridobil TEAM-G (German Trauma Evaluation and Management) certifikat – ATLS za študente medicine.

Po vajah iz kirurgije so sledile vaje iz družinske medicine. Opravljal sem jih v Lehrpraxis Dr. M. Pfaller, v času od 23. 11. 2009 do 24. 01. 2010. V ordinaciji Dr. Pfaller-ja sem spoznaval delo družinskega zdravnika, ob tem pa tudi sam jemal anamneze in izvajal preglede ter predlagal diagnozo in nadaljnje zdravljenje, opravljal preventivne zdravstvene preglede, pripravljal in dajal i.m. in i.v. preparate, sodeloval pri cepljenju ter spoznaval organiziranost družinske ambulante in tudi probleme javnega zdravstva v Nemčiji. Mentor je bil dober učitelj, ki me je tudi veliko vključeval v svoje delo, tako da sem bil z vajami zadovoljen.

V zadnjem tednu sem uredil vse potrebne formalnosti pri koordinatorici in v mednarodni pisarni univerze ter opravil še odjavo bivališča, zaprtje bančnega računa ter predal ključne sobe v študentskem domu. Vse je potekalo brez večjih težav.

Ob študiju sem se vključeval v aktivnosti, ki jih je pripravilo združenje študentov univerze München za Erasmus študente – LMU-MESA. To so bile razne zabave, družabne športne in prostočasne aktivnosti ter ogledi in izleti v bližnjo in daljno okolico Münchna. Tudi študentje medicinske fakultete so organizirali v sklopu programa Study-Budy nekaj družabnih srečanj.

Stroški samega študija so mesečno dosegali nekje 800€. Na začetku so bili nekoliko višji, ker je bilo potrebno kupiti nekaj stvari in tudi plačati kavcijo. Bivanje v študentskem domu je za samsko sobo znašalo 251,20€. Za mesečno karto je bilo potrebno odšteti okoli 50€, prevoz domov v Slovenijo in nazaj pa je znašal z avtobusom okoli 75€. Življenjski standard je v Nemčiji, še posebej v Münchnu, nekoliko višji, tako da so bili stroški za prehrano in občasne dodatne aktivnosti precej visoki. Za študij sem ob Zoisovi štipendiji pridobil še Erasmus pomoč v višini 300€ na mesec, ostalo so pa predstavljali lastni prihranki in prispevki staršev.

Na splošno ocenjujem izmenjavo z zelo dobro oceno, saj je nekako izpolnila moja pričakovanja, mi dala nekaj na akademskem in tudi vsakdanjem življenjskem področju. Z njo sem spoznal tudi nove ljudi in izboljšal svoje znanje tujega jezika. Obenem pa je bilo vse skupaj dobro organizirano in praktično v celotnem poteku izmenjave nisem imel nobenih večjih težav.

Tina Jereb, Univerza La Laguna Tenerife, ŠPANIJA

Erasmus izmenjavo sem opravljala Tenerifih, otoku večne pomladi. K odločitvi za univerzo v La Laguni je prav gotovo prispevalo tudi dejstvo, da sem se tako izognila zimi v Sloveniji in tri mesece uživala na sončnem in toplem španskem otoku.

Izmenjavo sem pričela septembra, končala pa decembra. V tem času sem opravljala vaje iz kirurgije v dveh univerzitetnih bolnišnicah. Ker v zimskem semestru teh vaj v veliki meri ni bilo mogoče opravljati skupaj s španskimi študenti, tudi zato ker je učni načrt tamkajšnje fakultete precej drugačen od našega, sem se zanje ob pomoči Erasmus koordinatorja dogovorila z vsakim mentorjem posebej.

Prve štiri tedne sem preživela na abdominalni kirurgiji, kjer sem hitro ugotovila, da bi mi znanje španščine precej koristilo – malce preveč pogumno sem se namreč v Španijo odpravila ne da bi znala reci kaj več kot 'Hola!'. Odločila sem se, da bom obiskovala začetniški intenzivni tečaj španskega jezika za Erasmus študente. Zaradi učitelja, ki ga zaradi hitrega govora nisem niti malo razumela, sem si že po prvi uri premislila in denar raje vložila v precej krajši, a boljši in koristnejši tečaj, ki me je seznanil z osnovami španščine. Na srečo sem na vajah večinoma našla mentorje, ki so mi bili pripravljeni razlagati v angleščini, ne morem pa pozabiti operacije, pri kateri sem sodelovala v prvem tednu in pri kateri nobena izmed kirurginj ni govorila niti razumela angleško. Prvi del vaj mi, kljub siceršnjemu zanimanju za patologijo prebavil, pravzaprav ni bil preveč všeč – mentorji za študente niso kazali posebnega interesa in vsak dan smo jih čakali uro ali več kadarkoli so kam odšli. No, mogoče mi pa samo se ni bilo cisto jasno, da »un momento« v Španiji lahko pomeni tudi pol ure. Kljub temu so bile te vaje kot uvod v kirurgijo kar dobre: naučila sem se vsaj pravilno umivati roke, obleči kirurški plašč, natakniti rokavice. Zaradi številnih specializantov pa je bilo za študente ob kirurški mizi dovolj prostora zgolj občasno. Tekom enega meseca sem videla kar precej različnih operacij, najpogostejše pa so bile kolektomije in bariatricne operacije (želodčni bypass).

Naslednje štiri tedne sem opravljala vaje na travmatologiji (ki je bila združena z ortopedijo), kjer nam je profesor posvečal precej več pozornosti. Vaje so bile zelo raznolike: nekajkrat sem bila v travmatološki ambulanti, na dežurstvu, večinoma pa sem gledala (in če sem imela srečo, tudi sodelovala) pri kirurških posegih. Največkrat je sicer šlo za vstavev umetne proteze kolka (za to operacijo sem med drugim ugotovila, da je izjemno fizično naporna – tudi samo držanje »kljuk«), vseeno pa sem videla tudi nekaj travmatoloških posegov, medtem pa sem se celo znašla na oftalmologiji, kjer sem s tresočimi rokami naredila tudi svoj prvi šiv na pacientu – le slabe pol centimetra stran od odprtega očesa ... Večkrat sem se tudi pridružila španskim študentom, s katerimi smo celo dopoldne preživeli v s profesorjem, ki nas je učil šivati (na piščancu, igle in šivalnike pa nam je posodil tudi za domov), nameščati mavec, ...

Zadnjih štirinajst dni sem se preselila v malce bolj oddaljeno univerzitetno bolnišnico v Santa Cruz (ki leži kake pol ure stran od La Lagune) na nevrokirurški oddelek. Moje znanje španščine je v dobrih dveh mesecih že precej napredovalo zato je bil ta del vaj še bolj zanimiv. Dneve sem preživljala na oddelku, v nevrokirurški ambulanti

ali pa ob ogledu operacij možganskih tumorjev in anevrizem, videla pa sem tudi eno biopsijo možganov in eno urgentno operacijo. Zaposleni na tem oddelku so bili vsi izjemno prijazni, pripravljeni vse razložiti in si vzeti čas zame, zato mi je bil ta del vaj vsekakor najbolj všeč. Dodaten plus je bil še to, da marsikdo ni govoril angleško, predvsem nekateri specializanti, študenti, medicinske sestre in seveda pacienti, zato sem bila zdaj zares primorana začeti govoriti v španščini.

Prosti čas in vikende sem večinoma preživela na plaži ali pa na izletih po otoku (od bližnjih otokov sem obiskala le Gran Canaria, saj je potovanje na bolj oddaljene otoke precej drago – vozovnica za trajekt je dražja od letalske karte do npr. Madrida), dobro sem spoznala tudi tukajšnjo kulturo, ki ni toliko španska, ampak bolj južnoameriška – zelo veliko tukajšnjih prebivalcev je priseljencev iz Južne Amerike in tudi španščina, ki se govori na Kanarskih otokih je južnoameriška. Ljudje, ki včasih delujejo nekoliko leni in neresni, so sicer v primerjavi s Slovenci bolj samozavestni, družabni in v medsebojnih odnosih zelo neposredni. Tudi svoje mnenje neradi zadržijo zase – pa naj bo pozitivno ali negativno. Predvsem zaradi nove kulture in novih poznanstev iz cele Evrope je bila moja izmenjava zanimiva izkušnja, ki ni gre kar tako iz glave.

Tina Jereb

Luka Stanisavljenič, 6.L, Univerza La Laguna Tenerife, ŠPANIJA

Matija Švagan, Univerza Complutense Madrid, ŠPANIJA

Trajanje izmenjave: februar 2010 – junij 2010

Gostujoča univerza: Universidad Complutense Madrid

Gostujoča fakulteta: Facultad de Medicina

Prvi stiki: Svojo izmenjavo programa Erasmus sem pričel začetek februarja z jezikovnim tečajem na Fakulteti za filologijo Univerze Complutense v Madridu. Univerza za študente programa organizira 60 urni intenzivni tečaj španščine, ki traja dva tedna izmenjave, vsak delovni dan po 4 ure. Tečaj je ena bolj koristnih stvari, ki so jih izvedli na univerzi. Na splošno je bil tečaj kvalitetno izpeljan, omogočal je hitro ponovitev in učenja novega koristnega besednjaka in slovnice. Znanje španskega jezika je nujno, predznanje jezika močno po mojih izkušnjah močno zaželeno, ker tam nihče ne govori ali pa noče govoriti tujega jezika. Španska interpretacija mobilnosti v praksi obratuje na tak način – ali po špansko ali nič.

Administrativne ovire in kulturni šok: Zanimivo je bilo, da s prijavo na jezikovni tečaj in z administracijo s strani univerze ni bilo posebnih zapletov, vsaj med sprejemom je delovalo obetavno. Obljubili so sicer študentske izkaznice, kodo za dostop do spletne strani, ki omogoča prijavo in odjavo na izpite, dostop do informacij in študijskega materiala in predvsem članstvo v knjižnici. Ničesar od tega v štirih mesecih mojega bivanja v Madridu nisem uspel dobiti. Morem pa omeniti, da nekateri španski študentje niso dobili študentske izkaznice tu po dveh letih. Omejen dostop do knjižnice je bil za mene najbolj omejujoča stvar. Izkušnja z Erasmus pisarno na Medicinski fakulteti je bila malce bolj grenkobna. Tam sem naletel na precejšnjo neprijaznost in arogantnost tajnice. Na tem mestu bi bilo zelo uporabno dobro znanje španščine (jaz sem bil s svojo končano B1 stopnjo

relativno nemočen). »Learning Agreement« sem moral spreminjati vsaj trikrat, kljub temu, da sem jo vsakokrat izpolnil pred njo in tajnico vsakič posebej vprašal, če tako izpolnjena pogodba velja. Tipični odgovor je bil »jutri pridi, danes ne delamo več«. Po enotedenski kalvariji in vsakodnevnem obisku pisarne za Erasmus študente na Medicinski fakulteti sem končno pridobil potrdilo/pismo, da lahko opravljam prakso v Univerzitetni bolnišnici Gregorio Marañon v Madridu. Nato sem ponovno spopadel s počasnostjo španske administracije, tokrat v bolnišnici. Ko sem s pisnim potrdilom za opravljanje vaj iskal prodekana Medicinske fakultete v Univerzitetni bolnišnici Gregorio Marañon sem srečal veliko bolj prijazno tajnico, ki mi je povedala, da je prodekan trenutno odsoten, in da je najbolje, da se vrnem naslednji dan. Tako se je ponavljala, prodekanov podpis sem pričakal, ko sem pisarno obiskal četrtič. Od takrat dalje, je šlo nekoliko lažje (mogoče sem se tudi privadil oz. naučil malo bolj »direktnega« pristopa), vsaj pri kirurgiji in interni medicini, kjer sem imel direkten stik s profesorji. Zapletlo s pediatrijo, kjer sem ponovno naletel na kup tajnic, ki so me pošiljale od pisarne do pisarne. Sedaj vem, da bi tudi v tem primeru moral direktno do profesorjev oz. učiteljev, kot sem to storil na koncu.

Vaje iz kirurgije (4 tedni): Vaje iz kirurgije sem opravljal na oddelku za maksilofacialno kirurgijo. To je bil pravzaprav prvi stik z osebjem, ki ni imelo opravka z administracijo mojega prihoda. Sprejem je bil topel, španski, počutil sem se kot doma. Zanimivo je bilo, da oddelek vodi precej poznani profesor, zaradi tega so se tam izpopolnjevali tudi specializanti iz Argentine, Čila in Romunije. Tako je nanoslo, da je bilo v operacijski dvorani tudi do 10 »opazovalcev«. To pove, da se je dogodilo kar nekaj dogodkov, ki bi z slovenskim medicinskim terminom opisali kot »slaba kirurška praksa«. Uradno se vaje začnejo ob osmih oz. pol devetih, vsi študentje se že 20 minut pred dvanajsto odpravijo na predavanja, čeprav delo v operacijski dvorani še zdaleč ni končano. Zaradi tega so pričakovanja učiteljev do študenta zelo nizka in ni težko presenetiti z malenkostnim praktičnim znanjem, ki ga pridobimo v Sloveniji. Dodatnih praktičnih izkušenj na teh vajah skorajda nisem uspel pridobiti.

Ali bi priporočil opravljanje vaj iz kirurgije? Da. S to opombo, da bi bilo potrebno vztrajati, da jih opravljate na oddelku za abdominalno kirurgijo.

Vaje iz pediatrije(5 tednov): Pediatrična klinika Univerzitetne bolnišnice Gregorio Marañon se je pred približno dvema letoma preselila v novo zgradbo. Zanimiva precejšnja arhitekturna podobnost med ljubljansko novo Pediatrično kliniko, s to razliko, da pri nas vrata in nadstropja dobro označena. Marsikdo je imel težave že z orientacijo po zgradbi, kaj šele z iskanjem določenih ljudi. Samo potek vaj je bil odličen, z individualnim pristopom. To se je verjetno zgodilo zaradi tega, ker španski študentje in tudi drugi študentje na izmenjavi na vaje niso prihajali redno – neredno pomeni približno dvakrat na teden po uro in pol. Oddelek na katerem sem opravljal vaje je bil t.i. »splošni pediatrični oddelek«, kar pomeni, da je bila patologija zelo raznolika in predvsem huda. Starši otrok s tega oddelka so bili večinoma romskega porekla ali iz revnejših slojev in ni težko razumeti, da so bili otroci sprejeti v bolnišnico v izredno slabem stanju. Vsekakor je bila izkušnja s pediatrijo najboljši del izmenjave. Zraven tega, da so me naučili pisati odpustnice (seveda je potrebno znanje španščine in veliko volje mentorjev za lektoriranje) so me naučili tudi nekaj praktičnih posegov – jemanje arterijske krvi pri otroku, lumbalne punkcije, ... Jasno pa je, da vse ne more biti popolnoma gladko, ker se je ponovno zapletlo pri tajnici, ki razporeja študente po skupinah za vaje, ki ureja kartončke in, ki »preveri«, če imate vse podpise. Omenil bom samo to, da je gospa na koncu, ko se zbiral podpise profesorjev moje kartončke preprosto »založila«.

Ali bi priporočil opravljanje vaj iz pediatrije? Da.

Vaje iz interne medicine (4 tedni): Vaje iz interne medicine so bile malce drugačna izkušnja. Vsa administracija je šla presenetljivo gladko in prvič sem imel neposreden kontakt z odgovorno osebo. Vsa potrebna dovoljenja je bilo izredno lahko pridobiti in sprejem je bil topel. Na samih vajah je bilo nekoliko drugače, kar verjetno spet izvira iz pričakovanj mentorjev do študentov in dejstva, da so večino dela pač morali opravljati novi specializanti (vsi novi specializanti začnejo delati ob enakem datumu), da se privadijo na delovno okolje. Zaradi te situacije sem se počutil nekoliko odveč, čeprav je bilo kar zanimivo opazovati »privajanje na delovno okolje«.

Ali bi priporočil opravljanje vaj iz interne medicine? Ne. S študentom se mentorji ukvarjajo maksimalno pol ure na dan, med ostalim časom, si ali pa nisi prisoten, zate se enostavno ne zanimajo.

Slovenski in španski študent medicine: Če primerjam povprečnega španskega in slovenskega študenta medicine je razlika očitna. Vsaj na gostujoči fakulteti so bila predavanja »sveta«, redko so zamudili, sicer povprečno dobra predavanja. Na klinične vaje prihajajo neredno, povprečno dvakrat do trikrat na teden in še to za največ za tri ure. Osrednji dogodek v njihovem študiju je t.i. izpit MIR na koncu študija, na podlagi katerega izberejo specializacijo. Izpit je samo teoretičen in zaradi tega je razumljivo, da jih praksa med študijem ne zanima pretirano. Kot študent na izmenjavi z malo drugačnimi navadami in odnosi do dela ni težko presenetiti in izkoristiti klinično prakso koliko je mogoče.

Španski zdravstveni sistem: Omeniti hočem samo to, da je v Španiji na enega bolnika približno trikrat več zdravnikov, kot pri nas. Pričakoval bi, da bi glede na situacijo bila oskrba kvalitetnejša, se pa namesto tega

izgublajo v lastni birokraciji. Zanimivo. Vsekakor je to, da sem bil priča relativni nefunkcionalnosti organizacije dobra šola za to, kako bi nekatere stvari lahko delovale in kako ne delujejo. Definitivno dobra popotnica za bodoče delo.

Moja izkušnja: Moja izkušnja verjetno ni bila veliko drugačna od »povprečne Erasmus izkušnje«, vendar se mi zdi prav, da omenim še življenje in utrip Madrida. Velikokrat je omenjeno, da je Madrid mesto kjer se nikoli ne spi, oziroma mesto kjer nikoli ni prepozno. Vse omenjeno drži. Velikokrat sem se spraševal, kdaj ljudje v Madridu spijo. Ulice so prazne samo ob nedeljah zgodaj zjutraj, gostilne in restavracije so vsak večer nabito polne. Mesto je križišče kultur Južne Amerike in Evrope. Ljudje so prijazni, očarljivi, hkrati pa zelo temperamentni in vzkipljivi, zanimivo.

Za zaključek – izmenjavo v Madridu bi priporočil vsakomur, ki ima v sebi malo avanturistične žilice in nekaj potrpljenja. Verjetno izmenjava v Španiji nikoli ne bo dosegla »severnjaške resnosti«, zavedati se pa je potrebno, da ima tudi temperament svoje prednosti.

Matija Švagan

Marina Zabukovec, 6.L, Univerza Santiago de Compostela, ŠPANIJA

Končno poročilo erasmus izmenjave Santiago de Compostela, v času od 17.2-3.6.2010

Santiago de Compostela, mesto na severozahodu Španije, tako imenovana prestolnica Galicije, je več kot »izpolnil« moja pričakovanja.

Mesto se nahaja na severozahodu Španije. Kot sem sama kaj hitro ugotovila, je Galicija kar precej drugačna od tiste splošne predstave o Španiji. Predvsem gre za drugačno podnebje, saj veliko dežuje, drugačni so tudi ljudje, narava in vse skupaj precej spominja na Veliko Britanijo. Uradna jezika, sta zaenkrat, še dva, kastiljščina in gališčina. Gališčino sicer srečuješ na vsakem koraku, posebej v bolnici ob delu s starejšimi ljudmi, se pa da precej dobro preživeti z znanjem kastiljščine. Samo mesto je manjše kot Ljubljana, z nekaj več kot 100.000 prebivalci. Sestavlja ga staro mestno jedro, s prekrasno katedralo in novejši predeli.

Vse priprave za erasmus izmenjavo se začnejo že doma, z urejanjem dokumentacije, iskanjem letalske karte in pa tudi stanovanja. Tudi z slednjim sama nisem imela večjih težav. V Santiagu je veliko študentov in prav zato veliko ponudb za stanovanja. Sicer obstaja možnost bivanja v študentskem domu, ki pa je, glede na to, da si moraš sobo deliti, precej drag. Sama sem našla stanovanje preko interneta. Na strani univerze v Santiagu in na ustanovljeni skupini na facebook-u sem objavila oglas, in dobila kar nekaj ponudb.

In še študijski del izmenjave. Pred odpravo sem si najbolj želela, da bi lahko čimveč odnesla od vaj. Govorice o Španiji in njihovi kvaliteti so me na začetku malce razočarale, saj so vsi trdili, da se tam ne dela veliko. Tudi po pogovoru s tamkajšnjimi študenti sem ugotovila, da njihov študij temelji predvsem na teoriji, njihovi izpiti so le v pisni obliki, klinične vaje pa so na fakulteti uvedli šele pred štirimi leti.

Pa so se stvari izkazale povsem drugače. Po prvih manjših težavah, ko ni bilo koordinatorja, in mi nihče sploh ni znal povedati kje je, so se stvari odvijale zelo po načrtih, in lahko bi rekla, da kar zelo odlično.

Pri koordinatorju sem dobila imena profesorjev kirurgije in pediatrije. Opravljala sem 8 tednov kliničnih vaj iz kirurgije in 4 tedne vaj iz pediatrije.

Na kirurgiji sem lahko sama povedala, kako bi želela opravljati vaje. Kaj hitro mi je postalo jasno, da je to zato, ker so za nas, Erasmus študente, vaje v tem sklopu zelo slabo organizirane. Tako se mi je zdelo najboljše, če bi krožila po oddelkih in bila z različnimi mentorji. Prva dva tedna sem tako preživela na splošni in abdominalni kirurgiji s prof. Barrierom, ki je bil tudi moj glavni mentor. Njega sicer nisem veliko videla, sem se pa sama kar dobro znašla. Že prvi dan, ko sem imela vaje v operacijskih dvoranah, kjer opravljajo manjše posege, večinoma operacije ingvinalnih kil, sem prosila, če bi se lahko naučila šivati. Tako sem obe sredi preživela v mali operacijski s tamkajšnjimi specializanti in se učila delati vozle, izbirati primerne niti in tudi šivati. Ostale dni sem bila v veliki operacijski. Videla sem številne operativne posege: laparoskopske holecistektomije, desne hemikolektomije, zame najbolj zanimiva pa je bila Whippleova opracija pri 56 let staremu gospodu s tumorjem pankreasa. Všeč mi je bilo tudi, ker je kirurg več čas operacije opisoval kaj počne, nas vključeval, s vprašanji katere strukture vidimo, ...

Tretji teden sem preživela na oddelku za urologijo. Prva dva dneva sem bila v ambulanti. Moram reči, da sem naredila veliko več rektalnih pregledov, kot kadarkoli prej v Sloveniji. Vstavljala sem tudi katetre. Zadnje dni sem bila v operacijski, kjer sem spremljala operacije uroloških bolnikov. Prvi dan je bila to radikalna prostatektomija, drugi dan nefrektomija zaradi tumorja, tretji dan pa laparoskopska odstranitev ledvice zaradi

atrofije in nedelovanja ledvice, najverjetneje zaradi kroničnega vnetja. Tako kot pri prejšnjih operacijah, so kirurgi med operacijo opisovali potek in zaplete.

Četrty teden vaj sem bila na oddelku za torakalno kirurgijo. Vaje so se pričele ob 9 uri zjutraj, ko smo skupaj pregledali na novo sprejete bolnike in morebitne preiskave, ki so bile že narejene. Za tem sem bila, v ponedeljek, sredo in petek, ko nimajo predvidenih operativnih posegov, v ambulanti z enim od kirurgov. Večinoma so prihajali na pregled bolniki po posegu. Preostala dneva sem preživela v operacijski dvorani, spremljala sem poseg laserske odstranitve zasevkov v obeh pljučnih krilih in operacijo vdrtega prsnega koša.

Peti teden vaj sem bila na oddelku za kardiokirurgijo. Na tem oddelku imajo operativne posege vsak dan, tako sem bila vsak dan v operacijski dvorani. Večinoma sem spremljala operacije zamenjave zaklopk. Zame je bil ta del vaj še posebej zanimiv, ker sem končno v živo videla kako vzpostavljajo zunajtelesni krvni obtok pri bolniku. Zadnji dan sem popoldan odšla še v operacijsko dvorano, kjer opravljajo nujne posege; spremljala sem poseg pri bolniku z rupturo prepone.

Šesti teden sem preživela na oddelku za nevrokirurgijo. Zame je bil to najboljši teden vaj na kirurgiji. Vaje sem začela vsak dan ob 8 zjutraj v seminarju, kjer imajo vsi nevrokirurgi vsak dan sestanek, kjer se skupaj pogovorijo o zapletenih primerih. Moram reči, da so me na tem oddelku zelo lepo sprejeli. Veliko so vedeli o Sloveniji, veliko jih je že obiskalo našo državo, vsi pa so dobro poznali našega prof. Dolenca. Po koncu seminarja smo skupaj odšli na vizito. Dobila sem svojega mentorja, s katerim sem preživela preostanek dneva. Tri dni sem bila v operacijski dvorani; prvi dan sem spremljala operativni poseg temporalne lobektomije pri bolniku s trdovratno epilepsijo, druga dva dneva sem bila pa v mali operacijski, kjer sem smela asistirati. Prav tako so bili to operativni posegi pri bolnikih z epilepsijo, šlo je za terapijo z stimulacijo desetega možganskega živca. Ostala dneva sem preživela v ambulanti z mentorjem, kjer sem sama pregledovala bolnike.

Zadnja dva tedna vaj iz kirurgije sem preživela na oddelku za travmatologijo, kjer sem prav tako dobila svojega mentorja s katerim sem bila cel čas vaj. Štiri dni v tednu smo bili v operacijski. Vsak dan sem asistirala, smela sem tudi šivati kožo in podkožje. Večinoma so bili to posegi na hrbtenici. Zadnji dan v tednu pa sem preživela ambulanti, kjer sem prav tako sama pregledala bolnike in za tem poročala o morebitnih nepravilnostih.

Lahko rečem, da sem na vajah iz kirurgije pridobila veliko znanja in izkušenj, sploh, ker nisem pričakovala, da se bo tako zelo dobro izteklo.

Po 8 tednih kirurgije in kratkem potovanju po Galiciji, in kratkem Caminu de Santiago, sem začela s štirimi tedni vaj iz pediatrije. Te vaje so veliko bolj organizirane, že v začetku sem dobila knjižico in ustrezna navodila. Vaje so se za vse pričele ob 8.30 zjutraj v veliki predavalnici, kjer so zdravniki pediatri poročali o novo sprejetih bolnikih. Za tem, pa so specializanti pripravili kratke seminarje o novih raziskavah na področju pediatrije v Španiji.

Po koncu smo odšli na oddelke, ki so nam jih dodelili. Sama sem prva dva tedna preživela na oddelku za šolske otroke. Skupaj s tremi zdravniki in še dvema študentoma smo odšli na vizito. Te vizite so bile kar temeljite, trajale so lahko, seveda odvisno od števila bolnikov, tudi do dve uri. Pri vsakem otroku smo se pogovorili, razglabljali zakaj tako ali drugačno zdravljenje, če je bilo kaj zanimivega, smo lahko otroka tudi sami pregledali. Ob koncu vizite smo vsi študenti dobili strokovni članek, navadno se je nanašal na bolezen enega od naših bolnikov. Skupaj z mentorji smo se nato o članku pogovorili, razčistili morebitne dvome in vprašanja. Vaje so se navadne zaključile okoli 1 popoldan, ob pol 2 smo imeli še popoldanske seminarje.

Druga dva tedna vaj sem preživela na oddelku za otroško kirurgijo. Tam so vaje potekale nekoliko drugače; ob ponedeljkih, sredah in petkih sem bila v operacijski, kjer sem videla veliko operacij. Res pa je, da so bile to večinoma operacije fimoz in hipospadij. Ob torkih in četrtykih sem bila z mentorjem v ambulanti. Večinoma so prihajali otroci s fimozo, hipospadijami, kriptoorhizmom. Prišel je tudi deček s Hirschprungovo boleznijo, mentor mi je ob tem razložil možne načine operativnega zdravljenja, zaplete. Prav ta način dela mi je bil všeč, da si sam z mentorjem, ki si zmeraj vzame čas, vprašanja so bila zmerja več kot dobrodošla.

Dva dni oziroma dva popoldneva (od 16.00-21.00) smo morali preživati na pediatrični urgenci. Spet še ena pozitivna izkušnja. Prvi dan je bila skoraj mala norišnica:-). Tukaj starši pripeljejo otroke na urgenco, ker imajo že več mesecev trajajoče bolečine v trebuhu in so že bili obravnavani pri svojem pediatru, pripeljejo jih tudi zaradi kašlja. Prav zato je bila čakalnica polna otrok. Imeli smo tudi zanimiv primer suma na meningitis. Čas je mineval tako hitro, da sem pozabila na uro, zdravnik pri katerem sem bila tudi, in tako je bila ura 22.30, ko so že zdavnaj zaprli prostore z omarcami, kjer se preoblačimo. Zato me je čakala pot domov v zeleni bolniški opravi:-).

Drugi dan je bilo malce bolj umirjeno. Prišlo je veliko otrok z znaki prehlada ali vnetje srednjega ušesa. Ta dan nisem ostala tako dolgo, so me spustili domov veliko prej.

Toliko o študijskem delu moje izmenjave. Naj še omenim, da sem obiskovala tudi tečaj španščine, kjer pa sem na koncu morala precej manjkati. Sam tečaj se je namreč začel že ob pol dveh popoldan, sama sem pa večinoma ob tej uri bila še v bolnici. Je bila pa kljub temu dobra izkušnja, spoznala sem veliko drugih Erasmus študentov, naučila sem se tudi nekaj dodatne slovnice☺. Sama z jezikom sicer nisem imela pretiranih težav, sem se kr hitro navadila, in menim, da je tudi to razlog, da sem toliko pridobila na samih vajah.

Kot sem že omenila, je Santiago de Compostela majhno mesto, kjer se pa najde za vsakogar nekaj. Obstaja društvo Erasmus Enxebre Compostela, ki prireja zabave, razne kulturne dogodke in izlete za konec tedna za vse Erasmus študente. Sama sem na veliko izletov odšla tudi s skupino Galicia Sharing Galicia, ki prav tako vsak konec tedna organizira različne izlete po Galiciji. Le – ta je pa vsekakor vredna ogleda. Družabnega življenja, koncertov in festivalov je bilo precej. Sama sem kar pogosto zahajala v gledališče, saj so me prav pozitivno presenetili z izbiro in kvaliteto predstav☺.

Zaključim lahko samo na en način: moja Erasmus izkušnja je bila enkratna. Tako na študijskem kot izvenštudijskem področju je več kot izpolnila moja pričakovanja. Moram reči, da bi lahko prav vsakemu študentu priporočila Santiago de Compostela.

Marina Zabukovec, absolventka Medicinske fakultete v Ljubljani

Ljubljana, 12.6.2010

Saša Počkar, 6.L, Univerza Comptense Madrid, ŠPANIJA

Zaključno poročilo o opravljanju študijske prakse Erasmus na Universidad de Complutense Madrid v zimskem semestru šolskega leta 2009/2010

Študent: Saša Počkar

Matična fakulteta: Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani

Gostujoča fakulteta: Facultad de medicina de universidad de computense de Madrid

Potek izmenjave:

- A. Intenzivni tečaj španskega jezika na Universidad de Filologia de Universidad de Complutense de Madrid: 14.9. – 25.9.2009
- B. Področje in trajanje študijske izmenjave v obliki klinične prakse v Univerzitetni bolnišnici Hospital universitario Gregorio Marañon univerze Universidad de Complutense de Madrid:
 - Patologia Quirurgica I: 1.10.2009 – 31.10.2009 Oddelek splošne kirurgije pod mentorstvom dr. Jose Luis Garcia Sabrido
 - Patologia Quirurgica II: 1.11.2009 – 30.11. 2009 Oddelek za maksilofacialno kirurgijo pod mentorstvom dr. Carlos Navarro Vila
 - Patologia Quirurgica III: 1.12.2009 – 1.2. 2010 : Oddelek za travmatologijo pod mentorstvom dr. Javier Vaquero Martin

Erasmus študijska izmenjava je potekala v obliki študijske prakse na različnih oddelkih za kirurgijo.

*Prvi cikel vaj: **Oddelek za splošno kirurgijo:***

Vaje so potekale od ponedeljka do petka od 7.30 do 15.00. ure

Potek vaj:

Zjutraj so se študentje udeležili vizite. Kasneje so se pridružili specializantom v operacijski sobi, v ambulanti ali na urgenci. Vaje so potekale v obliki opazovanja in aktivnega udeleževanja, kot npr v operacijski sobi v obliki opravljanja manjših stvari (asistiranje pri operaciji, zapiranje kožnega dela rane, odstanjevanje manjših kožnih površinskih novotvorb – lipom,...), jemanje anamneze in statusa, diskusija o pacientih,... Vsakemu študentu je bil dodeljen pacient, potrebno je bilo opraviti anamnezo, status, poročati zdravnikom, se udeležiti diskusije in spremljati pacienta v poteku zdravljenja. Nekajkrat tedensko so se študentje udeležili oddelčnih seminarjev in enkrat tedensko glavne vizite ter predstavitve pacientov in planiranja zdravljenja. Komunikacija je potekala v španskem, izjemoma v angleškem jeziku.

Drugi cikel vaj: Oddelek za maksilofacialno kirurgijo

Vaje so potekale od ponedeljka do petka od 9.00 – 15.00 ure

Potek vaj:

Zjutraj so se študentje udeležili vizite. Po viziti so vaje potekale večinoma v obliki opazovanja operacij, občasno opravljanja manjših posegov, kot je asistiranje specialistom in specializantom (asistiranje pri operaciji, zapiranje

kožnega dela rane, ligature žil,...). Občasno so se udeležili konzilijev in strokovnih sestankov. Vaje so vsebovale tudi ambulantni del (status pacientov, anamneza,...).

Tretji cikel vaj: Oddelek za travmatologijo

Vaje so potekale od ponedeljka do petka od 8.30 – 14.00 ure

Potek vaj:

Zjutraj so se študentje udeležili raporta. Nato se je vsak študent pridružil svojemu mentorju. Vaje so potekale v obliki spremljanja operacij (občasnega asistiranja), ambulantnega dela (anamneza, status), spremljanje mentorja na konzilijih in strokovnih sestankih enkrat tedensko, spremljanje dela na urgenci (opazovanje, občasno opravljanje statusa in anamneze, mavčenje, odstranjevanje mavca, povijanje, nameščanje opornic, diskusija o boleznih in poteku zdravljenja).

Na splošno je vtis o vajah dober. Občasno imajo lahko Erasmus študentje težave (v smislu premalo pozornosti do le-teh) zaradi določenih predsodkov o Erasmus izmenjavi (o splošnem nezanimanju Erasmus študentov), vendar če se pokažeta interes in volja do dela, je odnos primeren in študent lahko opravi veliko praktičnega dela. Zelo se mi zdi pomembno, da študent govori in razume špansko, komunikacija namreč poteka le v španskem jeziku, redko je kdo pripravljen govoriti angleško.

Prav tako nisem imela večjih težav z mednarodnimi pisarnami (edina manjša težava je nastala zaradi nesporazuma glede oblike Erasmus izmenjave - opravljala sem Erasmus študijsko izmenjavo, na UCM so me obravnavali kot študenta na Erasmus študijski praksi - vendar so mi na koncu kljub temu dodelili ECTS kredite). Na splošno se mi zdi odnos do Erasmus študentov dober, zaposleni v mednarodnih pisarnah imajo zanje veliko posluha.

Menim, da je Erasmus izmenjava izpolnila moja pričakovanja.

Saša Počkar

Monika Turk, abs., University of Goteborg, Švedska

ERAZMUS GÖTEBORG (ŠVEDSKA) 2009/2010

V Göteborg sem prispela 28.8. 2009, da bi tam opravljala 3 mesečno Erasmus izmenjavo iz družinske medicine in sicer na Sahlgrenski akademiji, ki je del Göteborgske univerze in pokriva študije zdravstvenih ved. Kasneje sem izmenjavo podaljšala do konca decembra 2009 in ker sem se v tem času lotila še ene raziskovalne naloge iz področja genetike, sem izmenjavo nato podaljšala še do konca marca 2010 in se potem še enkrat vrnila maja ter končno dokončala nalogo in članek za strokovno revijo. Uradno naj bi bila sicer ves ta čas na Erasmus raziskovalnem elektivu iz družinske medicine.

Göteborg je 2. največje mesto Švedske z okoli 500 000 prebivalci. Leži na jugozahodni obali Švedske in je največje morsko pristanišče v Nordijskih državah. Je bolj »študentsko mesto«, z dvema velikima univerzama, [univerzo v Göteborgu](#) in tehniško univerzo [Chalmers tekniska högskola](#). Ogromno je tudi priseljencev in tujih študentov. Je zelo mirno, urejeno, varno in gostoljubno mesto, s prečudovito naravo, številnimi gozdovi, jezeri, parki, redko poseljenimi otoki in ogromno možnostmi za raznovrstne športne aktivnosti. Za švedske razmere je tudi precej živahno z odprtimi in toplimi prebivalci. Čisto vsi od majhnih otrok do upokojencev znajo odlično angleško in so prav navdušeni, če lahko govorijo s tujci in tako še vadijo in izpopolnjujejo svojo angleščino. Vreme je malce slabše, večinoma deževno, vetrovno in hladnejše od našega ter se hitro spreminja (v enem dnevu se zna nekajkrat zamenjati dež/sonce). Zlasti pozimi je bilo kar precej mrzlo in temno. V novembru in večjem delu oktobra in decembra ni bilo niti ure sonca, pač pa je bilo skoz sivo in deževno. Od decembra pa do mojega odhoda domov konec marca je bilo skozi zasneženo s temperaturami pod ničlo, občasno se je spustilo tudi do -20. Šele v drugi polovici zime je bilo kljub mrazu, velikokrat lepo in sončno. Pozno spomladi in poleti je situacija malo drugačna, več je sonca, maja in junija se sploh ne stemni in je že malo po 2h zju3 sonce.

Kot že omenjeno sem v Göteborg prispela 28.8. 2009, in ker so bili organizirani sprejemi za Erasmus študente 22. in 26.8., jaz pa sem tja priletela na drugi dan, sem se morala tako od letališča in naprej po mestu že prvi dan znajti sama. Odšla sem v hostel in še isti dan pričela z iskanjem in ogledi stanovanj. V Göteborgu je na splošno precej težko dobiti stanovanje, v študentskih domovih še zdaleč ni dovolj prostora za vse študente, tudi ne za vse študente na izmenjavi. Kljub temu, da sem prošnjo za študentski dom oddala že aprila, sem bila skozi na čakalni listi in na koncu nisem dobila sobe v nobenem od domov. Hostel, kjer sem bivala prve dni, je bil poln študentov (tako švedskih kot tujih), ki so bili v podobni situaciji, tako da smo si z izmenjavo informacij drug drugemu

pomagali pri iskanju stanovanj, in že prve dni sem tako spoznala ogromno ljudi in zaradi številnih ogledov stanovanj na različnih koncih mesta tudi praktično celo mesto. Pri iskanju stanovanj je bila predvsem koristna agencija Boooplats: www.booplats.se, ki je še dodatno pomagala tujim študentom in preko katere sem na koncu tudi našla stanovanje. Drugače sem iskala še na <http://www.chalmersstudentbostader.se/>, <http://www.studentlya.nu/>, <http://www.sgsstudentbostader.se/>, <http://www.poseidon.goteborg.se/en/Looking-for-somewhere-to-live-/Vacant-apartments/>, <http://www.blocket.se/>, <http://andrahand.se/> in <http://se.easyroommate.com/>. Z iskanjem po omenjenih straneh in kontaktiranjem nekaterih ponudnikov sem sicer začela že kake 2 meseca pred odhodom, vendar je bil odziv zelo slab, poleg tega, so se stanovanja zelo hitro oddajala. Najboljši način je bil enosostavno tam na mestu, kjer sem pač takoj, ko sem opazila nov oglas klicala in v najkrajšem času poskusila priti na ogled stanovanja. Stanovanje sem nato za smešno ugodno ceno (160 eur mesečno, medtem ko je bila najcenejša soba v študentu prek 300 eur) našla skoraj čisto v centru, v nekem bloku zraven Chalmers univerze, kakšne 20 minut vožnje s kolesom ali avtobusom do mojega delovnega mesta oz moje univerze in kakšne 10 minut do centra mesta. Bilo je sicer precej majhno in sem si ga delila s še enim študentom, je pa imelo svojo kuhinjo z vso potrebno posodo, kopalnico, wireless dostop ter skupno pralnico, savno, in bazen (vse brezplačno za stanovalce tega bloka).

Prvi ponedeljek po mojem prihodu sem se dobila z Erasmus koordinatorico na Sahlgrrenski akademiji Annelie Hyllner, ki mi je uredila vse papirje, da sem pridobila uradni status študenta na izmenjavi, študentsko izkaznico in kartico za vstop v zgradbe univerze, pokazala knjižnico, kamor sem se takoj zatem vpisala, in se dogovorila za sestanek z mojim mentorjem. Mentorja, prof. Ulfa Linblada, družinskega zdravnika, profesorja družinske medicine in vodjo raziskav na področju javnega zdravja in družinske medicine na tamkajšnjem oddelku za družinsko medicino in javno zdravje, sem tako spoznala v sredo 2. 9. Po krajši predstavitvi oddelka, sva naredila načrt za naprej, predstavil mi je vse raziskovalne projekte, s katerimi se ukvarja njihov inštitut ali on osebno v sodelovanju z ostalimi univerzami ali inštituti, se pogovorila malo o temah, ki bi mene zanimalo, nakar je rekel, da naj kar sama izberem par naslovov nalog z glavnimi raziskovalnimi vprašanji in hipotezami. Naslednji ponedeljek, ko sva se zopet sestala, sva tako določila temo in naslov: Vplivi fizične aktivnosti na krvni tlak v Švedski populaciji. Preučevala naj bi, kako različne stopnje fizične aktivnosti vplivajo na diastolni in sistolni tlak. Raziskava naj bi bila del projekta Skaraborg, obsežnejše večletne študije iz Skaraborg regije (jugozahodna regija Švedske) o diabetesu in hipertenziji. Do naslednjega srečanja čez en teden sem morala imeti spisan že povzetek, uvod in metode, da sem takoj zatem lahko začela z statističnimi analizami. Praktični del študije je bil že predhodno opravljen, tako da jaz tu le analiziram podatke. Pri uvajanju v statistične analize mi je pomagala statističarka oddelka ga. Nashmil Aiai. Delala sem na oddelku za družinsko medicino Sahlgrrenske akademije. Delo je potekalo v pisarni tega oddelka, sobo sem si delila z 2-3 ostalimi zaposlenimi tu, večinoma starejšimi zdravniki družinske ali splošne medicine, ki poleg dela v ambulanti enkrat ali 2 krat tedensko na oddelku pišejo članke ali se ukvarjajo z raziskovalnim ali pedagoškim delom. Delo je bilo zelo individualno in moj čas je fleksibilen, ponavadi sem bila tam od 9h-16,17h, včasih sem prišla kasneje in delala do večera ali pozno v noč, tudi skoraj vsak vikend sem, če le nisem šla na kak daljši izlet, vsaj za nekaj uric prišla na oddelek. S prof. Ulfom sem se dobivala vsaj enkrat tedensko, poleg tega sem velikokrat prisostvovala tudi raznim simpozijem in konferencam na temo diabetesa ali Skaraborg

Projekta. Pridružila sem se tudi skupini iz okoli 10 raziskovalcev diabetesa iz različnih koncev Švedske, ki so iz različnih perspektiv obdelovali diabetes in metabolični sindrom ter katere član je bil tudi prof. Ulf. Dobivali smo se največkrat v Göteborgu, pa tudi v Stokholmu, Malmu ali Skövödu. Skoraj vsako sredo sem prof Ulfa spremljala tudi v njegovi ambulanti splošne medicine v zdravstvenem domu nekje v centru mesta. Poleg tega sem prostovoljno, če nisem imela kakega posebnega sestanka, ob ponedeljkih in petkih velikokrat dopoldan prisostvovala v ambulanti splošne medicine enega drugega družinskega zdravnika, Bledarja, ki je sicer delal v pisarni skupaj z mano in s katerim sem se kasneje lotila tudi nove raziskovalne naloge. Obiskala sem še zdravstveni dom v enem mestecu približno 20 km iz Göteborga, Floda Health care Centre pri prof. Bernhard von Belowu in zdravstveni dom na otoku Styssu pri dr. Karin Weber. Rezultati moje raziskave niso bili dovolj signifikantni za kakršnokoli objavo, saj sem v njih dobila, da višja stopnja fizične aktivnosti ni pomenila signifikantno znižanega tlaka, neglede na vse možne razporeditve po skupinah, izključevanjem različnih bolnikov z ostalimi boleznimi, igranju z ostalimi spremenljivkami, ustvarjanju novih... Tako sem se po kakšnem mesecu lotila nove raziskave in sicer sem sedaj

Preučevala nek polimorfizem v genu za melatoninski receptor MTNR1B, ki naj bi se pred nedavnim izkazal za pomemben »gen za diabetes«. Dobila sem precej signifikante rezultate pri določenih kazalnikih diabetesa in krvnega tlaka, ki pa se nikakor niso ujemale z prejšnjimi študijami. Po zopet kakšnemu mesecu ali dveh beljenja glave, ponavljanju analiz, brskanju po literaturi in iskanje teorije, sem ugotovila, da sem dejansko po nesreči že v začetku vzela napačno sekvenco gena in tako študirala en povsem drug polimorfizem, ki ga v zvezi s tem še niso raziskovali in tako praktično odkrila nov »gen za diabetes«. Ker je bilo to za profesorja zelo pomembno odkritje in se zaradi premajhnega števila študijske populacije (nekaj manj kot 2800), ni upal sam s člankom v revije, me je prosil, če naredim vse tabele z rezultati in to sva nato poslala eni skupini raziskovalcem v Stokholmu in Malmu, da bi oni ponovili iste analize na svoji populaciji in bi nato združili populacije in skupaj

objavili članek. Ker bodo seveda omenjene raziskave verjetno trajale še leta, sem se jaz vrnila h polimorfizmu, ki ga naj bi že od začetka preučevala. Tudi tu sem dobila signifikantno pomembne rezultate. Na naši populaciji sem ponovila rezultate vpliva gena na višjo fasting plazma glukozo, IFG, zmanjšano inzulinsko sekrecijo, in HOMA-bc indeksa (ter podobne rezultate na nekaterih ostalih spremenljivkah diabetesa), na novo pa sem odkrila povezave z višjimi plazemskimi

trigliceridi, nižjim HDL holesterolom, nižjim srčnem pulzom, višjim sistoličnim in diastoličnim tlakom pri ženskah, ter pomemben vpliv gensko-okoljskih interakcij, predvsem večje izražanje gena pri suhih in pri fizično manj aktivnih. Analizirala sem še številne ostale kazalce metabolnega sindroma, različne indekse diabetesa, interakcije med njimi, vpliva okoljskih dejavnikov, povezave z težavami pri spanju...vendar ni bilo nič več signifikantno pomembnega. Na koncu sem se lotila še interakcij obeh polimorfizmov na omenjenem genu in povezave z vsemi preučevanimi spremenljivkami...samo nekako je bilo vsega skupaj preveč, tako da sem večino zadev in rezultatov predala naprej, sama pa napisala članek:

Obesity modify the impact of variations in MTNR1B, kjer opisujem pomembnejše ugotovitve preučevanja prej omenjenega polimorfizma na genu za melatoninski receptor. Vse skupaj se je vleklo kar precej časa, zaradi tega sem bila izmenjavajo tudi primorana podaljšati. Zadnje mesece sem bila na inštitutu tudi uradno zaposlena. Članek žal še ni bil objavljen, saj sem ga s pomočjo g. Bledarja napisala sama, zdaj pa od ostalih 4 soavtorjev (ki jih niti poznam ne in ki niso imeli pri raziskavi ničesar, so pa predhodno že sodelovali s prof. Ulfom in jih želi imeti napisane kot soavtorje) čakam, da si končno najdejo čas za popravke in se uskladijo med seboj. Za tem naj bi članek objavili v Diabetesu ali Diabetologiji. Na inštitutu so mi ponudili tudi mesto phd in prof Ulf bi me z veseljem vzel tudi na specializacijo družinske medicine, a verjetno iz tega ne bo nič, saj me družinska medicina ne zanima.

Kar se tiče Erasmus socialnega programa, je bil zelo dobro organiziran. Bilo nas je okoli 200 erasmus študentov iz vsepovsod, največ iz Španije, Nemčije, Nizozemske in Francije, večino se jih je ob prehodu semestrov zamenjalo.. Poleg Erasmus studentov je bilo tu še veliko mednarodnih študentov iz Japonske, Indije, Kitajske in Irana, in še predstavniki Mehike, Avstralije, Kanade, USA, držav Južne Amerike, Afrike, Bližnjega Vzhoda...Prve dva tedna smo vsak dan imeli organizirano kakšno aktivnost (izlet na bližnji otok, športne aktivnosti, piknike, city chalange, spoznavne zabave...), da smo se lahko študentje spoznali med sabo. Dobili smo tudi bilten z kakšnimi 30 brezplačnimi vstopnicami za razne muzeje, opere, gledališča, športne prireditve in celo obisk največjega zabaviščnega parka na Švedskem, Liseberga. Vse nove mednarodne študente je prvi dan uradnega začetka semestra, 1.9.2009, v svoji mestni hiši sprejel župan Göteborga, nas nagovoril in pogostil s hrano in pijačo. Tudi preko Göteborg in Sangrenske univerze smo imeli organiziran sprejem. Sahlgrenska univerza nam je pripravila pogostitev in predstavitev zdravstvenega sistema na Švedskem z nagovorom dekana in glavnih mentorjev erasmus študentom. Univerza Göteborg pa je imela kar cel prvi teden recepcijo za nove mednarodne študente in vsak tuj študent je bil dodeljen v skupino s švedskim "student budijem", ki nam je bil na voljo za vse probleme in vprašanja. Še dodatnega "student budija" sem dobila preko medicinske fakultete, in sicer preko organizacije INTENT, ki je organizacija za mednarodne študente medicine, farmacije, dentalne medicine, fizioterapije in zdravstvene nege. Preko nje smo imeli skoraj vsak teden organizirano kakšno aktivnost za tuje študente, kot so ogled mesta z ladjico, obisk festivala čokolade, obisk predbožičnega sejma v Lisebergu, pečenje švedskih slaščic, fika (švedski družabni dogodek, kjer ob pogovoru piješ kavo in ješ kakšno slaščico), praznovanje halowina, dneva kanelbullena, dneva Adolfa Gustava (ustanovitelja mesta Göteborg), božiča, spet nekega dneva semlor (nekih posebnih švedske slaščic, ki jih jedo do tega dneva, 40 dni pred veliko nočjo), pa piknikov v parkih, ogleda bližnjega gradu, skupnega drsanja, sankanja ali le igranje švedskih družabnih igrin in druženja v Vili, ki je last tamkajšnje medicinske fakultete. Tudi preko mednarodne študentske organizacije Göteborg univerze je bila vsaj enkrat mesečno organizirana kakšna večja Erasmus žurka, drugače pa tudi veliko športnih dogodkov, vsaj enkrat tedensko skupno drsanje na enem od drsališč, nogomet, košarka, pink-ponk, velikokrat sankanje ter ogled kakšnih hokejskih ali nogometnih tekem, enkrat tedensko filmski večer, enkrat tedensko večer izmenjave jezikov (kjer si se pridružil švedski, španski ali francoski skupini in prakticiral izbran jezik). Pa še številni izleti po celi Švedski, v prestoolnico Stockholm, v Malmo in pokrajino J Švedske, potovanja na severni tečaj, domovanja z tamkajšnjimi Laponci, vožjo s sanmi s pasjo vprego, opazovanjem severnega sija, in tudi izleti na Norveško (Oslo, Bergen, trekingi po fjordih) izlet z ladjo v Talin in Rigo...vse organizirano za Erasmus študente skandinavskih držav. Svoje aktivnosti so prirejali tudi študentski domovi, v katerih so večinoma bivali študentje na izmenjavi, praktično ni bilo dneva, da nebi bilo vsaj ene aktivnosti nekje, ponavadi je bilo več aktivnosti istočasno...tako da tudi, če nebi imela nič za delati na faksu mi nikoli nebi bilo dolgčas. Dejansko je bilo kar težko usklajevati vse skupaj, posebno, ker sem v primerjavi z večino tujih študentov imela precej več obveznosti (večina jih je namreč študiralo management, business, pravo,politologijo, sociologijo...študenti zdravstvenih strok smo bili bolj redki). Poleg vsega sem se s svojim medicinskim « student budijem», pridružila še nekemu švedskemu klubu orientacijskega teka in imela vsaj trikrat tedensko precej

naporne treninge, pozimi sem poleg tega s švedskimi medicinskimi kolegi še veliko tekla na smučeh in z eno kolegico obiskovala tečaj Salse.

Za vse Erasmus študente je bil na fakulteti za humanistiko organiziran tudi brezplačni tečaj švedskega jezika in čeprav sem se švedščine učila že eno leto pred odhodom, sem tudi tu opravila še dodatni dve stopnji. Tečaj je bil 2-krat tedensko 3 šolske ure. Dodatno sem občasno obiskovala še večere izmenjave jezikov pri Folk univerzi, ki vsem tujcem ponuja brezplačne tečaje švedščine, večeri izmenjave jezikov pa so namenjeni prakticiranju različnih jezikov, podobno kot smo imeli organizirano preko Göteborg univerze, le da je bila ponudba jezikov večja (tudi japonsščina, portugalsščina, italijanščina...) in so bili udeleženci nekoliko starejši. Švedščine drugače dejansko nisem kaj dosti uporabljala, saj so vsi (tudi pacienti) z menoj raje komunicirali v angleščini. Vseeno mi je pomagalo, ko sem npr poslušala pogovore med zdravnikom in pacientom v ambulantah, da sem razumela za kaj se gre in dodatno nato postavila le še kako vprašanje, ki me je pri določenem primeru posebej zanimalo.

Na splošno bi rekla, da sem bila z izmenjavo zelo zadovoljna. Spoznala sem ogromno novih ljudi, kultur (praktično imam zdaj prijatelje iz vsega sveta), se naučila novih stvari, naučila se živeti v neko povsem tuje okolje, kjer na začetku nisem poznala nikogar, na koncu pa skoraj ni bilo kraja v mestu, da nebi ob kateremkoli času vsaj koga poznanega srečala, z določeni sem razvila tesen prijateljski odnos in so mi bili tam kot družina. Edini problem so bile mogoče cene; vse hrana, pijača, javni prevozi... so bili precej dražji kot v Sloveniji. Kar se same študijske plati tiče, sem bila na splošno zadovoljna, spoznala sem nekaj izjemnih ljudi, ki so mi še zdaj za vzor, predvsem sem bila navdušena nad obiskovanjem v ambulantah splošne medicine, kjer so stari v primerjavi z nami na povsem drugačni ravni, super organizirane, in zdravniki si dejansko vzamejo čas za vsakega bolnika ter se mu popolnoma posvetijo. Prijetno sem bila presenečena tudi nad toplimi odnosi tako med samimi zaposlenimi v zdravstvenih domovih in bolnišnicah, kot med zdravniki in pacienti. Veliko novega sem se naučila tudi pri raziskovanju. Če pa povem po resnici mi samo raziskovanje drugače ni bilo toliko všeč, nasprotno, nemalokdaj me je prav morilo. Res da, sem se ukvarjala s stvarmi, ki so me zanimale, samo vseeno ne vem, če je bilo vredno toliko in toliko ur preživetih pred računalnikom, toliko živcev in razbijanja glave ter neprespanih noči, nemalokateri dan in noč sem cel (z izjemo kakih 2-3 ur za kakšno dejavnost, ki sem jo tisti dan imela v naprej na urniku) preživela v pisarni. Spala sem tekom cele izmenjave zelo malo, včasih kakšen dan tudi sploh nisem utegnila iti spat (resda vzrok ni bil samo raziskovalna, temveč tudi preveč ostalih aktivnosti, ki se jim kljub obveznostim na univerzi nisem želela odpovedati). Velikokrat me je morilo tudi vreme, ki je bilo celo jesen in del zime zelo sivo in turobno. Na srečo sem imela precej dobrih prijateljev tam, ki so me spodbujali, bodrili, me poskusili spraviti stran iz univerze in skrbeli, da mi dolgčas res ni bilo nikoli. Če povzamem v enem stavku je bilo leto nepozabno in bi se kadarkoli z veseljem vrnila nazaj v čas in ga ponovila.

Monika Turk, absolventka medicine

Novo mesto, 28.9.2010

Jasna Rodman, 6.L, Univerza v Antwerpnu, BELGIJA

ERASMUS KONČNO POROČILO ANTWERPEN december – februar 2010

Od samega začetka sem želela opravljati klinične vaje v okviru Erasmus izmenjave. Moja prva izbira je bil sicer Leiden, na Nizozemskem, ampak njihova kontaktna oseba mi je hitro odpisala, da praktične vaje pri njih niso možne, imajo pa sicer veliko predavanj in predmetov v angleškem jeziku. Erasmus izmenjavo sem na tej točki že skoraj odpisala, ko se mi je ponudila priložnost, da grem v Antwerpen, v Belgijo. Mesta sprva nisem kaj dosti poznala, že malo brskanja po internetu pa mi je dalo vedeti, da gre za krasno pristaniško mesto, z dobrimi povezavami do drugih večjih evropskih mest, npr. Bruslja, Pariza... pa tudi bolnišnica v Antwerpnu, *UZA hospital*, je ponujala veliko možnosti za opravljanje kliničnega dela.

Pred samim odhodom sem z njihovimi kontaktnimi osebami, sprva gospo Karin Mercelis, nato pa Tino De Roeck, dorekla praktično vse detajle. To je izredno olajšalo vso administrativno delo v samem Antwerpnu. Komuniciranje z obema je potekalo res brez težav, na elektronsko pošto sta zelo hitro odpisovali, potrudili sta se, da je bilo kar se da ustrezno mojim željam. Na koncu smo se uspeli dogovoriti, da bom pri njih opravljala 3 mesece klinične prakse, 2 meseca na internističnih oddelkih (endokrinologija, nefrologija) in 1 mesec na pediatriji. Na tem mestu naj povem, da je njihov poletni semester bolj prilagojen tujim študentom, saj je večina praktičnih vaj in predavanj v tem obdobju v angleščini.

Ker sem prispela v Antwerpen šele decembra, se seveda nisem mogla udeležiti vseh začetnih dejavnosti Erasmus študentov. Semester začenjajo konec septembra, pred tem pa je bilo za vse Erasmusovce organiziran spoznavni teden, za določene pa tudi brezplačni jezikovni tečaj Flamščine (*EILC course*) konec avgusta. Tudi iskanje sobe za bivanje je veliko bolj enostavno, če se v Antwerpen odpraviš malce prej od mene, saj je večinoma dovolj mest v študentskem domu, ki je v neposredni bližini študentskega kampusa, kjer je locirana tudi bolnišnica.

Tudi, če nameravate priti v Antwerpen kasneje, ni tako grozno. Na univerzi imajo osebe, ki vam nudijo pomoč pri iskanju stanovanja in so vam nasploh na voljo, če imate kakršnekoli težave. Tečaj Flamščine pa mi je uspelo opravljati januarja.

Z nizkocenovnim letom sem začetek decembra prispela v Bruselj, od tam pa res ni težav priti do Antwerpna. Stanovanje sem si poiskala že preden sem prispela. Iskala sem stanovanje v bližini bolnišnice, ki pa je sicer vsaj pol ure oddaljena od centra z avtobusom. Z vajami sem začela že skoraj naslednji dan. Želela bi reči, da je zelo veliko odvisno od lastnega interesa, koliko boš odnesel od vaj. Sicer so navadno na oddelkih vsi izredno prijazni, seveda pa obstaja jezikovna bariera, ki zna stvari nekoliko otežiti. Je pa Flamščina nekakšna mešanica Nemščine in Angleščine, zato ti je navadno kar jasno, kaj se dogaja okoli tebe. Jaz sem od vaj kar veliko odnesla, ker sem pokazala, da so mi stvari zanimive in sem marsikdaj ostala na vajah tudi pozno popoldan, ko imajo pri njih ambulantno delo. Od mene se je sicer pričakovalo le, da sem na vajah ob 7.30, da sem prisotna na njihovem opoldanskem sestanku in da odhajam domov okrog štirih. Vse ostalo je bilo odvisno le od mene. Jaz sem raje od postopanja želela kaj odnesti od vaj, zato sem navadno na vajah veliko spraševala in sploh pokazala zanimanje. Mogoče so zaradi tega prvi dnevi na oddelku malce težji, kaj hitro pa te na oddelku vzamejo za svojega in ti marsikaj sami razlagajo. Na oddelku iz endokrinologije so tako vse sestanke imeli v angleščini, da bi lahko brez težav sledila njihovem delu.

Oddelčno delo je zgledalo tako, da sem na začetku spremljala specializanta in z njim diskutirala o primerih, na pediatriji pa sem sama pregledovala bolnike in tudi že vpisovala lastna opažanja v pacientove kartoteke. Če sem želela opravljati tudi popoldansko ambulantno delo, sem morala za to zaprositi dotičnega zdravnika (vsi ti dovolijo, da si z njimi v ambulanti), navadno sem pregledovala paciente, z zdravnikom specialistom debatirala o primeru, končevala pa že ob petih popoldan ali pa šele ob osmih.

Dnevi med tednom so bili dokaj naporni, zato se je med vikendom še kako prileglo malce sprostitve. Antwerpen ima res krasno lokacijo, saj je ogromno lepih mest v neposredni bližini, sicer pa je bilo za Erasmus študente organizirano tudi veliko zabav in športnih dejavnosti. Res nam nikoli ni bilo dolgčas.

Na splošno sem bila z izmenjavo zelo zadovoljna, kontaktna oseba mi je bila vedno na voljo, če sem imela kašno vprašanje, edini minus, ki bi ga lahko v sklopu celotne Erasmus izkušnje lahko omenila je, da so navadno sobe ali stanovanja zelo draga. Za svojo sobo s souporabo kopalnice in kuhinje sem odštela kar 300 evrov.

Priporočilo za vse študente, ki se odpravljajo v tujino bi bilo, naj se prijavijo na tiste oddelke, katerih področje dela jih zelo zanima, saj bodo le tako lahko največ odnesli od same Erasmus izmenjave.

Jasna Rodman

Gaja Ferbežar, 6.L, Univerza v Goteborgu, ŠVEDSKA

GAJA FERBEŽAR, abs. Univerza v Goteborgu, Goteborg
ŠVEDSKA

ERASMUS končno poročilo

Čas od sredine januarja do konca aprila 2010 sem preživela na tri mesečni ERASMUS izmenjavi v Göteborgu, drugem največjem švedskem mestu, kjer sem opravljala vaje iz družinske medicine.

Izmenjava je potekala predvsem v obliki raziskovalnega dela, ki je bilo zelo samostojno in individualno. Moj mentor je bil prof. Ulf Lindblad, ki je zdravnik splošne medicine in nadzorni za velik švedski populacijsko osnovani raziskovalni projekt na področju primarnega zdravstva (Skaraborg projekt). S profesorjem sem stopila v stik nekaj mesecev preden sem se odpravila na Švedsko, tako da sem se lahko že vnaprej pripravila in sem vedela, kaj me bo tam čakalo. Mentor mi je pomagal izbrati temo raziskovalne naloge, me usmerjal in mi pomagal pri delu in pisanju. Moja raziskava je bila del Skaraborg projekta in se je osredotočala na vpliv določenega gena na debelost in hipertenzijo. Sicer je tudi mnogo možnosti za delo z bolniki, le izkoristiti jih je treba in si pravilno razporediti čas. Zdravniki

tam so zelo prijazni in vedno veseli študentov. Že takoj ob prihodu na oddelek sem od zdravnikov in specializantov dobila več povabil, da se pridružim delu v njihovih ambulantah. Izkušnja je bila vedno zelo pozitivna, saj se vsi zmeraj zelo potrudijo in ti posvetijo vso pozornost.

Sama sem pred prihodom naredila tri stopnje švedščine v jezikovni šoli. Za samo raziskovalno delo znanje švedščine sicer ni potrebno in večina ljudi zelo dobro govori angleško. Vendar pa so se zdravniki z bolniki v ambulanti pogovarjali v švedščini in zato mi je znanje osnov prišlo zelo prav. Seveda pa so mi, če česa nisem razumela kasneje zdravniki razložili tudi v angleščini. Brezplačnega jezikovnega tečaja se lahko udeležite tudi na Švedskem, saj ga ponuja univerza vsem tujim študentom. Sama se tega tečaja sicer nisem udeležila, ker je bil res osnoven.

V Göteborg je najlažje in najceneje priti z Ryanairom, ki leti iz Celovca direktno v Göteborg, vendar pa 15kg omejitve pri prtljagi seveda predstavlja manjši problem, posebno če potrebuješ obleke tako za zimo, kot za pomlad. Veliko študentov je rešilo ta problem s pošiljanjem paketov (kar zna biti precej drago) ali pa so jim del oblek prinesli/odnesli prijatelji in sorodniki, ki so prišli na obisk. Vse študente, ki prispejo z letalom, pričakajo švedski študentje na letališču in poskrbijo za prevoz do domov.

Za nastanitev je v Göteborgu zelo dobro poskrbljeno in standard je precej drugačen kot pri nas. Še preden se odpraviš na izmenjavo se na Göteborgski univerzi elektronsko prijaviš za bivanje v študentskem domu. Študentskih domov je več in določeno število sob je vsak semester rezervirano za tuje študente. Vsem, ki se odpravljajo na Švedsko, priporočam, da pošljejo prijavo za nastanitev takoj, ko se prijave odprejo, ker ima univerza "first come first served" sistem. Vendar pa je sob veliko, zato skrbi načeloma niso potrebne. Sama sem prebivala v študentskem domu Helmutstro in sem bila z njim zelo zadovoljna. Helmutstro ni najcenejša izmed možnosti (na mesec stane malo več kot 400 evrov), vendar je dom nov, sobe so prostorne, čiste in vsak študent ima lastno kuhinjo. Poleg tega je tudi lokacija dobra, saj ni daleč od centra in je čisto zraven postaje za tramvaj. V sobah manjkata edino blazina in oddeja. Sicer so večinoma popolnoma opremljene, saj so prejšnji študenti pustili za sabo posodo in pribor.

Tudi v drugih pogledih je za tuje študente vse dobro organizirano. Moja švedska koordinatorica Erika Qvist je bila zelo prijazna, vedno dosegljiva in mi je tudi zelo pomagala. Celotna izmenjava je potekala gladko, brez težav ali zapletov in dokumentacijo sem navadno zmeraj lahko uredila v enem dnevu. Univerza ponuja tudi možnost "student buddy-jev". Vsakemu študentu na izmenjavi je dodeljen en švedski študent, ki mu pomaga, da se ustali v Göteborgu, in je zmeraj na razpolago za vprašanja. Organiziranih je tudi zelo veliko obštidjskih aktivnosti, od izletov, športnih aktivnosti, kuharskih večerov do spoznavnih zabav.

Švedska žal ni ravno najcenejša izbira za izmenjavo, predvsem zaradi najemnine. Večina mojih financ je izvirala iz ERASMUS štipendije in Zoisove štipendije, ki se jo da povišati za čas izmenjave za približno 100 evrov. Veliko so mi pomagali starši, na Švedskem pa sem dobila tudi Adlebert štipendijo, ki je v celoti znašala 200 evrov.

Z izmenjavo sem zelo zadovoljna. Delo s švedskimi zdravniki je bila zelo pozitivna izkušnja, pobilže sem spoznala malce drugačen zdravstveni sistem, vesela sem bila tudi spremembe samega okolja, srečala sem ogromno ljudi z najrazličnejšimi ozadji in nekaj zelo dobrih prijateljev.

Gaja Ferbežar

Nina Fokter, 6.L, Medicinska Univerza Dunaj, AVSTRIJA

Erasmus – Medicinska univerza Dunaj

Oktober 2009-september 2010

Zaključno poročilo

Na Medicinski univerzi Dunaj se je za zdaj študijske izmenjave še mogoče udeležiti v enem izmed dveh različnih študijskih programov. Po starem programu si študent sam izbere zaporedje opravljanja vaj in izpitov, pri čemer so izpiti ustni, kadar koli med študijskim letom in obsegajo po en posamezen predmet (podobno kot v Ljubljani). Po novem programu pa so študijska leta razdeljena na natančno določene bloke in terciale, ki v

predkliničnih letih namesto posameznih predmetov (anatomija, fiziologija, patofiziologija, farmakologija) zajemajo vsebinske sklope (endokrinologija in presnova, srce in ožilje, prehrana in prebava ipd.), klinični predmeti pa so razdeljeni podobno kot pri nas, s to razliko, da so predavanja in seminarji vedno tik pred začetkom vaj. Ob koncu vsakih kliničnih vaj tretjino naključno izbranih študentov doleti praktični izpit, o katerem so obveščeni največ dva dni vnaprej in ki ga morajo uspešno opraviti, če želijo nadaljevati študij. Ob koncu študijskega leta je en sam pisni izpit, ki z vprašanji tipa »multiple-choice« preverja poznavanje vseh področij, obravnavanih v enem letu. Med počitnicami so študentje obvezani opraviti najmanj 18 tednov počitniške prakse (»Famulatur«), ki jo lahko opravljajo v poljubnem času med celotnim študijem, v poljubnih bolnišnicah in do neke mere na poljubnih oddelkih. Mišljeno je, da naj bi vsaj del počitniške prakse opravljali po opravljenem izpitu iz dotičnega predmeta.

Sama sem na Dunaju opravljala celotne vaje petega letnika novega študijskega programa, tj. kirurgijo, interno medicino ter urgentno in intenzivno medicino, poleti pa še osem tednov počitniške prakse iz interne medicine in dva tedna porodništva in ginekologije.

Vaje praktičnih sposobnosti

V Avstriji so jemanje krvi, nastavljanje infuzij in podobne dejavnosti naloga zdravnikov in ne medicinskih sester. V univerzitetnih in učnih bolnišnicah se pričakuje, da bodo te naloge opravljali študentje na vajah oz. praksi. Ker nekateri redki Erasmus študentje še nismo imeli praktičnega pouka, kjer bi se teh sposobnosti sistematično naučili, so nam omogočili sodelovanje na popoldanskih praktičnih vajah študentov drugega letnika. Ti se omenjenih praktičnih veščin naučijo na lutkah v šestih sklopih, ki zajemajo _____, sledi pa obvezen praktični izpit. V naslednjih letih te naloge opravljajo na vseh kliničnih vajah in pri poletni praksi, tako da jih po koncu študija brez izjeme obvladajo.

Kirurgija

Predmet med študijskim letom traja 10 tednov, obvezni pa so tudi dodatni 4 tedni počitniške prakse. Najprej smo imeli 4 tedne vsakodnevnih predavanj, nato pa 6 tednov vaj. Predavanja niso obvezna, vendar je obisk velik, ker so predavanja kvalitetna, poudarijo teme, relevantne za končni izpit, poleg tega pa so tik pred začetkom vaj v času, ko ni mogoče imeti izpitov, tako da je zanimanje gotovo optimalno. Za vsako temo s predavanj obstaja na internetu gradivo, najmanj prosojnice, večinoma pa obsežna skripta. Popoldne je v urniku namenoma nekaj več prostega časa, da bi takrat prebrali teme s predavanj tistega dne in se po možnosti že malo pripravili za naslednji dan. Vsak predavatelj posebej ob koncu svojih predavanj razdeli anonimni vprašalnik, kjer se številna in natančna vprašanja nanašajo na kakovost posameznega predavatelja in ne na predmet kot celoto, kot je to pri nas. Vprašalnike predstavnik študentov vrne v zapečateni kuverti. Predstavljam si, da so rezultati teh vprašalnikov v primerjavi z našimi precej bolj uporabni, pri nas se namreč zelo dobri in zelo slabi učitelji skrivajo v povprečje predmeta in na osnovi anket je nemogoče pohvaliti ali pograjati katerega izmed posameznikov.

Vaje iz kirurgije smo opravljali v skupinah po štiri, vendar sta bili včasih zaradi velikega števila študentov na isti oddelku dodeljeni dve skupini hkrati. V času šestih tednov smo spoznali štiri različne kirurške oddelke v treh različnih bolnišnicah. Izkušnja je bila zelo zanimiva. Bolnišnice se med seboj niso veliko razlikovale po strokovnosti osebja ali operacijskih tehnikah in podobnem, presenetilo pa nas je popolnoma nasprotno vzdušje in »kultura« v različnih ustanovah. Na vajah smo v enakovrednih deležih spoznali delo na kirurškem oddelku (jutranje jemanje krvi, sprejemi, sodelovanje pri viziti in druge manjše zadolžitve), v operacijski dvorani (opazovanje in asistence), v ambulanti in tudi pri endoskopijah kirurških bolnikov. Z namenom standardizacije pridobljenih znanj in veščin Medicinska univerza vsakemu študentu izda t.i. *Logbuch*, knjižico, v kateri so za vsak klinični predmet posebej navedene vse veščine in znanja, ki jih mora študent na vajah pridobiti. Pri vsaki točki posebej je tudi označeno, ali naj bi študent to obvladal zgolj teoretično, ali naj bi pridobil praktične izkušnje ali pa naj bi bil po končanih vajah to veščino zmožen zanesljivo izvajati tudi samostojno. Za vsako veščino in doseženo zahtevnost je potrebno pridobiti podpis mentorja oz. zdravnika specialista. Žal se v praksi izkaže, da je kakovost vaj kljub temu v veliki meri odvisna od pripravljenosti posameznega mentorja, da si vzame čas za študente. Medtem ko so se nam nekateri res posvetili in se trudili, da bi nam razložili, pokazali in nas naučili čim več izmed zahtevanih znanj, so nam nekateri drugi enostavno podpisali vse potrebno, ne da bi si bili pripravljene vzeti čas za dejansko obravnavo podpisanih točk. K sreči smo menjavali oddelke in pri študentom nekoliko manj prijaznih mentorjih nismo ostali ves čas vaj. Odnos mentorjev do študentov je torej ne glede na lokacijo ali ugled medicinske fakultete eden izmed ključnih dejavnikov, ki vplivajo na kakovost vaj. Žal podobnih vprašalnikov kot za predavatelje niso delili tudi za mentorje na vajah, temveč smo lahko ocenjevali le vaje kot celoto.

Interna medicina

Podobno kot pri kirurgiji so tudi v sklopu interne medicine prvih pet tednov potekali seminarji v manjših skupinah. Prvi teden je bil v celoti namenjen tečaju EKG, ki je bil odlična osnova za vsakdanje klinično delo na vajah. Preostale štiri tedne so bili seminarji razdeljeni na dva dela: prvi, krajši del se je nanašal na pogoste simptome in klinične probleme, npr. Povišana telesna temperatura, Ikterus ipd., drugi, daljši del pa na posamezne pomembne bolezni, npr. Koronarna srčna bolezen, Hipertenzija ipd. V drugem delu sta vsak dan pred nastopom predavatelja dva študenta predstavila primer bolnika z obravnavano boleznijo, ki sta ga prejšnji dan obiskala in pregledala, pri predstavitvi je bil bolnik pogosto zraven. Za skoraj vse seminarje o boleznih je bilo na internetu dostopno gradivo, s pomočjo katerega smo se lahko na seminarje pripravili že vnaprej, za seminarje o simptomih pa obstaja celo poseben učbenik. Študentje so pri seminarjih z zanimanjem sodelovali, med drugim tudi zato, ker so vedeli, da bodo pridobljeno teoretično znanje že čez nekaj tednov na vajah uporabljali tudi v praksi.

Po koncu seminarjev smo opravili še pet tednov vaj po oddelkih. Razdeljeni smo bili večinoma po en študent na en oddelek, redko po dva skupaj. S kolegico sva prišli na nekakšen splošni interni oddelek, ki je pripadal nefrologiji, zato je bilo največ ledvičnih bolnikov, hkrati pa je sprejemal tudi vse druge internistične bolnike glede na potrebe bolnišnice. Tako sem imela priložnost videti zelo pestro patologijo. Na oddelku so nama že prvi dan jasno razložili, kaj od naju pričakujejo, tako da sva imeli ves čas dovolj dela in se nisva počutili odveč. Ob koncu dneva so se nama oddelčni zdravniki in profesorji pogosto celo posebej zahvalili za pomoč. Vsakdanja rutina je potekala tako: ob pol osmih zjutraj sva skupaj s profesorjem, ki je bil za naju odgovoren, pri vseh bolnikih vzeli kri, nastavili infuzije in dali vse potrebne subkutane injekcije. Nato sva imeli približno eno uro časa, da sva pri vseh bolnikih izmerili krvni tlak in ga vnesli v temperaturne liste ter napisali EKG, kjer je bilo potrebno. Če je imel kateri od bolnikov kakšno zanimivo preiskavo, sva ga lahko spremljali. Okrog 9.30 se je začela vizita, ki je bila zelo natančna in je običajno trajala približno do dvanajstih. Pri viziti sva morali za vsakega bolnika približno vedeti, kako mu gre, kar sva izvedeli že med merjenjem krvnega tlaka, profesorja pa sta naju v povezavi s posameznimi boleznimi tudi spraševala in razlagala. Po viziti je bilo včasih potrebno sprejeti kakšnega novega bolnika, pogledali sva še nove izvide, ko nisva imeli več dela, običajno med 12.30 in 14.00, pa sva lahko šli domov.

Ob koncu vaj iz interne medicine sem bila izbrana za praktični izpit, za katerega sem izvedela dva dni prej. Izpit je potekal na nekem drugem internem oddelku. Profesor je v oddelčno sobo za preglede pripeljal bolnika, pri katerem sem morala v prisotnosti profesorja napraviti anamnezo in status. Ko je bolnik odšel, sem profesorju predstavila diferencialno diagnozo in celoten potek diagnostike in zdravljenja, kot bi ju izvedla, če bi bila zdravnica na tistem oddelku.

Urgentna in intenzivna medicina

Predmet urgentna in intenzivna medicina je trajal pet tednov. Začel se je z enim intenzivnim tednom predavanj, ki so na pregleden način predstavila vsa pomembna splošna in specialna področja anesteziologije, urgentne in intenzivne medicine. Sledil je en teden seminarjev v zelo majhnih skupinah, ki so obsegali oživljanje, vzpostavljanje dihalnih poti, vzpostavljanje različnih vrst dostopov za zdravlila in nadzor kritično bolnih, ravnanje pri politravmi in šoku ter principe anestezije in narkoze. Pri seminarjih smo vadili na lutkah in igrali vloge v vedno bolj zapletenih scenarijih hudo poškodovanih in kritično bolnih od kraja dogodka do (postoperativnega) intenzivnega oddelka.

Nato smo imeli še tri tedne vaj. Razporejeni smo bili na različna delovna mesta anesteziologov v skupinah po tri. Imela sem to srečo, da sem bila razporejena v eno izmed kirurških intenzivnih enot, moj mentor pa je bil pedagoški vodja predmeta. Odlično nam je razložil vse, kar se je dogajalo na oddelku. Ker je predmet obsegal tudi področja, ki jih na vajah v intenzivni enoti nismo mogli neposredno opazovati, smo tiste teme pripravili študentje sami v obliki kratkih predstavitev, ki jih je mentor nato obilno dopolnil z dodatnimi razlagami in nas po možnosti tudi peljal nekam, kjer smo si lahko obravnavane vsebine ogledali v praksi.

Konference kliničnih primerov

Skozi vse leto so enkrat tedensko popoldne potekale t. i. *Rounds*, konference s predstavitvijo kliničnih primerov, ki spadajo pod predmet diagnostičnih znanj in so obvezne za vse tukajšnje študente. Ker je ena predavalnica za vse premajhna, potekajo v obliki telekonference iz več predavalnic in perifernih bolnišnic. Navadno trije različni zdravniki predstavijo tri ne ravno tipične bolnike s skupno krovno temo. Predstavitve bolnikov potekajo interaktivno, predavatelji vmes postavljajo vprašanja v zvezi z diagnostiko, predlagano terapijo ipd., študentje pa elektronsko glasujejo za pravilni odgovor. To zelo zviša splošno zanimanje za posamezen primer. Poleg tega vsak teden v spletnem programu »Web Ambulanz« predstavijo novega bolnika, o katerem se na internetu razvije študentska diskusija, na osnovi diskusije pa tekom tedna dodajajo nove izvide, rentgenske posnetke ... Sodelovanje v diskusiji je prostovoljno, vsak študent pa mora individualno preko spleta odgovoriti tudi na nekaj obveznih vprašanj. Naslednji teden na začetku konference predstavijo rešitev spletnega primera, tri najboljše

prispevke k diskusiji pa nagradijo z nekakšnimi boni za 10 evrov. Te konference za tuje študente niso obvezne, vendar nas je večina kljub temu hodila poslušat, ker so bile resnično zanimive.

Izpit

Izpit ob koncu petega letnika se piše zajema interno medicino (60 vprašanj), kirurgijo (60 vprašanj) ter urgentno in intenzivno medicino (30 vprašanj). Vprašanja so večinoma tipa »multiple choice« z enim možnim odgovorom, nekatera pa imajo več možnih odgovorov, pri čemer je število pravih odgovorov vedno zapisano ob vprašanju. Vprašanja največkrat obsegajo krajšo predstavitev bolnika s potencialnimi rezultati ali slikami različnih preiskav in sprašujejo po diferencialni diagnozi, diagnostiki ali zdravljenju. Po računalniškem popraviljanju izpita se pristojni za posamezne predmete pogovorijo o vseh vprašanjih, na katera je pravilno odgovoril premajhen odstotek študentov, in jih v primeru ugotovljenih nejasnosti izločijo. Za pozitivno opravljen izpit je potrebno pravilno odgovoriti na najmanj 60 % vseh upoštevanih vprašanj in hkrati doseči najmanj 60 % tudi pri vsakem posameznem predmetu. Do rezultatov izpita dostopa vsak študent s svojim osebnim geslom preko posebnega spletnega mesta, kjer lahko svoj dosežek primerja s povprečjem letnika pri vsakem posameznem predmetu, poleg tega pa si lahko ogleda tudi vsa izpitna vprašanja s pravnimi odgovori in individualno informacijo, ali je na posamezno vprašanje odgovoril pravilno ali napačno.

Poletna praksa iz interne medicine

V poletnih mesecih sem opravila osem tednov prakse iz interne medicine, od tega šest tednov na kardiološkem in dva tedna na gastroenterološkem oddelku. Vsebinsko je bila praksa podobna vajam, ki sem jih opravljala že pozimi: jemanje krvi, nastavljanje venskih kanalov, infuzij (tudi v centralni venski kateter), sodelovanje pri viziti, vsi dnevni sprejemi in po potrebi dodatne aktivnosti, npr. punkcija ascitesa. Bistvena razlika je bila v tem, da sem šele poleti, po izpitu, teoretične osnove dovolj obvladala, da sem lahko brez težav sledila vsemu dogajanju na oddelku in se lahko sproti učila tudi novih podrobnosti posameznih bolezenskih stanj in njihovega zdravljenja. Tudi zdravniki so opazili moje znanje in z njim povezano večjo samozavest, zato so mi dajali vedno več samostojnih in težjih nalog. Po tej izkušnji lahko z gotovostjo trdim, da je opravljanje vsaj dela vaj ali prakse po opravljenem izpitu iz določenega predmeta v smislu učenja za kasnejše delo vredno bistveno več od vaj pred izpitom, ki so pri nas motene še z dodatnim dejavnikom, da se večina študentov med vajami pripravlja za izpit iz kakšnega drugega predmeta.

Poletna praksa iz porodništva in ginekologije

Za to prakso sem imela žal zelo malo časa. Opravila sem en teden prakse iz porodništva in en teden ginekologije. Vnaprej sem po elektronski pošti prejela tedenski raspored za celotno kliniko, po katerem smo bili študentje razporejeni vsak dan drugam, npr. v ambulanto, na različne oddelke, v porodno sobo ipd. Pozitivna plat takšne razporeditve je bila ta, da sem v kratkem času veliko videla. Negativno pa je bilo dejstvo, da sem prišla vsak dan med nepoznane zdravnike in medicinske sestre, ki me v tako kratkem času niso mogli spoznati in oceniti, ali mi lahko zaupajo kakšno delo, zato mi je bilo večinoma dovoljeno le opazovati. Kljub temu je bilo zanimivo spoznati utrip velike skoraj izključno terciarne ustanove z relativno majhnim številom bolnic in za naše razmere nepredstavljivo dolgim časom ukvarjanja z eno pacientko. Zelo zanimivi so bili tudi jutranji skupni sestanki celotne klinike, na katerih vsak dan v okviru rednih izobraževanj v kratkem predavanju eden izmed sodelavcev predstavi rezultate novih študij na določenem ozkem področju.

Mednarodna pisarna Medicinske univerze Dunaj

Mag. Christine Baier, ki je v mednarodni pisarni zadolžena za incoming študente, je bila vedno izjemno prijazna in pripravljena pomagati. Pisarna ima redni delovni čas in je odprta vsak dan, dvakrat tedensko tudi popoldne.

Stanovanje in prosti čas

Österreichischer Austauschdienst (www.oead.ac.at) nudi veliko izbiro študentskih domov in različnih tipov sob/stanovanj. Prijava preko spleta je enostavna. Sama sem devet mesecev stanovala v novejšem in lepo urejenem študentskem domu Tigergasse v bližini osrednje bolnišnice in medicinske univerze. Za poletne mesece sem se preselila v cenejšo privatno sobo. Velika izbira oglasov za privatne sobe, tudi za krajši čas, je na spletni strani www.jobwohnen.at.

Dunaj je čudovito mesto za preživljanje študijske izmenjave. Ponuja neskončno število možnosti za preživljanje prostega časa. Skupina dunajskih študentov vse leto skrbi za zabavne ekskurzije in podobne dogodke, namenjene Erasmus študentom. Veliko se dogaja tudi v okviru *Erasmus student network*. Najlepše pa je seveda stopiti izven začrtanih poti in mesto doživeti svobodno in po svoje.

Karmen Marinšek, 6.L, Radboud Univerza Nijmegen, NIZOZEMSKA

Spoštovana dr. Rotar, spoštovani dr. Marš,
v spodnjih nekaj stavkih vam bom poročala o mojem študiju v tujini ter o zaključku le-tega. Na Nizozemskem sem opravljala 3 mesečno raziskovalno nalogo na področju družinske medicine.

*Študentka: Karmen Marinšek
Institucija gostiteljica: Radboud University Nijmegen, Nizozemska
Trajanje izmenjave: 9.4-9.7.2010 (3 mesece)*

Že pred prihodom sem bila s strani enega od mentorjev seznanjena o temi in poteku moje raziskovalne. Tema je bila dolgoročni potek po postavitvi diagnoze atrijska fibrilacija v ordinaciji družinskega zdravnika. Delala sem na bazi podatkov mesta Nijmegen, kjer hranijo vse podatke o diagnozah vseh pacientov vseh ordinacij družinskih zdravnikov. To je bila moja prva raziskovalna naloga. Najprej sem se naučila delati z medicinskimi bazami člankov, kot sta pubmed in scopus. Iskala sem članke, iz izbranih člankov sem izbrala izide, ki so nas zanimali. Nato sem s statistikom delala na obdelavi podatkov, izdelavi grafov, statističnih testov itd. Ves čas sem bila v stiku z obema mentorjema ter s statistikom, saj sem delala na njihovem oddelku. Na voljo so mi bili tudi vsi ostali raziskovalci s tega oddelka. Udeležila sem se tudi sestanka vzdrževalcev baze podatkov, od koder smo črpali podatke. Že kak mesec pred koncem moje izmenjave sem imela obdelane vse statistične podatke in izdelane vse potrebne grafe, tako da sem imela več kot dovolj časa za pisanje diskusije in celotnega končnega poročila ter za pripravo na ustno predstavitev naloge. V vsem tem sem bila samostojna, mentorja sta me samo usmerjala in bila ves čas nekako na voljo za vprašanja (na katera nikoli nista dala dokončnega odgovora, ta je moral biti moj). To izkušnjo zelo pozitivno ocenjujem - odnos do študentov in mladih kolegov je tam res bistven in menim, da je tudi ključ do uspeha. En dan pred svojim odhodom, torej 8. julija, sem zagovarjala svoje raziskovalno delo s pomočjo power point predstavitve v eni od predavalnic medicinske fakultete. Ker je bilo že konec semestra, je bil študentski obisk bolj majhen, so se pa zato predstavitve udeležili predstojnik oddelka Chris van Weel in nekaj drugih pomembnih ljudi z oddelka, poleg tega pa tudi eden od zdravnikov internistov. Vsi so zelo pohvalili moje delo - predvsem ker je bil rezultat statističnih analiz povsem v neskladju s pričakovanim glede na kontrolno skupino, vendar pa sem uspela s pomočjo dodatnih analiz in literature podati nekaj dobrih možnih razlogov zakaj je temu tako. Tudi mentor je bil zelo zadovoljen, na opisnem obrazcu za oceno je skoraj vse ocenil z najboljšim opisom, končna ocena pa je 9. Z drugim mentorjem želita, da bi napisali članek na podlagi te raziskovalne naloge.

Kar se tiče moje vključenosti v program Erasmus, menim da sem kar dobro opravljala nalogo zastopanja Slovenije in Univerze v Ljubljani med tujimi študenti. Udeležila sem se večine aktivnosti, organiziranih za tuje študente, domačim študentom pa sem pomagala tudi pri pripravi največjega študentskega etapnega teka Batavierenrace, kamor redno odhajamo tudi študentje z naše fakultete (tudi letos je prišel v Nijmegen cel avtobus študentov z naše fakultete in sem se z njimi tudi srečala). Proti koncu semestra sem bila povabljen s strani mednarodne pisarne univerze radboud kot predstavnik vseh erasmus študentov v Nijmegnu, da sodelujem v Forumu mednarodnih študentov, kjer je potekal dialog med predstavniki mednarodne pisarne in predstavniki tujih študentov (ne le Erasmus, pač pa tudi masters, PhD študentje, itd...) na temo izboljšav programa, ki ga medn.pisarna organizira, in vse ostalo v zvezi z bivanjem v Nijmegnu.

Karmen Marinšek

Marija Sevšek, 6.L, Medicinska Univerza Dunaj, AVSTRIJA

Erasmus izmenjava na Medicinski univerzi na Dunaju

Študij

Za izmenjavo sem si izbrala Medicinsko univerzo na Dunaju. Razlogov za to je bilo več: lepota mesta, njegova urejenost, bogata zgodovina in pestra kulturna ponudba, želja po tem, da bi izpopolnila svojo nemščino, priznana univerza ter dobra in relativno poceni železniška povezava z Ljubljano.

Izmenjava je potekala od 28. 9. 2009 do 26. 3. 2010. Ob prihodu sem se najprej zglasila v študentski pisarni pri zelo prijazni koordinatorici Christine Baier, kjer sem se opravila vse formalnosti glede vpisa. Dunajski študentje so za nas na začetku pripravili sprejem, kjer smo dobili koristne informacije o študiju, mestu in življenju. Skupaj smo si ogledali tudi univerzitetno bolnišnico in prostore, kjer naj bi potekal pouk. Omogočili so nam tudi, da smo se prvi teden priključili njihovim študentom 3. letnikov na vajah iz osnovnih kliničnih veščin. Tu smo se na

lutkah vadili jemanje krvi, dajanje subkutanih in intramuskularnih injekcij, vstavljanje urinskih katetrov ter kirurškega šivanja in odstranjevanje šivov.

V času izmenjave sem opravljala dva predmeta – kirurgijo in interno medicino. Kirurgija se je začela z neobveznimi predavanji, ki so trajala 4 tedne, čemur je sledilo 6 tednov vaj. Prva 2 tedna smo bili na splošni kirurgiji v bolnišnici Krankenhaus der Barmherzigen Brüder, kjer sem imela dobre izkušnje, saj sem videla veliko različnih stvari. Asistirala sem pri več operacijah, dva dni sem bila tudi na oddelku, enkrat sem šla gledat gastro in kolonoskopije, dva dni pa sem bila v ambulanti. V tej bolnišnici je bilo vzdušje prijetno in sproščeno. Naslednja dva tedna bi morali po programu imeti travmatologijo, vendar pa smo zaradi pomanjkanja mest ponovno pristali na splošni kirurgiji, tokrat v bolnišnici v Hietzingu. Tudi tu imaš pogosto možnost asistirat, preostali čas pa so na voljo ambulanta, endoskopije in oddelek. Zadnja dva tedna sta rezervirana za dve specialni veji kirurgije. Tako sem bila en teden na ortopediji, nato pa še en teden na intervencijski radiologiji.

Kirurgiji so sledile vaje iz interne medicine, ki so se začele s 5 tedni seminarjev. Seminarji so potekali v skupinah okoli 20 študentov. Prvi teden smo imeli zelo uporaben tečaj iz EKGja nato pa so bile na sporedu različne teme iz interne medicine, s poudarkom na kliniki. Zelo podobno kot seminarji, ki jih pri nas poslušamo v 4. letniku. Vsak dan sta morala dva študenta pripraviti tudi kratko predstavitev pacienta. Do pacienta si šel načeloma en dan pred predstavitvijo, naredil anamnezo in status ter pregledal dokumentacijo in naredil predstavitev v Power Pointu, naslednji dan pa to predstavil skupini. Na predstavitev je včasih prišel tudi pacient, da so ga lahko še ostali študentje kaj vprašali oz. pregledali.

Nato smo imeli še 5 tednov vaj na oddelku. Vaje so potekale v univerzitetni bolnišnici AKH, ki je ogromna stavba z dvema stolpoma, kirurškim in internističnim, v kateri pa je vse presenetljivo dobro označeno, tako da sem se hitro znašla. Bila sem na oddelku splošne interne medicine, kjer je bilo veliko bolnikov s koronarno žilno boleznijo, po srčnem infarktu, bolnikov s kronično ledvično odpovedjo na dializi in z zapleti po presaditvi ledvic, nakaj je bilo tudi bolnikov z gastroenterološkimi boleznimi, COPB, periferno arterijsko žilno boleznijo itd, tako da je bila patologija kar pestra. Na oddelek sem prihajala ob pol osmih, da sem jemala kri, nastavljala infuzije in dajala subkutane injekcije. Teh stvari sestre v Avstriji ne smejo delati in je to naloga zdravnikov oz. študentov medicine. Nato sem morala posneti EKGje in izmeriti pritiske. Temu je sledila ponavadi dolga vizita, kjer si je glavni zdravnik vsak dan vzel zelo veliko časa za vsakega pacienta, mu razložil vse o njihovi bolezni, prav tako pa si je vzel veliko časa tudi za razlago mlajšim zdravnikom in študentom. Predebatirali smo precej izvidov EKGja, avskultirali različne patologije srčnih zaklopk in pljučnih bolezni. Po viziti je bil ponavadi še kakšen sprejem. Kadar sem želela, sem lahko šla z bolniki z oddelka tudi na preiskave, predvsem so bili to ultrazvoki, gledat sem šla tudi kardiokonverzijo in perkutano koronografijo.

Na oddelku je bilo vzdušje zelo prijetno, osebe je bilo zelo prijazno in dostopno in ta mesec mi bo ostal v zelo lepem spominu.

Življenje

Kot že rečeno, je bilo na začetku organizirano srečanje za vse Erasmus študente, kjer so nam domači študentje posredovali uporabne informacije o življenju in študiju. Vsakemu študentu je bil dodeljen tudi »buddy« oz. kontaktna oseba. Z njimi smo imeli različne izkušnje, nekateri se niso niti javili, spet drugi so se veliko družili z nami. V začetku so dunajski študentje skoraj vsak teden tudi po mailu obveščali o družabnih dogodkih tekočega tedna, tako da druženja ni manjkalo. Sicer pa poteka veliko družabnih dogodkov in žurov tudi v okviru organizacije ESN Wien, in se jih lahko udeleži vsak Erasmus študent.

Iskanje primerne študentske stanovanja na Dunaju je lahko kar zahtevna naloga, tudi najemnine niso ravno poceni. Najbolj enostavno, ne pa nujno tudi najbolj poceni, prideš do sobe tako, da se preko interneta prijaviš pri organizaciji ÖAD, kjer po vrsti navedeš 5 željenih študentskih domov, nakažeš kavcijo 600 evrov, od katere vsak mesec trgajo 15 evrov, preostanek pa dobiš nazaj potem, ko se izseliš. Kakšne 3 mesece pred odhodom ti sporočijo kje si dobil mesto. Vsekakor se je potrebno prijavit čimprej, sama sem se prijavila 5 mesecev pred odhodom na izmenjavo, vendar nisem dobila nobeno od 5 možnosti, ki sem si jo zaželela. Dodeljena mi je bila soba v dekliškem študentskem domu na Pfeilgasse 1a v 8. becirku, ki je sicer nekoliko starejši, zelo miren, leži pa na zelo ugodni lokaciji. Do glavne bolnišnice, kjer smo imeli vsa predavanja in tudi večino vaj sem imela peš približno 20 minut, prav tako kakšne pol ure do centra, s tramvajem gre seveda še hitreje. Do drugih dveh bolnišnic, kjer sem opravljala vaje, pa sem se vozila malo več kot pol ure. Najemnina je stala 264 evrov na mesec, kar je kar veliko za to kar ti nudijo - zelo majhno enoposteljno sobo, tuš sem delila s sostanovalko, wc pa še z dvema drugima puncama. Vseeno pa je med ugodnejšimi, sploh v primerjavi s študentskimi domovi, ki ležijo bolj centralno.

Javni prevoz je zelo dobro organiziran, je hiter, zanesljiv in s študentsko semestersko karto, ki je na voljo študentom do 27. leta in stane 130 evrov, relativno poceni. Mesečna karta stane okrog 50 evrov.

Kar se tiče cene živil v trgovinah te niso zelo občutno višje kot pri nas, se pa opazi razlika v restavracijah. Predvsem zato, ker tu ne poznajo ničesar podobnega študentskim bonom. Še najbolj ugodno lahko prideš do toplega obroka kar v menzi v bolnišnici, v kateri si na vajah. V univerzitetni bolnišnici AKH tako stane juha in glavna jed za študente 3,40 evra. V drugih dveh bolnišnicah so bili obroki cenejši, bolj obilni pa tudi boljši, menda velja podobno za vse manjše bolnišnice.

Naj zaključim s tem, da je bila celotna izmenjava zagotovo ena najboljših izkušenj v času študija. Pridobila sem ogromno - samostojnost, znanje jezika, nova poznanstva, Avstrijci pa so me zelo pozitivno presenetili s svojo odprtostjo in prijaznostjo. Vse je postalo bistveno lažje, ko sem se naučila učinkovito komunicirati v nemščini, zato priporočam čim več jezikovnih priprav pred odhodom na izmenjavo.

Marija Sevšek (marija.sevsek@gmail.com)

Tina Korač, Imperial College London, VELIKA BRITANIJA

Erasmus študijska izmenjava: Imperial College London,
Division of Epidemiology, Public Health and Primary Care, eHealth unit
(februar – maj 2010)

VSEBINSKO POROČILO

"Why, Sir, you find no man, at all intellectual, who is willing to leave London. No, Sir, when a man is tired of London, he is tired of life; for there is in London all that life can afford."
— Samuel Johnson

Ko sem se odločala za Erasmus izmenjavo, sem želela predvsem odlično študijsko izkušnjo. Imperial College je bil prvi na mojem seznamu in mi je ponudil točno to, kar sem iskala.

Prvi dnevi

Pa pojdemo po vrsti. Zaenkrat je na Imperialu možno opravljati le vaje in izpit iz družinske medicine, kar naj bi morda malo zmanjšalo obseg birokracije, a se je v končni fazi kar nekaj nabere. Angleži jo namreč prav ljubijo, kar sem tudi zelo hitro spoznala. Kot pri vseh drugih izmenjavah se je najprej treba zelo natančno pozanimati o kraju, kamor odhajate. Pri tem vam bo seveda v veliko pomoč dr. Tomaž Marš, zelo toplo pa priporočam, da se o izmenjavi pozanimate tudi pri študentih, ki so jo opravljali pred vami. Naj opozorim, da je potrebna tudi čimprejšnja komunikacija z Imperialom z vaše strani. Pri meni je najprej vse potekalo gladko, a so se nato po izpolnjeni elektronski prijavi moji dokumenti nekako izgubili na oddelku. Po kar nekaj mailih in treh mesecih čakanja so se le našli in tako sem le slab mesec dni pred odhodom dokončno izvedela, da s prvim februarjem odhajam v London.

Prvi teden po prihodu je bilo potrebno opraviti registracijo na fakulteti pri institucionalnem koordinatorju izmenjav, Adrianu Hawksworthu, in pridobiti študentsko izkaznico. Vse to je potekalo v Student Hub-u, ki je na South Kensington kampusu. Sicer sva se s kolegom že drugi dan odpravila do bolnišnice Charing Cross, kjer je tudi oddelek, na katerem sva opravljala izmenjavo, a nama je Kate Woodhouse, oddelčna koordinatorica, svetovala, naj v prvem tednu urediva formalnosti in si priskrbi nastanitev, nato pa pričneva z delom.

Prvi teden izmenjave sem tako iskala nastanitev, medtem pa bivala v hostlu. Poskusila sem sicer že od doma, približno mesec dni pred prihodom, a brez uspeha. V Londonu zna biti iskanje namestitve precej težka naloga, predvsem zaradi visokih najemnin in varščin. Za tako kratek čas je ponavadi treba plačati celoten znesek vnaprej, tako da je treba imeti pripravljeno kar veliko vsoto denarja. Na koncu sem imela kar nekaj sreče, saj sem dobila garsonjero za dve osebi v študentskem naselju Imperiala (Clayponds village, South Ealing.) Imperial namreč ne garantira nastanitve študentom, ki ne pridejo za celo študijsko leto. Cena je bila 450 EUR mesečno po osebi s stroški vred, kar je za London precej ugodno. Prednost bivanja v študentskem naselju so bili tudi vsi organizirani dogodki, ki so vključevali razne izlete, tedenske ogledе filmov, drasnje, bowling, piknike, zabave, in še in še. Ker pa je South Ealing v tretji coni, je bila višja cena mesečne vozovnice, ki je znašala 136 EUR mesečno (brez študentskega popusta, ker s kolegom nisva mogla pridobiti potrdila na fakulteti). Sicer je javni prevoz zelo dobro organiziran. Skratka, London je zelo drag, vendar gre največ denarja za najemnino in javni prevoz. Stroški hrane so primerljivi z našimi, vsi večji muzeji in galerije pa imajo prost vstop.

Enota eHealth

Najprej je treba povedati, da je izmenjava na Imperialu primarno raziskovalne narave, a imaš precej proste roke pri izbiri raziskovalne teme. Kar se tiče ambulantnega dela, je potrebno kar nekaj dogovarjanja, a se vztrajnost obrestuje, saj so obiski ambulant super izkušnja (malo več o tem kasneje). Poleg tega se lahko udeležuješ raznih predavanj, kongresov in drugih dogodkov na Imperialu, ki zelo pogosto gosti izjemne predavatelje. Tudi raznih delavnic je ogromno, od jezikovnih tečajev do seznanjanja z Web of Knowledge, Cochrane Library ipd. Prvi dan na oddelku je bilo potrebno opraviti safety induction oz. seznanitev z varnostjo na delovnem mestu na oddelku. V Londonu, vedno in povsod - safety first! ☺

Že pred prihodom sem izvedela, kdo bo moj direktni mentor. S kolegom nama je bil dodeljen dr. Yannis Pappas, namestnik direktorja eHealth enote. Direktor enote je dr. Josip Car, ki ga je bilo sicer na oddelku težko ujeti, si je bil pa vedno pripravljen vzeti čas in pomagati z nasveti, tako življenskimi kot povezanimi z delom. Temo za raziskovalno delo v okviru eZdravja sem si lahko izbrala sama. Najprej me je pritegnilo področje CDSS (computerized decision support systems), nato pa sem se posvetila spletni komunikaciji med bolniki oz. networkingu bolnikov ter vplivu le-tega na njihovo kvaliteto življenja. V dandanašnji poplavi socialnih spletnih portalov se namreč ustanavlja ogromno podpornih skupin in forumov ter spletnih strani bolnikov s podobnimi težavami (npr. PatientsLikeMe).

Komunikacija z mentorjem je potekala večinoma preko maila in z rednimi sestanki na oddelku, skratka, vedno je bil dosegljiv in se je zelo potrudil z raznimi nasveti ter z veseljem odgovarjal na vprašanja. Po mesecu dni mi je predlagal dodatno nalogo, in sicer registracijo protokola za sistematični pregledni članek na temo: Educational interventions for improving e-consultation skills of clinicians, kar mi je vzelo večji del časa do konca izmenjave. Med delom na oddelku sem se podrobno seznanila s postopkom pisanja sistematičnih preglednih člankov in njihovih protokolov ter delovanjem Cochrane Collaboration. Poleg tega sm se udeležila delavnic o podatkovnih bazah PubMed, Cochrane Library in Web of Knowledge, ki so mi še kako prav prišle pri mojem delu. Na oddelku smo imeli tudi izobraževanje o strategijah raziskovanja s pomočjo Ovida in združevanju iskanja člankov iz različnih podatkovnih baz (Medline, Embase, Psycinfo).

Vsako sredo smo imeli na oddelku seminarje raziskovalcev z različnih področij primarnega zdravstva. Ti so vsebovali teme od bolnišničnih okužb, zdravljenja nosečnic do t.i. »killer season«.

Enkrat mesečno smo imeli sestanke celotne enote eHealth, kjer smo predstavljali svoje delo in napredek ter se skupaj predvidevali možne težave in določali roke za oddajo dela.

ST4

Na oddelku je raziskovalni del svojega programa ST4 opravljala zdravnica Anna Whiteford, ki naju je s kolegom povabila k mesečnim srečanjem njihove skupine. Gre za registrirane GP-je, ki poleg ambulantnega dela opravljajo tudi raziskovalno delo ter učijo študente in se enkrat mesečno dobijo na skupnih delavnicah oz. seminarjih. Delavnice so odlična priložnost za pogovor z mladimi zdravniki o načinu dela in združevanju ambulantnega in raziskovalnega dela.

Predavanja in dogodki na Imperialu

Če se odpravljate v London, te priložnosti nikakor ne smete zamuditi! Večinoma je vstop na predavanja in dogodke prost, potrebno se je le registrirati, vsi dogodki pa so objavljeni na spletni strani Imperiala. Sama sem imela možnost poslušati zares izjemne ljudi, od kontroverznega urednika Lanceta, Richarda Hortona, do glavnega moža za ARM mikroprocesorjem, Steva Furberja, za popestritev in veliko smeha pa še IG Nobel Awards prireditelvi o »improbable research«.

Delo v ambulanti

Tekom izmenjave sva se s kolegom uspela dogovoriti za opravljanje vaj na dveh krajih, najprej en dan v Redcliffe Surgery, nato pa še teden dni obiskov v Glebe Road Surgery. Kot sem že omenila, se zares splača dogovoriti za obisk ambulant, ker je zelo zanimivo videti način dela GP-ja v Angliji. Predvsem obravnavajo precej širši spekter bolnikov kot pri nas, veliko je ginekologije, psihiatrije in dermatologije, tudi ORL in oftalmologije. Naučila sem se marsikaj o njihovem zdravstvenem sistemu, o načinu delovanja posameznih ambulant in predvsem načinu dela GP-ja. V splošnem je odnos zdravnika do bolnika zelo sproščen, zelo velik poudarek je na sami komunikaciji med bolnikom in zdravnikom ter skupnem odločanju o načinu zdravljenja.

Vsakemu je namenjenih 10 minut časa. Kar nekaj bolnikov je na pregled prišlo z željo po določenem zdravlilu ali zelo konkretnimi vprašanji glede bolezni ali terapije. Zato je bila pomembna vloga GP-ja v informiranju in izobraževanju. V Glebe Rd. Surgery mi je bilo delo še posebno všeč, saj me je, poleg raznovrstne patologije in vidnih posegov, zdravnica že prvi dan po hitrem postopku posedla za računalnik, da sem iz prve roke lahko izkusila pisanje elektronskih bolnikovih kartotek. Zadnji dan vaj sem imela celodnevne obiske na domu, kar je prav posebna izkušnja, ter obisk doma ostarelih. Udeležila sem se lahko tudi sestankov vseh zaposlenih, kjer se govorilo o posebnih primerih in o socialnem stanju določenih bolnikov.

London

Skratka celotna izmenjava je bila izjemna izkušnja in je bilo po treh mesecih kar težko zapustiti London. Pa ne samo zaradi super študijske izkušnje. London je pač London. Vedno živ in poln dogajanja. Od obiskovanja raznih turističnih znamenitosti in neskončnega števila dogodkov, obiskov musicalov in sprehajanja po galerijah in muzejih do ležanja po parkih na soncu (ja, res je, imela sem srečo in večino časa presenetljivo dobro vreme) – skratka, za dolgčas sploh ni bilo časa!

Maruša Selič, Univerza Ludwig Maximilians Munchen, NEMČIJA

MARUŠA SELIČ, absolventka, Ludwig-Maximilians-Universität, München, NEMČIJA

V Münchnu sem bila od 1.4.2010 do 30.7.2010, kjer sem opravljala del njihovega PJ (Praktisches Jahr) na Universitätsklinikum Großhadern.

Takoj na začetku se je bilo potrebno spopasti z birokracijo in urejanjem vseh potrebnih dokumentov, kar je bilo sicer precej zamudno, a je potekalo zelo gladko. Žal je od takrat preteklo že kar nekaj časa, zato se vseh podrobnosti ne spomnim natančno, a bom vseeno napisala, kar se spominjam, saj ko se sam znajdeš v tem položaju, vsaka informacija prav pride.

Vse skupaj se je začelo s prevzemom sobe v študentskem domu. Podpišeš pogodbo in v roku 4 dni sem morala sporočiti tudi št. nemškega bančnega računa, za katerega običajno vztrajajo, da ga moraš imeti. Odprtje računa je na srečo v večini bank za študente brezplačno. Problem se lahko pojavi le v tem, da uslužbenci navadno nimajo časa za »padalce«, saj je v Nemčiji običajno, da se stranke naročijo. Tako da je najbolj enostavno, da se dogovoriš za termin in potem v miru odpreš račun.

Čez nekaj dni je sledil vpis, pri katerem, če me spomin ne vara, poleg njihovih papirjev potrebuješ še osebno izkaznico in potrdilo o zavarovanju pri nemški zavarovalnici. Tega brezplačno dobiš na podlagi naše evropske kartice zavarovanja. Sama sem to uredila dan prej na Techniker Krankenkasse, a je bil njihov predstavnik tudi na vpisu, tako da bi to lahko uredila tudi tam. Po vpisu je potrebno plačati 42€ vpisnine in s potrdilom o plačilu sem čez nekaj dni dobila študentsko izkaznico. Čakanje nanjo je bilo precej dolgo, saj so vse tuje študente naročili ob isti uri. Na koncu je bilo na Kreisverwaltungsreferat München potrebno urediti potrdilo o začasnem bivališču. Če se prav spomnim je potrebno čakati najprej v pritličju, pod črko svojega priimka in nato še nekaj urediti v prvem nadstropju. Nasproti Kreisverwaltungsreferata je še MVG, kjer si urediš še študentsko karto za javni prevoz. In potem sem lahko končno lažje zadihala.

Prvi dan v bolnici je bil pravi mali izziv, saj zaradi odsotnosti Erasmus koordinatorke nisem natančno vedela kje v bolnici se moram zglasiti. Na potrditvenem pismu mojega PJ ni bila navedena nobena kontaktna oseba na katero bi se lahko obrnila in tako sem porabila skoraj pol dneva, da sem s pomočjo res prijazne medicinske sestre, ki je zame pol ure telefonirala naokrog, ugotovila, kam naj se obrnem. Torej, v času mojega PJ je bila za študente na PJ na Medizinische klinik 2 zadolžena gospa Belik, ki ima pisarno v prvem nadstropju nasproti hodnika, ki vodi v Herzkater. Za vse PJ pa je bil zadolžen Dr.med. Mark op den Winkel (Mark.op.den.Winkel@med.uni-muenchen.de).

Nemci imajo, podobno kot mi, v zadnjem letniku poudarek na kliničnih vajah. PJ je razdeljen v terciarje in opraviti morajo en terciar interne medicine, terciar kirurgije in terciar izbirnega predmeta. Sama sem opravila del terciarja interne medicine. PJ iz interne medicine je bil zelo podoben našim vajam interne medicine. Na Klinikum Großhadern, kjer sem opravljala svoje vaje, se delavnik začne ob osmih zjutraj in traja poljubno dolgo, odvisno od oddelka. Tudi v uradnem opisu PJ je delavnik opisan kot 8-17.30+X, kjer je X toliko, kot pač zahtevajo na oddelku. V praksi to pomeni, da lahko ostajaš v bolnici tudi do sedmih zvečer. Običajno sem odhajala domov med peto in šesto, ne enem oddelku nekoliko prej, včasih celo ob pol treh. Dela se od ponedeljka do četrta, petek je namenjen učenju. Bodisi študiraš sam doma, se odpraviš v ZeUS (kjer imaš na voljo knjige, veliko umetnih modelov za poizkušanje različnih veščin) ali pa se udeležiš njihovih priprav na Staatsexamen (več o tem na <http://www.lmu-star.de/>, saj se je na določene stvari potrebno predhodno prijaviti), to je njihov veliki zaključni izpit, ki obsega pravzaprav čisto vse (kliniko in predkliniko). Na oddelku so bile

moje naloge zelo podobne tistim na naših vajah. Zjutraj jemanje krvi in vstavljanje i.v. kanalov, potem vizita, ki ji sledi sprejem novih pacientov (anamneza, status, EKG, odvzem krvi, i.v. dostop) ter sodelovanje pri različnih opravilih na oddelku (punkcije kostnega mozga, pleuralne punkcije, kardioverzija...). Popoldan imajo še eno vizito t.i. Kurvenvisite, kjer pregledajo vse nove izvide in se pogovorijo o nadaljnjem planu za pacienta. Po koncu Kurvenvisite sem običajno šla domov. Kot v Sloveniji, so tudi tu zdravniki nenormalno obremenjeni in ker jih je res premalo delajo ogromno. Tako da se moja želja, da bi poskušala sama voditi kakega pacienta, ni uresničila, saj so me potrebovali za druge stvari. Je pa res, da sem vedno lahko vprašala karkoli me je zanimalo in da so si vzeli čas, ter mi razložili. Tako kot verjetno povsod, je tudi tu veliko odvisno od posameznikov. Prvič od tega, koliko sem se jaz vključila, spraševala in zanimala ter od tega koliko se je kateremu od zdravnikov dalo razložiti. Zelo pozitivno se mi je zdelo, da se zdravniki tu med seboj zelo veliko pogovarjajo in posvetujejo. Ob tem sem se sama veliko naučila in to je tudi najboljše za pacienta, saj več glav veliko več ve kot ena sama. Veliko več kot v Sloveniji je bilo tudi sodelovanja z zdravniki drugih specializacij. Kot zelo pozitiven in koristen se je izkazal tudi njihov sistem kjer starejši študentje učijo mlajše. Tako so ob sredah vedno prihajali študentje 2. ali 3. letnika, ki smo jih PJ študentje učili statusa, oni pa so potem učili študente 1. letnika anamneze. Ob vprašanjih, ki jih sami nismo znali rešiti, pa smo se seveda obrnili na oddelčnega zdravnika. Tovrstno poučevanje te prisili, da tudi sam ponoviš določene stvari, kar je na vsak način vedno dobrodošlo.

Za PJ študente organizirajo tudi EKG tečaj in tečaj ultrazvoka, ki sta bila oba zelo dobra in ju toplo priporočam. V Münchnu je zelo dobro poskrbljeno tudi za družabno življenje Erasmus študentov. Obstajata dve organizaciji, ki ponujata zabave, enodnevne in večdnevne izlete po zelo ugodnih cenah, saj jih deloma financira tudi država. Združenje MESA - Münchner Erasmus Studenten Assoziation (<http://www.lmu-mesa.org/>) je sinonim za zabave, zato so njihovi izleti in dogodki malo manj skrbno organizirani, z več poudarka na pivu in zabavi. Pri združenju TutoRIA pa je veliko več vodenih ogledov, kulturnih dogodkov in nekoliko manj zabav (<http://www.tutoria-lmu.de/TutoRIA/Home.html>).

Naj se nazadnje dotaknem še nemškega jezika. Bavarci imajo svoj dialekt, ki ga bolj ali manj razumejo le oni sami, a na srečo jih v dialektu govori malo, tako da komunikacija s pacienti ni bila problem. LMU organizira tudi veliko tečajev nemškega jezika. Nekateri pripravljani tečaji se začnejo že pred začetkom semestra, obstajajo pa tudi tečaji, ki potekajo med semestrom in so cenovno veliko ugodnejši kot prvi. Za 80 urni tečaj, ki poteka dvakrat tedensko na LMU je potrebno plačati 80€. V kolikor ga obiskuješ redno, lahko ob koncu poleg certifikata dobiš tudi 2 ECTS točki. Seveda obstaja še mnogo drugih jezikovnih tečajev. Ob vpisu smo dobili zgibanko z večino ponudniki, da smo se lažje odločili. Sama sem sodelovala pri DUO (Deutsch Uni Online) tečaju, ki se je preko interneta začel že februarja in trajal do konca izmenjave. V Münchnu smo imeli nato vsake 2 tedna klasičen tečaj, vmes pa še naloge preko interneta. Ta tečaj je bil brezplačen, a je vzel precej časa, saj je bilo potrebno narediti kar precej nalog preko interneta. Tudi na koncu tega tečaja ob izpolnjenih vseh obveznostih lahko dobiš certifikat in 3 ECTS točke.

Naj za zaključek napišem, da je Erasmus izkušnja neprecenljiva in da jo priporočam vsakomur, saj ti odpre nov pogled na življenje. Sama sem recimo proti mojim pričakovanjem spoznala, da Nemčija ni nikakršna obljubljeni dežela, da tudi v Nemčiji marsikaj ne poteka tako kot bi moralo in da se v bolnici soočajo s prav takimi težavami kot pri nas. Zato se z veseljem in ponosom vračam nazaj v Slovenijo. Obenem pa se tudi veselim novih priložnosti za odhod v tujino, saj se z vsake take poti vrnem polna novih pogledov in spoznanj.

Vedran Savič, 6.L, Univerza Louis Pasteur, Strasbourg, FRANCIJA

Za mano je prvi teden vaj iz družinske medicine, ki jih opravljam v Strasbourgu, natančneje v predmestju imenovanem Illkirch-Graffenstaden, pri dr. Brumm Christophe-u. Na tem mestu bom od 01.12.-31.12.09 nato pa so me dodelili v drugi kraj in sicer k Dr Bronner/Zorn-u (2, rue Haslach 67200 Strasbourg), kjer bom delal od 01.01-22.01.10.

Vaje opravljam od ponedeljka do petka dopoldne in popoldne, kadar pa mentor dela v soboto sem tam tudi jaz, kar bo že kar naslednji vikend 12.12.09. Delo obsega tako ambulantni del (Francozi mu pravijo consultation), kakor tudi obiske na domu (visite). Zdravstveni sistem v Franciji je organiziran nekoliko drugače kot pri nas, saj pacienti plačajo za pregled kar samemu zdravniku, potem pa dobijo povrnjen denar čez nekaj dni v vrednosti 90-ih odstotkov (to se nanasa samo na Alzacijo in Loreno, drugod po Franciji je ta odstotek nižji).

Glede kazuistike pa seveda ni neke bistve razlike in je primerna temu letnemu casu. Paleta bolezni je zares široka, saj je bilo že v tem tednu veliko primerov infekcijskih bolezni, dermatoloških in ortopedskih težav, nevroloških motenj tudi kaksen psihiatrics primer, nekateri pa pridejo po nasvet ali pa imajo vprašanje o cepljenju proti gripi. Poleg ambulante mojega mentorja, sta tu se dve, to pa omenjam zato, ker so eni redkih v okrožju, ki sprejemajo tudi odvisnike od drog. Starost pacientov pa varira od otroških let do pozne starosti. Taki so predvsem bolniki, ki jih obisceva na domu. Vecina od njih ima zaradi svoje bolezni težave z gibanjem, nekateri pa so v terminalni fazi bolezni, in potrebujejo paliativno

zdravljenje.

Vključen sem v celoten proces dela, od anamneze preko statusa do terapije. Ob tem mi mentor stalno razlaga ter me usmerja, seveda kolikor mu dovoljuje čas. Primere vedno predebatirava, pogovoriva se o diferencialnih diagnozah ter načinu zdravljenja.

Povedal sem mu tudi, da moram po prihodu v Slovenijo pripraviti prezentacijo, tako da mi dovoli fotografirati in ko ga prosim za brosure ali dokumente z razlago njegovega dela oziroma zdravstvenega sistema v Franciji mi jih natiska ali pa mi da napotke s katerimi lažje najdem odgovore.

Kot ste zeleti, sem pridobil tudi njegov kontakt, in sicer elektronsko pošto, ki se glasi: cbrumm@yahoo.fr Če zelíte pa

Vam lahko posredujem tudi telefonsko številko kabineta.

Izobraževanje v Strasbourgu sem začel z vajami iz kirurgije, ki sem jih opravljal v bolnici Hautepierre. Najvec casa sem preživel na oddelku za Hepato-endokrino kirurgijo, kjer je bil tudi moj glavni mentor, ki je hkrati koordinator za Erasmus. Omenjeni oddelek je bil znan po Whipplovih operacijah (duodenopankreatektomija, ponavadi pa so delali še holecistektomijo) pacientov, ki so bili po večini znanih kriterijev inoperabilni. In toliko kot je zapleteno in dolgo samo ime operacije je bila dolga in zapletena tudi sama operacija. Naša naloga je bila oceniti stanje bolnika in njegovo ali njeno pripravljenost na operacijo. Ko pa je bil predoperacijski del končan, smo se lotili teoretične izvedbe in pa na koncu še same operacije. Študentje smo bili vključeni v celoten postopek in zares je bilo odvisno le od posameznikove samoiniciative do katere mere boš vpet v proces zdravljenja pacienta. Seveda pa so na oddelku opravljali tudi druge operacije abdominalne votline kot so ileusi, perforacije črevesja ter tudi divertikle. Kot endokrini oddelek so kirurško odpravljali tudi bolezni ščitnic in obščitnic. Cel oddelek je deloval kot dobro utečena in predvsem enovita celota, zame pa je bilo pomembno dejstvo, da sem bil popolnoma integriran v potek dogajanj, kar je le še dvignilo moje zanimanje za omenjeno materijo. Ker pa sem prisostvoval na operacijah tudi pri nas, sem lahko primerjal pristop k delu in principe le-tega, ter pri tem ugotovil, da velikih razlik seveda ni in jih tudi ne sme biti, saj gre v obeh krajih za zdravje in dobrobit človeka, pri čemer pa predanost delu ne sme biti vprašanje.

Vaje iz družinske medicine pa sem opravljal na ločenih lokacijah pri različnih zdravnikih

Začel sem v predmestju imenovanem Illkirch-Graffenstaden. Omenjeni kraj je pravzaprav mesto zase in že meji ruralne predele Alzacije, kar pa je bilo nasprotje s krajem v strogem centru Strasbourga, kjer se je nahajala ordinacija mojih mentorjev v drugem sklopu vaj.

Delo je bilo razdeljeno na dopoldanski in popoldanski del od ponedeljka do petka včasih pa tudi v soboto, obsegalo je pa tako ambulantni del (Francozi mu pravijo consultation), kakor tudi obiske na domu (visite). Splosni zdravniki so organizirani ponavadi tako, da imajo ambulanto eden poleg drugega v skupinah po dva ali tri, kar jim omogoča medsebojno posvetovanje in čim bolj ekonomično organizacijo urnika dela, tako da je vedno nekdo prisoten tudi ob sobotah. Nemalekateri pa so svojim pacientom po telefonu dosegljivi tudi izven delovnih ur.

Sistem zdravstva je organiziran nekoliko drugače kot pri nas, saj pacienti plačajo za pregled kar samemu zdravniku, potem pa dobijo povrnjen denar čez nekaj dni v vrednosti 90-ih odstotkov. To se nanaša le na Alzacijo in Loreno, ki sta pravno in tudi kulturnozgodovinsko nekoliko ločeni od ostale Francije. Drugod po Franciji je številka nižja, giblje pa se okoli 70%. Bolniki so razdeljeni v tri starostne kategorije: prva je od 0 do 23 mesecev, za katero je treba odšteti 27 evrov, naslednja je od 2-6 let, ki stane 25 evrov in zadnja kategorija 7 let in več, cena pa je za vse enaka, in sicer 22 evrov.

Glede kazuistike pa seveda ni bilo neke bistve razlike in je bila primerna letnemu času. Da bi bila razlika med nekoliko bolj podeželjskim oziroma primestnim in mestnim okoljem bolj očitna, bom pisal v dveh ločeni sklopih.

Po krajšem uvajanju in prilagajanju na različne jezike, saj je bilo v prvem sklopu veliko ljudi, ki je govorilo alzaško, ki je pravzaprav grobo narečje nemsčine, sem bil popolnoma integriran v delo francoskega zdravnika splošne medicine. Po anamnezi je seveda sledil skrben status in kot je bilo pričakovati za čas jeseni in zime je bilo veliko prehladov, od teh je bila približno tretjina bolnikov z bakterijskimi, ostali dve tretjini pa z virusnimi obolenji. Pri slednjih bolnikih je po razkritju diagnoze nemalokrat sledilo vprašanje, ce imajo gripo H1N1 in kako resne so lahko posledice. Mentor je takoj pojasnil da samega testa, ki bi pokazal za kateri virus gre, sistematsko ne delajo, vsakemu pa je seveda povedal, da obstaja možnost brezplačnega cepljenja, ki ga opravljajo v vsaki večji bolnišnici. Nekatero paciento je po predpisanem receptu zaskrbelo, da bojo morali nositi maske, ki preprečujejo kontaminacijo, drugi pa so stvar prenesli bolj stoično.

Mogoče lahko bolj za zanimivost lahko povem, da se je do sredine decembra ob simptomih gripe predpisoval tamiflu le tako ali drugače ogroženim skupinam bolnikov, kasneje pa je francoska zdravstvena zbornica predpisovanje razširila na vse bolnike z omenjenimi simptomi.

Druga velika skupina bolnikov je imela nevrološke ali ortopedske težave in pravzaprav prva pacientka je bila gospa s tortikolisom, ki je bila kasneje zdravljena z blažjim analgetikom in protivnetnim zdravilom. Nekateri

bolniki pa so prišli z nekoliko hujšimi težavami. Tu mislim primarno na tiste z bolečinami v hrbtenici in sumom na sindrom caude ecvine. Po anamnezi, kjer so največkrat rekli, da so bolečine prisotne že dalj časa in zagotovili, da normalno odvajajajo blato in vodo ter po skrbnem pregledu, se je največkrat postavila delovna diagnoza discus hernia. Tak bolnik je bil napoten k radiologu ali pa drugemu ustreznemu specialistu. Ortopedske težave povezane s kolenom in gleznji pa so bile največkrat posledica padca na ledu, pri mlajših bolnikih pa so bile to športne poškodbe. Nekaj primerov pa smo imeli tudi s sindromom karpalnega kanala. Spomnim se namrec gospe, ki je tipičen primer človeka, ki je poklicno cel dan tipkala na računalnik in gospoda, ki je imel doma manjši obrat in je bil cel dan prikovan na stroj. Kot zadnja pa ju omenjam zato, ker je bila njuna težava posledica poškodbe pri delu. Obe skupini skupaj, torej prehladi, nevrološke in ortopedske motnje so bili v tem delu Strasbourga največkrat vzrok za izostanek od dela.

Ali gre za upravičen izostanek od dela presodi zdravnik, ki določi tudi število manjkajočih dni. V obrazec tako izpolni ustrezne podatke o pacientu ter napiše diagnozo, ki je vzrok za odsotnost od dela. Zelo pomembno dejstvo pa je, da delodajalec sicer dobi potrdilo zdravnika o upravičenem izostanku, ne pa tudi vzroka za izostanek.

Zadnje tri tedne sem preživel na lokaciji v samem središču mestu, kar se je odrazilo tudi na samih težavah, zaradi katerih so prihajali bolniki. Vendar že na začetku opozarjam, da so se primeri, ki jih bom opisoval v tem sklopu in so vezani bolj na mestno prebivalstvo pojavljali tudi v prej opisanem delu. Edina razlika je, da so se tu pojavljali v večjem številu, sama meja med problemi meščanstva in podeželja pa je močno zabrisana.

Če sem na začetku stetoskop uporabljal predvsem za ocenjevanje delovanja pjuč, je bil tu namenjen predvsem za poslušanje srca in merjenje krvnega tlaka. In če so bili prej dejavniki tveganja omejeni predvsem na nezdravo hrano in premalo gibanja, so se jim tu pridružili na prvem mestu stres, potem pa šele kajenje in alkohol. Eden prvih primerov je bil mlajši moški, z zbadajočo bolečino na levi strani prsnega koša, ki je trajala eno noč. Sledilo je par kratkih vprašanj in gospod je povedal da že 15 let kadi in okoli pet let neprestano dela ponoči. Pregled je bil usmerjen v izključitev urgentnih stanj, toda ker ni bilo možnosti, da bi posneli EKG, je bil pacient isti dan napoten h kardiologu. Šlo je torej za sum akutnega stanja kardiovaskularne bolezni in hkrati prvi tak primer, ki sem ga videl v ambulanti družinske medicine. Predvsem pa so prihajali bolniki, s kroničnimi težavami, največ takih je bilo z dolgoletno hipertenzijo, nemalokrat s pridruženim diabetesom. Zdravljenje takih bolnikov je torej dolgotrajno in je bilo nemogoče, da bi v tako kratkem času, kolikor sem bil jaz tam videl določen napredek, tudi že zaradi bolezni same. Bolniki so se razlikovali po doslednosti. Tisti, ki so se bolj trdno držali smernic, je bil tlak zmerno povišan ali pa normalen, sladkor pa skoraj vedno v mejah normalnega.

Naslednja skupina bolnikov, ki je bila neprimerljivo bolj zastopana v mestu pa so bili ljudje s psihičnimi težavami. Le-te niso bile omejene na določeno starost. Ločili so se le na tiste, ki so se zdravili že dalj časa in tiste, ki so prišli na novo. Slednji so prišli dostikrat na željo oziroma pobudo svojcev, partnerja ali partnerice. Največkrat so prišli zaradi občutka depresije, ob tem so imeli nekateri samomorilne nagibe, zaradi česar so bili napoteni k psihiatru. Vzroki za to pa so lahko bili očitni, kot na primer pritisk v službi, kjer so pacienti, že kar sami navajali težavo. Pri drugih, ki pa niso bili tako zgovorni, so se podobni vzorci ponavadi kazali v njihovi družini.

Prej sem omenil, da je meja med podeželjem in mestom v smislu kazuistike zabriana in nikjer se ne prepleta močnejše, kot na primeru odvisnosti od drog. Splošni zdravniki se lahko sami odločijo ali bojo sprejemali paciente, ki so odvisniki od drog in prav vsi moji mentorji so bili na voljo tudi pacientom s takimi težavami. Bolniki namreč prihajajo na določen čas k svojemu zdravniku, ki jim predpiše metadon ali subuteks. Vendar pa je treba postaviti zdravljenje v širši kontekst, saj je tem ljudem omogočeno, da se ognejo težav z zakonom, se zaposlijo, nekateri imajo tudi družine, skratka dana jim je možnost za dostojno življenje. Vendar tega ni pričakovati v vseh primerih in prihaja tudi do izkoriščanja te možnosti, ravno tako pa je bil nekoliko sporen primer nosečnice, ki je prejemale omenjeno terapijo.

Drugi del vaj je zajemal obiske na domu. Ponavadi jih opravljajo dvakrat po potrebi tudi trikrat tedensko. Pacienti so predvsem starejši ljudje, ki imajo težave z gibanjem, kar pa ni njihov prvenstveni problem, saj imajo ob tem ponavadi pridružene še druge bolezni. Pri mlajših bolnikih pa je šlo ponavadi za akutne težave kot so prehlad ali nemalokrat gastroenteritis.

Glede vaj iz družinske medicine pa mislim, da so dosegle svoj namen, saj sem poleg širine tega poklica lahko opazoval na delu tudi antropologijo medicine, ker so pacienti prihajali iz najrazličnejših koncev sveta in s tem prinašali tudi delček svoje kulture. Vse to pa je doprineslo k večji zanimivosti, mene pa je obogatilo z izkušnjo, ki je ne bom nikoli pozabil.

Vedran Savić

Zala Kumše, 6.L, Univerza v Portu, PORTUGALSKA

Svojo erasmus izmenjavo sem preživela v Portu na Portugalskem, kjer sem opravljala vaje iz kirurgije, ter del vaj iz interne medicine. Odločitev, da želim svojo erasmus izmenjavo preživeti v Portu ni bila težka, saj sem mestece Porto prvič spoznala že poleti 2008, ko sem preko Društva študentov medicine Slovenije tam opravljala poletno prakso. V delu v bolnici sem uživala in navdušila sem se nad tamkajšnjim lepim vremenom ter očarljivo razpadajočim mestnim jedrom, ki se razteza ob reki Duoro, znani po številnih goricah, kjer pridelujejo slavno vino Portovec (obisk številnih vinskih kleti je skorajda obvezen ☺). Prijetno klimo mesta Porto sestavljajo številne male restavracije, ki ponujajo tipične (in poceni) jedi, plaže do katerih se da priti s skokom na mestni avtobus in navsezadnje portugalska sproščenost, ki te sprva naravnost šokira, ker si iz slovenskega okolja navajen vzvišenosti in vcepljanja občutka manjvrednosti. Vse to me je prepričalo, da sem si zaželela tam ostati dlje časa, spoznati njihovo kulturo in se tudi strokovno izobraziti.

V Porto sem prispela konec avgusta in imela sem srečo, da mi ni bilo treba iskati nastanitve, saj sem zato poskrbela že med mesecem julijem (poiskala sem si najemniško stanovanje, ki sem ga delila še z enim študentom), ko sem tam opravljala enomesečni intenzivni tečaj portugalščine. Ob prihodu smo imeli vsi erazmovci uvodni informativni sestanek na univerzi, kjer so nas seznanili z vsemi postopki in nam uredili potrebne papirje in študentsko kartico. Ob začetku semestra smo prav tako imeli velik sprejem, kjer nas je nagovoril rektor univerze, na koncu pa so nas pogostili s prigrizki in degustacijo portovca. Na začetku moje izmenjave sem obiskala erasmus koordinatorko medicinske fakultete, Sophie Gramaxo in uredila vso potrebno dokumentacijo. Koordinatorica je bila do mene izredno prijazna, vendar pa sem od kolegov slišala, da zna biti izredno neprijazna, če se prikažeš izven njenih uradnih ur.

Moja praksa se je začela na oddelku Medicina, kjer sem 8 tednov opravljala prakso iz interne medicine. Na oddelku sem bila dodeljena timu zdravnice Dra. Margaride, ki je delala še skupaj s specializantom Dr. Ramonom, sekundarijko Joano in študentko šestega letnika, prav tako Joano. Naš delavnik se je ponavadi začel ob 8.30 ter končal okoli 14h. Med tem časom smo opravili anamneze in statuse dodeljenih pacientov in pisali dnevnike. Poleg svoje mentorice, pa sta mi bila v izdatno pomoč specializant Dr. Ramon in sekundarijka Joana, ki sta si vedno vzela čas za moja vprašanja in ob njima sem pridobila ogromno novega znanja. Slaba stran teh vaj je bilo moje neznanje jezika (čeprav sem pisno in govorno že veliko razumela), ker nisem mogla samostojno pregledati večine pacientov (dodelili so mi samo tiste, ki niso mogli govoriti) in tudi sama nisem mogla pisati dnevnikov (velikokrat se je zgodilo, da nisem imela nobenega dela, medtem ko so ostali pisali dnevnike pacientov). Sem pa dobila dober vpogled v njihov način dela, ki ga bom kasneje lahko primerjala z našim, ko bom vaje opravljala v Ljubljani.

Po končanih osmih tednih interne medicine, sem začela z vajami iz kirurgije. Dodeljena sem bila Dr. Ribeiri, malo posebnemu, a prijaznemu zdravniku z zelo polomljeno angleščino, s katerim sem potem preživljala dneve na oddelku splošne kirurgije. Ker je bil specializiran za hepatobiliarno področje, sem večino časa preživela v operacijskem bloku ter opazovala številne operacije iz tega področja, videla sem tudi nekaj operacij drugih področij (požiralnik, želodec, pankreas). En dan smo imeli delavnico učenja šivanja, kjer smo v vajalnici na plastičnih modelih lahko vadili različne vrste šivov. Tekom prakse sem mnogo dni preživela na urgenci in moram reči, da je bil to zame najbolj zanimiv del prakse, saj sem tam videla celo vrsto različnih patologij ter imela priložnost šivati. V splošnem sem bila z vajami iz kirurgije zadovoljna.

Tekom semestra je bilo veliko priložnosti za druženje in spoznavanje ostalih erasmus študentov, saj se je na družabnem področju vedno nekaj dogajalo. ESN (erasmus student network) je vsak teden organiziral vsaj eno zabavo posebej za erasmus študente, poleg tega pa še ogleda mesta, dodatne izlete v okoliške kraje, skupinske večerje, kino portugalskih filmov itd. Glede prehrane je tudi kar dobro urejeno- v bolnici in v njeni okolici se nahajata dve menzi (ena za študente in ena za uslužbenke bolnice), v katerih se da za 2-3 eur kar dobro najesti, pa tudi v normalnih restavracijah se da ob času kosila za 5-8 eur dobiti celoten meni (juha, glavna jed, sladica, pijača, kava).

Po končanih vajah sem še nekaj tednov ostala v Portu, se naučila sončnega vremena, uredila vse papirje, nato pa se vrnila domov, kjer me zdaj čakajo izpiti ter slovenska izkušnja opravljanja vaj. Vesela sem, da sem se odločila za erasmus in menim, da vsakemu študentu koristi izkušnja bivanja v tujini, spoznavanje novega okolja in ljudi, ter vpogled kako se stvari profesionalno lotevajo v drugih državah. Če bom še kdaj v prihodnosti imela priložnost strokovnega izpopolnjevanja v tujini, jo zagotovo ne bom izpustila.

Če se v prihodnosti še kateri študent odloči za izmenjavo v Portu in bi želel kakršnekoli informacije oziroma napotke mu lahko posredujete moj elektronski naslov zala_kumse@hotmail.com in z veseljem bom posredovala svoje izkušnje.

Zala Kumše, 6. letnik

Matej Serdinšek, 6.L, Univerza Ludwig Maximilians Munchen, NEMČIJA

To zaključno poročilo bom skušal spisati v službi dveh vsebin. V osnovi je to poročilo o mojem življenju v Nemčiji. Upam pa tudi, da bom z napisanim dal nekaj koristnih napotkov tistim, ki imajo izkušnjo Erasmus izmenjave še pred sabo.

Moja izkušnja Erasmusa se je začela z debelo zamudo prihoda na oddelek. Zamuda je bila posledica dejstva, da je na vpisnem dnevu koordinatorko nadomeščal študent, ki je na vsa vprašanja podal enak odgovor: »Tega odgovora žal ne poznam.« Žal sem taisti odgovor dobil tudi na vprašanje, ki je spraševalo po osebi, pri kateri se moram oglasiti prvi dan. Tako sem se prvi dan znašel pred vrati druge največje bolnišnice v Nemčiji, vedoč le, da moram v del bolnišnice imenovan Med III. Potem se je pričelo trkanje po vratih, spraševanje in čakanje. Po dveh urah in izdatni pomoči medicinske sestre sem le prišel pred vrata pravega oddelka. Tam sem bil prijazno sprejet. Verjetno tudi zaradi tega, ker bi naj moja prisotnost pomenila razbremenitev za zdravnike. A v mojem primeru žal temu ni bilo tako. Z veliko nalogami, za katere so pričakovali, da jih bom že obvladal, sem se srečal prvič; jemanje krvi in postavljanje perifernih venskih dostopov sem znal le v teoriji. Tudi s sprejemanjem in obravnavo pacientov ni bilo veliko drugače. Lagal bi, če bi rekel, da zdravniki niso imeli potrpljenja z mano. Bili so dostopni za vsako vprašanje in vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. V učni vnemi so minevali dnevi od 8.00 do 17.00 in dlje, vse od ponedeljka do četrтка. Petki so bili bolnišničnega dela prosti dnevi. A naj se vam ustni kotički ne razlezejo v preširok nasmeh – v petek so bila organizirana predavanja, papirnati pacienti, študent ima tudi možnost obiska učnega in vadbenega centra po imenu ZeUS. Zlasti nad slednjim sem bil navdušen in posledično reden gost. Gre za prostore, v katerih najde študent praktično vse medicinske knjige, ki jih potrebuje za študij, na razpolago pa so mu še najrazličnejši vadbeni pripomočki – umetne roke za vajo jemanja krvi in postavljanja perifernih venskih dostopov, simulator poroda, ultrazvočni aparat za vajo zlasti ultrazvočnega pregleda trebuha... S slednjim sem se seznanil pri tečaju, ki ga organizira bolnišnica za študente v zadnjem letniku študija. Ker gre za zelo zaželen tečaj, je potrebno s prijavo pohiteti. Prav tako se je potrebno dovolj zgodaj prijaviti na odličen tečaj EKGja. Omenjena tečaja sta odlična predvsem zaradi tega, ker se veliko dela praktično. Tistim, ki boste opravljali Erasmus izmenjavo na LMUju toplo priporočam udeležbo na dvodnevnem onkološkem simpoziju. Nad simpozijem sem bil navdušen, saj je bil organiziran izključno za študente. To pomeni, da smo pričeli pri osnovah onkologije in končali pri bioloških zdravilih. Simpozij se odvija v bolnišnici, ki je od Münchna precej oddaljena, a organizatorji so se za dolgo pot oddolžili z izdatnim gostoljubjem.

Kot je moč prebrati, klinika in fakulteta ponujata ogromno dejavnosti, ki jih je po mojem mnenju smiselno izkoristiti. Je pa v kliniki tako, da študenta nobeden ne sili k širjenju lastnih znanj, so pa moja vprašanja povsod naletela na potrpežljive in obsežne odgovore. In ker sem si izkušnjo Erasmusa zaradi domače finančne stiske le stežka privoščil, sem vsako minuto v tujini izkoristil zelo angažirano. Tako sem velikokrat po končanem delovniku ostal v bolnišnici do zgodnjega večera in si ogledoval najrazličnejše preiskave. In ni mi žal.

V večernih urah pa sem kar trikrat tedensko obiskoval tečaj nemškega jezika. Za Erasmus študente je tečaj na univerzi izjemno ugoden in kvaliteten. In če ga obiskuješ redno, na koncu za obisk prejmeš 3 ECTS točke.

Vikende sem po napornem tednu preživel po navodilih prijateljev, ki imajo izmenjavo že za sabo. Veliko sem potoval. Izkoristil sem dejstvo, da sem prebival v eni najvarnejših dežel Evrope, ki je zelo urejena in z nekaj iznajdljivosti tudi sprejemljivo draga. V času izmenjave sem obiskal in s pomočjo Lonely Planeta tudi raziskal in spoznal kar nekaj mest Nemčije.

Erasmus izkušnjo priporočam vsem. Kot nujno pa jo vidim za vse tiste, ki se poigravajo z mislijo o delu v tujini. Večmesečna vpetost v delo in življenje v tujini razjasni marsikateri dvom. Sam sem za izkušnjo

neizmerno hvaležen. Ne samo zaradi spletenih prijateljstev, novih znanj in utrjenega jezika, ampak predvsem zaradi spoznanja resničnosti reka - *povsod je lepo, a doma je najlepše*.

Matej Serdinšek, Ludwig Maximilians Universität München, Nemčija

Ana Stenko, 5.L, Univerza Johannes Gutenberg Mainz, NEMČIJA

KONČNO POROČILO O ŠTUDIJU

V študijskem letu 2010/2011 sem opravljala Erasmus študijsko izmenjavo v Mainzu v Nemčiji.

Glavno mesto zvezne dežele Rheinald-Pfalz z okoli 200 tisoč prebivalci je poznano predvsem po čudoviti stolnici ter izumitelju tiska Johannesu Gutenbergu. Včasih kar malo zaspano mestno jedro, večkrat na leto oživi, ko se odvijajo različni festivali. Še zlasti dolgo tradicijo ima pustni karneval, ko mesto za pet dni preplavijo pustne šeme in trobentači. Vrhunec dogajanja je pustni ponedeljek, ki je dela prost dan. 7-km dolgo pustno povorko si ogleda več kot pol milijona obiskovalcev. Tudi božični sejem v Mainzu velja za enega lepših. Da Mainz ni nepomembno mesto med Darmstadtom in Frankfurtom, pa je pomembno omeniti, da je ravno tukaj sedež ZDF, od koder prihajajo novice iz vsega sveta. Tudi domači nogometni kljub se izjemno dobro drži na lestvici Bundeslige.

Glede na to, da je Erasmus program na Univerzi v Mainzu že dolgo uveljavljen in je univerza ena imed prvih po številu Erasmus študentov v Nemčiji, je za organizacijo izmenjave z njihove strani zelo dobro poskrbljeno. Tako z urejanjem dokumentov nisem imela težav, prav tako ne z uvajanjem v novo okolje. Številni Erasmus tutorji in AEGEE organizacija poskrbijo za pester program za Erasmus študente, od spoznavnega vikenda pa do številnih izletov preko celega leta (Amsterdam, München, božični sejem v Nürnbergu, Strassbourg...) ter vsakotedenskih športnih in družabnih aktivnosti.

Na izmenjavo poleg Erasmusovcev pride tudi veliko študentov iz Južne Amerike in Azije, tako da se lahko spotoma naučiš malo španščine, japonščine ali pa smejiš Senegalcu, ki vedno znova izgubi zimske rokavice ali Kolumbijcu, ki ima velike težave pri vožnji s kolesom.

Pred začetkom semestra poteka dvotedenski intenzivni tečaj nemškega jezika, nato pa glede na znanje lahko izbiraš med tečaji na različnih stopnjah, med drugim tudi med zelo specifičnimi. Tako sem se na primer med semestrom udeleževala tečaja pravilne izgovorjave in intonacije ter tečaja pisanja strokovnih člankov. Vendar moram poudariti, da je predvsem za študij medicine potrebno že predhodno dobro znanje nemškega jezika. Nastanjena sem bila v študentskem domu, v neposredni bližini Univerzitetne Klinike. Kljub dobrim prometnim povezavam in študentski izkaznici, ki je veljala tudi kot vozovnica, sem se večinoma vozila s kolesom. To je bilo se posebej praktično, ko sem morala na kampus, ki je nekoliko izven centra. Glede na to, da je le-ta s starimi kasernami eden najgrših kar se jih kdaj videla, me ni motilo, da smo za razliko od vseh ostalih fakultet medicinci nekoliko ločeni in sem tja zahajala le na jezikovne tečaje in treninge nogometa.

Zimski semester je bil zame predvsem internistično obarvan, z vajami od oktobra do februarja, katerim je sledil izpit. Zaradi lažjega razumevanja in številnih novih izrazov sem se udeležila čimveč predavanj, saj izpit velja tudi v Mainzu za enega izmed najtežjih. Večina vaj iz interne imajo nemški študentje v praktičnem letu, zato je bilo potrebno kar nekaj dogovarjanja, da je bil obseg mojih vaj tukaj enak našemu, saj nisem bila neposredno vključena v takomenovani PJ.

Bolj sproščeno je potekal pouk družinske medicine. Poleg 10 blok ur seminarjev, sem 6 tednov preživela v ambulanti družinskega zdravnika. Šlo je za prakso zdravnika, ki je poleg družinske medicine tudi specialist internist in zdravnik medicine športa, ter njegove žene, ki se poleg specializacije iz družinske medicine lahko pohvali z dodatnimi kvalifikacijami iz ortomolekularne medicine, akupunkture, naravnega zdravilstva, je bila obravnava pacientov zelo celostna.

Na razpolago so bile številne diagnostične metode, kot EKG, obremenitveni EKG, spirometrija, ultrazvok srca, ultrazvok vratnih žil, abdomna, ščitnice. Tako sem se lahko z vsemi seznanila in smela tudi sama veliko praktično delati. Poleg številnih anamnez in pregledov v ambulanti sem vsakodnevno odhajala tudi na obiske na domu. Ker je bila praksa v samem centru mesta, sva jih večina opravila s kolesom. Ob sredah, ko je imel mentor zadolžitve na fakulteti, pa sem se pri njegovi ženi seznanjala s komplementarnimi oblikami zdravljenja. Zaradi ogromno stika z domačini so bile te vaje še posebej zanimive, saj sem se končno naučila tudi nekaj pristnega dialekta.

V poletnem semestru je bila na programu predvsem kirurgija in anesteziologija. Prednost vaj iz kirurgije je, da krožiš na oddelkih različnih vej kirurgije, vključno z otroško in transplantacijsko kirurgijo. Žal pa so tako kot tudi vaje iz interne medicine pogosto preveč teoretično zasnovane. Ker gre za univerzitetno kliniko, tu ne manjka pripravnikov, ki asistirajo pri operacijah, tako lahko le-te večinoma le opazuješ. Moram pa pohvaliti prijaznost docentov, ki ti na vajah vsekakor namenijo veliko časa in so ti pripravljani marsikaj razložiti.

Anesteziologija je v primerjavi z našo bolj obsežna. Poleg 28-urnega praktikuma smo imeli enotedenske vaje v operacijski. Razporejena sem bila na urologijo, ki je bila tudi z anesteziološkega pogleda zelo zanimiva, saj je slo za anestezijo otrok, odraslih, regionalno, spolšno. Tukaj sem bila tudi aktivno vključena v delo anesteziologa in sem smela intubirati, vstavljati venske kanale, sonde.

Prednost študentov, ki študirajo po programu Erasmus je, da si lahko izberejo katerekoli predmete, ki so v sklopu študijskega programa gostujoče fakultete, tako da sem si v poletnem semestru sestavila bolj pester urnik. Poleg že omenjene kirurgije in anesteziologije sem se prijavila na klinično farmakologijo, urgentno medicino ter akupunkturo in naravno zdravilstvo, ki ju izvajajo v okviru izbirnih predmetov.

Velika pohvala gre vsekakor klinični farmakologiji, ki poteka v zadnjem letniku študija in pripravi študente na uporabo zdravil v praksi, te seznanja z odmerki, medsebojnimi interakcijami med zdravili.

Zelo prijetna pospestritev pa sta bila vsekakor izbirna predmeta. V sklopu naravnega zdravilstva smo se z našim mentorjem za tri dni odpravili v zdraviliško mesto na Bavarskem. Tam smo preizkusili različne oblike masaž, na lastni koži občutili učinke hidroterapije, ter se na seminarjih spoznali metode zdravljenja kot so fitoterapija, elektroterapija, nevrofizična terapija. Seveda ni manjkala tudi sprostitvev v termah in večer s pristno bavarsko glasbo in hrano.

Sklop 14 ur izbirnega predmeta iz akupunkture je bil žal prekratek za pridobitev zadostnega znanja o tej metodi zdravljenja, vendar pa je bilo zadosti, da smo dobili vpogled v filozofijo tradicionalne kitajske medicine in se lahko prepričali, da stvar deluje. Še posebej jaz, ki sem že v amulanti družinske medicine spoznala, da akupunktorske igle niso takšen bavljav in sem bila tako vedno znova poskusni zajček.

Ker mi je ostajalo še nekaj prostega časa sem se vključila tudi v raziskovalno skupino na oddelku za kardiologijo. Moja naloga je bila predvsem ocenjevanje endotelne funkcije periferne žile z UZ.

To je bila vsekakor pametna odločitev, saj sem za razliko od slabe izkušnje pri raziskovalni nalogi, ki sem jo delala pri nas, tokrat naletela na povsem drug način dela.

Pogoji za izvajanje klinične študije so bili namreč odlični, kljub temu da je šlo za vsakodnevno delo s pacienti je vse teklo gladko, za nejasnosti pri statistiki, je bil le-ta zaposlen na kliniki in vedno na voljo.

V poletnih mesecih pa so vse bolj privlačne postajale tudi kolesarske poti ob Renu. Vendar pa se v Nemčiji žal tudi semster zavleče v vroče poletje, izpitno obdobje je namreč šele sredi julija. Tako sem se odločila, da se še vrnem in takrat vzamem kakšen dan za kolesarski izlet po dolini Rena.

Ana Stenko

Goran Kotnik, abs., University of Goteborg, ŠVEDSKA

Zaključno Erasmus poročilo

Gostoval sem na Sahlgrenska Medical Academy v Goteborgu na Švedskem. Doslej smo študentje MF lahko tam opravljali zgolj obveznosti iz predmeta Družinska medicina, jaz pa sem bil prvi, ki je lahko sodeloval tudi pri ostalih predmetih.

Predhodno sem se jezikovno pripravljaj, kar svetujem tudi ostalim študentom, saj ima tako človek mnogo večji izkopiček celotne izkušnje.

Sprejem s strani univerze je bil zadovoljiv, lahko pa bi bil boljši. Neprijetnost je nastala, s tem ko me je sprejemna pisarna narobe obvestila o zaželenem tednu prihoda. Ko sem prišel, se je izkazalo, da tamkajšnja MF prične teden prej kot druge fakultete. Moral sem nemudoma k pouku in se tako nisem mogel uvrstiti mnogih informativno-predstavitvenih priložnosti, ki jih je prvi teden prirejala pisarna. Zatem pa več tednov z njihove strani ni bilo nič, tako da sem nekoliko pogrešal kako socialno aktivnost z njihove strani. Mailing listo študentov so izkoriščali za to, da so npr. pošiljali vabila komercialnih agencij, ki so organizirale razne pivske izlete s trajekti. Lastne dogodke je pisarna začela organizirati šele s koncem novembra in pa v decembru.

Tudi namestitev je urejala univerza. Za ta aspekt bi lahko rekel, da je bil porazen. Univerza sprejme mnogo več mednarodnih študentov, kot pa jim lahko zagotovi namestitev. Mnogi si morajo namestitev iskati sami, kar pa je glede na lokalno tržišče zelo težko. Jaz sem namestitev sicer dobil preko univerze, a moram reči, da je bil to eden glavnih razlogov, ki je pripomogel k moji predčasni vrnitvi. Živel sem v dioslociranem študentskem naselju, v nekakšni soseski za priseljence. (Kot zanimivost naj npr. povem, da so prav v mesecu našega prihoda so tam divjali nekakšni socilani nemiri francoskega tipa, s požiganjem avtomobilov). Infrastrukturno je bila namestitev sicer najboljše kvalitete, vendar v zelo neprijetnem okolju. Svojo slabo izbiro sem skušal kako popraviti, a ni šlo. Osebe v sprejemni pisarni je sicer vedno prijazno, samo pomoči pa pravzaprav skoraj nikoli nikomur ne more priskrbeti..

Vse moje naslednjike pozivam, da se dobro pozanimajo glede namestitve in si vnaprej zagotovijo primeren študentski dom.

Na srečo je stvari nekoliko zapolnjeval predvsem mednarodni odsek Združenja študentov medicine na gostujoči fakulteti sami. Bili so zares prijazni. Organizirali so nam mnoge kvalitetne izlete po mestu. Nekateri so se na nas spomnili tudi, ko so organizirali lastna srečanja in tista ki jih je njihovo združenje imelo za lastne študente. Tudi sama fakulteta je pripravila topel sprejem, kjer so nas prišli pozdraviti celo vodilni kadri. V veliko oporo pri zadevah v povezavi s fakulteto je bila tamnkajšnja koordinatorica, ga. Annelie Hyllner. Je prijazna in načeloma dosegljiva, vsaj tedensko. Na fakulteti tuj študent prejme vse ugodnosti kot ostali študentje. To so koriščenje knjižnice, internet..

Prišel sem s predmetom Oftalmologija. Sicer sem s tem predmetom želel končati, a pri nekaterih predmetih naj bi imeli v skupinah že preveč študentov. Nekateri so se sklicevali na to, da sem zamudil vstopna uvajanja in preverjanja. Tako da je ta predmet bil začetni.

Pouk poteka zgolj v švedskem jeziku. Predmeti so zelo strnjeni in na več lokacijah. Težko se je človeku kot prišleku znati kdaj in kod naj bo. Poleg predavanj ima človek individualno shemo kroženja. V primerjavi z našim načinom študija opažam, da je pri Švedih teoretičnega znanja manj, oziroma je bolj posplošeno in povezano v nekakšno celoto, ki skuša biti taka, da si jo lahko študent zlahka zapomni kasneje za svoj poklic. Imajo pa mnogo več praktičnega dela kot pri nas. Študentje so z mentorji zgolj v parih ali pa celo individualno.

Kot že navedeno v preliminarnem poročilu, izvedba prvotno zastavljenega kurikulumu tako ni bila možna. Kasneje so se določeni predmeti časovno pokrivali, težko bi bilo na ta način zbrati zadovoljivo število točk.

Na priporočilo ge.Hyllner sem nato sprejel priložnost klinične prakse. Konkretno na pediatričnem oftalmološkem oddelku v Queen Silvia's Children Hospital. Izbira se je izkazala za idelano. Lahko sem prisostvoval pri kliničnem delu s področja specializacije ki me zanima, obenem pa sem imel celo priložnost raziskovalnega dela.

Vesel sem, da sem lahko bil deležen takšne izkušnje v tujini. Pouk v Skandinaviji poteka popolnoma drugače. Komunikacija med profesorji in študenti je drugačna, zanimiv pa mi je bil tudi njihov zdravstveni sistem. Še posebej na klinični praksi, so bili zaposleni do mene zelo prijazni in se trudili nuditi podporo na vseh področjih. Pridobil sem nove perspektive. Dobil strokovno samozavest, da sem kompetitiven tudi v širšem evropskem prostoru. Obenem pa sedaj poznam nove priložnosti, ki jih mednarodni trg in pa izobraževalni sistem ponujata.

Kot moj prispevek k iskanju izboljšav, pa moram pripomniti da je Erasmus še zelo neenoten in trenutno se mi zdi njegov točkovni sistem zgrešen; Na nekaterih študijskih smereh je točke zelo lahko zbrati, npr. pri medicini pa zelo težko. Pozivam k poenotenju točkovanja na posameznih področjih glede truda študentov. Pravtako mislim, da bi finančna podpora lahko bila sorazmerna indexu stroškov posamezne države.

Zaradi preglavic s snovanjem kurikulumu za pridobitev zadostnega števila točk in slabše namestitve sem se odločil svoj obisk skrajšati, seveda v sodelovanju z obema kordinatorjema.

Mislim, da imamo slovenski študenti pri gostujoči fakulteti sedaj že neko kredibilnost. Lepo je, da so prijazni do nas in nas sprejmejo, kljub temu da je tako, da se loklani študentje ne zanimajo za odhod na izmenjavo v Slovenijo. Skandinavskim študentom so namreč ponujene tudi možnosti zunaj EU in za nepoznane dežele, kot je Slovenija, nekako ni interesa.

Zahvaljujem se koordinatorjema Tomažu Maršu in Annelie Hyllner, ki sta vlagala svojo fleksibilnost v izvedbo tega študijskega obiska in pa izgradnjo možnosti, da študentje MF lahko na Sahlgrenski prisostvujemo tudi pri drugih predmetih, kot pa samo pri družinski medicini.

Študijsko izmenjavo, vsaj 1x tekom študija, priporočam vsem študentom!

Ljubljana 14.12.2009

Mojca Kolnik, 6.L, Univerza Katoliška Lille, FRANCIJA

Študent: Kolnik Mojca

Matična fakulteta: Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani

Gostujoča fakulteta: Faculté Libre de médecine, Université Catholique de Lille

Potek izmenjave:

- Oddelki in trajanje študijske izmenjave v obliki klinične prakse v bolnišnici Hôpital Saint Philibert, Lille, Francija:

31.8.09-25.9.09	Oddelek za revmatologijo
28.9.09-23.10.09	Oddelek za pulmologijo
26.10.09-20.11.09	Oddelek za kardiologijo
23.11.09-18.12.09	Dnevna bolnišnica oddelka za endokrinologijo
- Tečaj francoskega jezika za tujce na ICL-Clarife, Centre de Langues et Interculturel de l'Université Catholique de Lille od 10. septembra do 3. decembra 2009

V mesecu septembru sem opravljala klinične vaje na **Oddelku za revmatologijo** pod mentorstvom Prof. Houvenagela.

Vaje trajajo od ponedeljka do petka od 9.00 do 18.30

Potek vaj:

Zjutraj študenti s specializanti opravimo vizito, specialisti so pri viziti prisotni le ob torkih in petkih. Po viziti se naredi načrt dela za ta dan, izpolni napotnice za preiskave in pridobi izvide preiskav, ki so bile že opravljene. Skupaj s specializanti pregledamo izvide, rentgenske slike, CT-je in MRI-je ter se pogovarjamo o terapiji. Če so na oddelku predvideni sprejemi, so pacienti dodeljeni posameznemu študentu, ki naredi anamnezo in status, izpolni medicinsko dokumentacijo ter poroča zdravnikom. Popoldne smo študenti razporejeni na oddelku ali v ambulanto, kjer samostojno opravljamo preglede pacientov, ki jih zatem pregleda še zdravnik. Komunikacija poteka v izključno v francoskem jeziku.

V mesecu oktobru sem začela z vajami na Oddelku za pulmologijo pod mentorstvom Prof. Muilleza.

Potek vaj:

Delo na oddelku za pulmologijo poteka podobno kot na oddelku za revmatologijo, le da so specialisti pri viziti prisotni vsak dan. Poleg zgoraj opisanega tu študenti opravljamo še odvzem krvi za plinsko analizo ter opazujemo bronhoskopije in plevralne punkcije.

Anja Žonta, 6.L, Univerza La Laguna Tenerife, ŠPANIJA

Svojo Erasmus izmenjavo v sem opravljala na Universidad La Laguna, Tenerife, Španija. Tja sem prispela sredi februarja. Letni semester se sicer začne že začetek februarja vendar sem bila zaradi študijskih obveznosti doma primorana tja odpotovati kasneje. Na začetku sem imela nekaj težav z organizacijo, kot na primer iskanje stanovanja, kontaktiranje koordinatorja in organizacijo samih vaj, vendar mi je s pomočjo njihove študentske organizacije za mednarodne zadeve vse uspelo kmalu urediti. Tudi koordinator je bil zelo prijazen, vendar ne vedno zelo v pomoč pri sami organizaciji. Ker sem želela opravljati le vaje iz kirurgije in nekaj izbirnih predmetov, sem od njega dobila le imena zdravnikov, ki so bili vodje oddelkov, na katerih sem želela opravljati vaje, nato sem jih morala poiskati sama in se dogovoriti o poteku in trajanju vaj. Moram poudariti, da so bili vsi predstojniki zelo prijazni in razumevali, kljub temu, da je bilo moje znanje španščine na začetku zelo osnovno. Svojo prakso sem opravljala v Univerzitetni bolnišnici kanarskih otokov oz. HUC. Začela sem na oddelku za splošno in abdominalno kirurgijo, kjer sem imela dodeljeno svojo mentorico dra. Maria Cruz Correa. Spremljala sem jo na vseh njenih obveznostih, to pomeni najmanj dvakrat tedenjsko v operacijski dvorani, kjer sem smela nekajkrat tudi asistirati (česar študentje tam načeloma ne počnejo), enkrat tedenjsko v ambulanti ter preostale dni na oddelku ter konzultacijah na ostalih oddelkih. Študentje in specializanti so imeli tudi vsako jutro po raportu predstavitev zanimivih pacientov ali pa tem, ki so bile zanimive za vse pričujoče (npr. Kirurške in bolnišnične infekcije...) V tem času sem se največ seznanila z abdominalno patologijo, saj sem med operacijami videla mnogo laparoskopij ter nekaj laparotomij. Med operacijami so prevladovali kolektomije, stome, resekcije debelega in tankega črevesa, odstranitve tumorjev ščitnice in podobno. Na oddelku sem ostala 5 tednov in bila s pridobljenim znanjem zelo zadovoljna, vendar pa me samo vzdušje na oddelku ni tako navdušilo. Po tem sem pričela z vajami na oddelku za travmatologijo, ki ga je vodil dr. Harry Friend. Tam smo bili vsak dan razporejeni ali v operacijski dvorano, kjer smo lahko spremljali različne operacije (artroskopije, vstavljanje in zamenjave sklepnih protez, operacije hrbtenice...). Enkrat tedensko smo se udeležili ambulante, kjer smo spremljali konzultacije ali samo kurativo v mali operacijski. Dvakrat tedensko pa smo imeli seminarje z dr. Friendom, kjer smo se na modelih naučili šivati, jemati vensko kri, odstraniti noht, prevezovanja in mavčenja. Tudi tu sem ostala 5 tednov, pridobila izredno veliko praktičnih veščin ter mnogo teoretskega znanja. Poleg tega je bil oddelku izjemno dojemljiv do študentov, tudi sama klima na oddelku je bila odlična! Zadnji del vaj iz kirurgije sem opravljala na oddelku za plastično kirurgijo, kjer sem ostala le dva tedna. Tam sem bila vsak dan razporejena na ustrezno mesto, dvakrat tedensko v operacijsko dvorano, enkrat tedenjsko v malo operacijsko

dvorano in prostale dni v ambulanti ali oddelku in oddelčnem svetovanju. Tudi tu so mi dovolili asistirati pri operacijah, saj imajo na oddelku le erasmus študente in specializante, zato so bili kar se tega tiče nekoliko bolj fleksibilni. V Februarju sem obiskovala tudi izbirna predavanja iz plastične kirurgije, tako da sem lahko kasneje mojo teoretično pridobljeno znanje dopolnila s praktičnim, ki sem ga dobila na njihovem oddelku. Tudi tu sem bila izjemno zadovoljna, vzdušje oddelka je bilo izjemno sproščeno in dovtetno tudi za tuje študente. Vmesne dni sem opravljala tudi vaje iz anesteziologije, ki pa so bile zelo raznolike in predvsem odvisne od predpisanega anesteziologa ter njegove volje do dela s študenti.

Sama izmenjava kot izkušnja je bila izjemna! Kultura, ki jo ponuja druga država, kot je Španija, še posebej pa kanarski otoki me je navdušila. Na začetku je bilo seveda precej težav, saj sama nisem vajena njihovega ležernega tempa (siesta traja vsak delavni dan navadno od 13.30 pa do 16h) in tudi jezika sem se morala privaditi. Pričela sem z univerzitetnim tečajem, ki ga organizira ULL, vendar mi njihov program ni odgovarjal, saj so bile ure prenatrpane z informacijami in jim je bilo težko slediti. Zato sem dodatno obiskovala privatne ure španščine, kar se je močno obrestovala in sem v jeziku tudi zelo hitro napredovala in nisem imela težav pri komuniciranju, ne v bolnišnici, ne v vsakdanjem življenju. Opozorila bi rada še na njihovo študentsko organizacijo za internacionalne aktivnosti, AURI, ki ponuja pomoč vsem tujim, večinoma Erasmus študentom. Na začetku semestra je bil organiziran spoznavni dan, kjer so bile predstavljene osnovne informacije o univerzi. Pomagali so mi tudi z informacijami o iskanju stanovanja, ponujajo pa tudi mnoge druge programe, kot so dejavnosti konec tedna, obisk različnih prireditelj ter pomoč pri različnih tehničnih rečeh, ki se lahko študentu v tujini zlahka pripetijo: npr. Naročanje študentske izkaznice, pomoč pri kontaktiranju policije ob ropu ali plačevanju računov za stroške stanovanja...

V vsakem primeru moram poudariti, da sem s svojo Erasmus izkušnjo izjemno zadovoljna saj sem ne le pridobila akademsko in praktično znanje s področja medicine, tujega jezika in kulture, temveč tudi spoznala obilico zanimivih ljudi. Po tej izkušnji zagotovo upam bolj suvereno poiskovati z iskanjem prakse ali podiplomskega študija v tujini.

Anja Žonta

Tjaša Nanut, 5.L, Univerza v Lizboni, PORTUGALSKA

Spoštovani,
včeraj, 7.3.2010 sem se vrnila iz šestmesečne Erasmus izmenjave v Lisboni. Poleti, meseca julija, sem bila v Lisboni na EILC-ju, da bi si pridobila vsaj osnove znanja portugalskega jezika. Po opravljenem tečaju pa sem imela še vedno večje težave pri izražanju, tudi osnovne stavke sem s težavo sestavljala, razumevanje portugalskega jezika pa je bilo le nekoliko boljše.

Nato sem se v Lisbono vrnila Oktobra, ko sem 12.10. začela s predavanji in vajami na Faculdade de medicina de Lisboa.

V mednarodni pisarni sta me Tania in Lili prijazno sprejeli in mi pomagali pri vpisu na fakulteto. Poskrbeli sta, da sem se lahko vpisala na polletni tečaj portugalskega jezika, po 4 ure tedensko. Plačati smo morali kavcijo 50 evrov, ki so nam jih pa vrnili v kolikor smo obiskali 75% predavanj. Ob tem sta me napotili do SASUL (servicos de accao social universidade de lisboa), kjer sem dobila mesto v študentskem domu. Študentski dom je bil zelo preprost, devet-nadstropna stavba, z 20 študenti na vsakem nadstropju. Sama sem si delila sobo še z dvema študentkama, na vsakem nadstropju pa smo imeli po 2 skupni kuhinji in štiri stranišča. Zelo sem vesela, da sem imela možnost živeti s Portugalci, kar je mislim veliko olajšalo moje učenje portugalskega jezika in pripomoglo k razumevanju njihove kulture, ki je le različna od naše. Navadno sem se prehranjevala v SASUL študentskih menzah, kjer smo obrok (juha, glavna jed, solata, sladica) dobili za 2,20 evra. Nekoliko dlje jetrajalo, da sem prišla do študentske izkaznice in gesla za uporabo interneta. Omarico sem morala sama plačati (15 evrov), tutorja pa tudi nisem imela, ki bi mi razkazal bolnico Santa Maria in oddelke kjer naj bi opravljala vaje. Nismo imeli pripravljenega nobenega spoznavnega programa ali ekskurzij. K sreči sem srečala skupinico zelo prijaznih sošolcev, ki so me osebno spremljali do vrat predavalnic... in tako se je začela nadvse pozitivna izkušnja na FML!

Vpisana sem bila v peti letnik medicine v Lisboni, to je pa zajemalo predmete Kirurgija, Pediatrija, Ginekologija in Porodništvo. Znotraj kirurgije pa so bile še podskupine: splošna kirurgija, Urologija, Ortopedija in Otorinolaringoiatrija. Vse predmete sem opravljala v terminu 14 tednov, poleg teh sem pa zaprosila še za dodatno prakso iz pediatrije, ki je trajala dva tedna (skupno 50 ur). Pediatrija je obsegala 280 ur v obliki predavanj, seminarjev in vaj. Vaje smo opravljali v manjših skupinicah (približno 6 študentov). Mentorica je potrpežljivo še enkrat razložila snov, če česa nisem razumela. Po jutranjem

raportu je vsaki dvojici študentov dodelila pacienta, sami smo ga morali pregledati in se s starši pogovoriti o anamnezi. To mi je predstavljalo v začetku težave zaradi jezika, s časom pa sem osvojila sposobnost jemanja pediatrične anamneze, pa čeprav v tujem jeziku. Nato smo se po urici časa spet zbrali skupaj, debatirali o diferencialni diagnozi, nadaljnem preiskovanju in ukrepanju ter možnostih zdravljenja. Dodatna dva tedna prakse sta potekala na neonatološkem oddelku, kjer sem bila bolj prepuščena sekundarijem. Sama sem morala pregledati dojenčka, in to je bilo prvič, da se nisem "šla" zdravnico, pač pa da sem svoje ugotovitve res zapisala v klinični list ter se podpisala. Ob tem sem morala sama napotiti dojenčka na dodatne potrebne preiskave in je zdravnik istega dojenčka pregledal šele po 3 ali 4 dneh, preden ga je odpustil domov... Iz pediatrije sem opravljala tudi pisni, ustni in praktični izpit, pri katerem sem imela sicer še vedno nekoliko težav zaradi jezika. Ocene še niso znane, ker vprašanja odprtega tipa še niso popravili. Ocena iz dodatnih dveh tednov vaj pa je 18/20.

Ginekologija in Porodništvo sta obsegali obvezna predavanja, seminarje ter praktične vaje (skupno 182 ur). Pi ginekologiji sem bila dodeljena mentorju, ki je delal v post-menopavzalni ambulanti. Tu sem lahko skupaj z drugimi 4 študenti pridobila praktično znanje ginekološkega pregleda. Porodništvo je pa potekalo deloma v operacijski sobi, deloma v porodnišnici, deloma v ambulanti. Poleg tega sem morala en cel dan preživeti v porodnišnici ter osebno slediti porodnici ter ob koncu (od 8 zjutraj do 23 zvečer!) oddati podrobno poročilo. Izpit sem opravila z oceno 16/20.

Predmet Kirurgija je obsegal obvezna predavanja in seminarje iz Ortopedije in Urologije ter Splošne kirurgije in Otorino (skupno 196 ur).

Pri Ortopediji smo imeli tudi vsakotedenske teste, ki so zajemali snov s predavanj. Nato sem pa imela še praktične vaje v operacijski sobi in ambulanti, podobno kot tudi pri Urologiji in Otorino. Edini izpit, ki sem ga posamično opravljala iz tega sklopa je bila Otorinolarinogojatrija (praktični in ustni), ki sem ga šla celo dvakrat ponavljati, ker nisem bila zadovoljna z oceno 16 in sem jo naknadno popravila na 18. Splošna kirurgija je zajemala večji del vaj, sama sem bila dodeljena mentorju, ki je bil znani gastroenterološki kirurg in je bila zato večina vaj s tega področja. Vedno smo morali prisostvovati jutranjemu raportu in nato skupaj z mentorjem debatirati posamezne primere. Včasih se je na žalost zgodilo, da ni bil mentor zaradi prevelike zasedenosti popolnoma na razpolago nam študentom...

Izpita pri tem nisem opravljala, saj mi je profesor na MF v Ljubljani bil pripravljen priznati le opravljene ure, ne pa izpita.

Pri vseh predmetih sem morala še opraviti en dan na Urgentnem oddelku.

Ob odhodu sta Tania in Lili pohvalili moje znanje portugalsčine in povabili naj še kdaj pridem na prakso k njim v Lisbono.

Mislim, da sem od Erasmosa odnesla veliko, tako na osebni kot izobraževalni nivoju. Spoznala sem drugače organizirane vaje, postavljena sem bila pred "pravo" odgovornost, ukvarjala sem se s tematikami, ki jih na naši fakulteti v Ljubljani ne tako podrobno spoznamo. In mogoče mi je samo žal, da nisem tam ostala drugi semester, saj bi lahko sedaj, ko obvladam jezik mnogo bolje izkoristila enkratno priložnost prakse v eni boljših bolnic na Portugalskem.

S spoštovanjem, Nanut Tjaša.

Barbara Robnik, 6.L, Univerza Louis Pasteur Strasbourg, FRANCIJA

KONČNO POROČILO O ERASMUS ŠTUDIJSKI IZMENJAVI

Podajam svoje končno poročilo o trimesečni študijski izmenjavi, ki sem jo opravljala na Medicinski fakulteti Univerze v Strasbourgu v obdobju oktober 2009 - januar 2010.

ODLOČITEV IN PRIČAKOVANJA

Za izmenjavo sem se odločila iz dveh osnovnih razlogov – spoznati študijski in zdravstveni sistem druge države ter izkusiti samostojno življenje v tujini. Hotela sem se naučiti jezika ter izkusiti novo okolje. Lahko rečem, da se je oboje izpolnilo.

ŠTUDIJSKE OBVEZNOSTI

Sama sem v obdobju treh mesecev opravila vaje iz kirurgije in dodatni mesec izbirnih vaj iz interne medicine. Opravljala sem jih v dveh bolnicah – HautePierre in Nouvel Hopital Civil. Kirurgijo sem 7 tednov opravljala na Oddelku za splošno in abdominalno kirurgijo, ki ga vodi prof. Rohr, zadnje 3 tedne izmenjave pa na Oddelku za kardiokirurgijo pri prof. Mazzucotelli. Pri vajah iz kirurgije smo lahko na **abdominalni kirurgiji** večkrat asistirali, občasno tudi šivali, sicer pa opazovali operacije. Obiskovala sem ambulanto in nekajkrat opravljala sprejeme z jemanjem statusov in anamnez (tukaj je bil jezik velika omejitev) – v času mojega staža na oddelku je bila izbira teh dejavnosti največ odvisna od študentove iniciative. Večkrat so bila organizirana tudi manjša predavanja za študente na oddelku oz. razprave o kliničnih primerih. Na **kardiokirurškem oddelku** smo še največ pridobili z opazovanjem operacij, sicer pa so bile zadolžitve podobne kot drugod. Z interno medicino sem izbrala **Urgentno medicino, oddelek za zastupitve in medicinsko urgenco**. Oddelek vodi prof. Kopferschmitt. Delovanje je podobno slovenskemu IPP, ki pa ima dodatni oddelek, kjer zadržijo nekatere paciente čez noč pred odpustom ali pred premestitvijo na drugi oddelek. Tukaj sem videla resnično veliko različne patologije. Po napredovanju v francoščini sem tudi sama opravljala posamezne preglede in pogovore s pacienti, študenti smo bili podobno kot pri nas odgovorni za snemanje EKG, statuse in anamneze, vožnjo pacientov na pregled. Vsekakor je to eden izmed bolj dinamičnih in zanimivih oddelkov za opravljanje vaj. Osebe je bilo korektno, prav prijetno pa je bilo na urgenci - marsikdo je bil pripravljen pomagati, celo francoski študenti so večkrat priskočili na pomoč pri ovirah z jezikom. Načeloma je namreč splošno vodilo Erasmus študenta, da se bo moral velikokrat znajti sam.

O MESTU IN ŠTUDENTIH

Strasbourg kot ena izmed parlamentarnih prestolnic Evropske Unije je presenetljivo študentsko naravnano mesto. Tamkajšnja populacija študentov je za Parizom druga največja v Franciji. Še zdaleč niso ulice napolnjene s poslovneži in diplomati v kravatah. Prebivalstvo je zelo mešano, saj zavzemajo priseljenci znaten odstotek francoskega prebivalstva in nekako dobi status priseljenca v očeh Francoza tudi Erasmus študent. V neposredni bližini starega centra je parlamentarno okrožje, kjer se poleg Evropskega parlamenta nahajajo tudi Sodišče za človekove pravice, Svet Evrope ter Evropska farmakopeja. Tako v Parlamentu kot na Sodišču človekovih pravic se je možno udeležiti javnih sej in razprav, razpored katerih je objavljen na internetu. Mestno jedro, ki je tako peš kot z javnimi prevozi zelo dobro obvladljivo postane s svojo srednjeveško arhitekturo v najlepših trenutkih dneva resnično prepričljivo lepo. V božičnem času poteka v Strasbourgu in drugih manjših mestih božični sejem, ki precej spremeni sicer včasih skorajda preveč umirjen Strasbourski ritem. Življenje tamkaj je kar drago, ob študentskih ugodnostih pa je mesečna poraba okrog 600-700e. Zaradi velike študentske populacije obstaja veliko ugodnosti za študente, tako pri hrani kot transportu ter najemu stanovanja.

Sama fakulteta nudi ob vpisu možnost doplačila za **športne aktivnosti**. Z minimalnim letnim stroškom 15e ima študent možnost udeleževanja cele vrste športov, od plesa, do bojnih veščin, fitnesa, plezanja, smučanja itd. Sama sem na presenečenje svojih domačih obiskala capoeiro, plezanje ter stretching. Prav tako dobi študent ob vpisu **kulturno kartico**, ki omogoča študentski popust na skoraj vse kulturne dogodke v mestu, teh je kar veliko- koncerti, filmi in gledališke predstave. Zelo dober je dostop do interneta in knjižnic. Za **transport** je v mestu zelo izdelana mreža tramvajev in avtobusov, z ugodno mesečno vozovnico ima študent neomejeno možnost koriščenja javnih prevozov, tudi do bližnjega nemškega mesteca Kehl (15min vožnje), kjer so npr. ugodno cenejši nakupi. Nemčija je v Strasbourgu vedno na dosegu roke.

STANOVANJE

Sama sem si poiskala sobo v **privatnem sektorju**. V to sem takoj po prihodu vložila kar nekaj navora in v tem obdobju sem najbolj intenzivno prenašala francoščino v prakso, k sreči pa sem v začetnem tednu lahko bivala pri sošolcu, ki je bil tam pred menoj. Iskala sem preko spletnih strani (www.vivastreet.com), preko oglasov v časopisu in preko študentskih zvez/organizacij (**CROUS, AGORA, MGEL**). Preko fakultete je možno pridobiti sobo **v študentskem domu**- večina sob ima svoj umivalnik, tuši in kuhinja pa so skupni za ves hodnik (zelo omejeno je število sob z lastno kopalnico). Rezervacijo je mogoče narediti že pred prihodom, kajti ob prihodu so domovi velikokrat popolnoma zasedeni. Z rezervacijo se študent že obveže za najem sobe. Sama sem nazadnje pridobila tel. št. svojega stanodajalca od ene izmed udeleženk Erasmus programa. Stanovala sem še z dvema italijanskima Erasmus študentoma medicine, s katerima smo lahko delili vsakodnevne izkušnje. Vsak študent, ki ostane za dlje časa (celo leto) lahko ob najemu stanovanja pridobi tudi finančno pomoč (CROUS-Les services de la vie etudiante)- znesek je izračunan za vsakega posameznika.

ŠTUDIJ

Francoski sistem študija medicine se precej razlikuje od našega. Načeloma vpis v prvi letnik ni omejen. Po prvem letu pa imajo večji izpit, na podlagi katerega je opravljena selekcija v razmerju 1:5. Od 1000 sprejetih v prvi letnik jih študij nadaljuje približno 200. V 4. Letniku pričnejo s kliničnimi predmeti in t.i. stažem, vzporednica naših kliničnih vaj v višjih letnikih. V primeru MF v Strasbourgu večina stažev traja 1-2 meseca in polni delovni čas, ki pomeni delovnik od 8h-18h. Doslednost pri izvajanju tega je odvisna od oddelka, načeloma

pa vsak študent do konca študija obiše večino oddelkov. V primeru Erasmus študenov in višjih letnikov je možno izbirati tudi polovični delovni čas, ki pa prinese manj kreditnih točk. (Polni delovni čas prinese 5 točk/mesec). Meseci staža se lahko izmenjujejo z meseci predavanj, kjer se pred vsakim predavanjem redno pišejo manjši testi, nato pa ob polletjih večji izpiti, ki so pogoj za priznanje kreditnih točk. Zaporedje lahko izbirajo študenti sami. Ob zaključku študija imajo vsi študenti izpit na nacionalni ravni, na podlagi katerega so rangirani pri iskanju specializacije.

DRUŽABNO ŽIVLJENJE

Druženje in izmenjevanje kulturnih izkušenj je prav tako ena izmed ključnih idej evropskega programa. Z iskanjem družbe je treba biti spočetka potrpežljiv, saj si v primeru staža precej omejen na svoj oddelek. Veliko novih stikov navezujejo Erasmusci preko facebooka, če tega nimaš se moraš znati drugače. Sčasoma sem spoznala več in več zanimivih ljudi, tako med medicinci kot drugimi Erasmusci, proti koncu izmenjave pa sem navezala stike tudi z nekaj francoskimi študenti, s katerimi sem bila na vajah. Erasmusova druženja so potekala največkrat ob večerih s tarte flambée (lokalna prehrabena specialiteta) in pivom v krogu prijateljev, čeprav so bile redno organizirane tudi erasmovske zabave v različnih klubih po Strasbourgu. Nočno življenje se tamkaj konča ob 4h (zakon, ki ga nameavajo v naslednjih letih spremeniti in nočno življenje podaljšati), načeloma pa so se manjše zabave večkrat odvijale v privatnih stanovanjih študentov. Tamkajšnji študenti so organizirali za nas tudi nekaj družabnih dogodkov v obliki večerje ali skupinskih ogledov.

JEZIK

Kot rečeno, francoščina je eden izmed osnovnih pogojev za komunikacijo. Tudi za popolne začetnike je pred začetkom semestra organiziran brezplačen dvotedenski tečaj, ki so ga vsi precej pohvalili – sama se ga nisem mogla udeležiti, ker sem prišla na izmenjavo šele kasneje. Med letom pa se je možno udeležiti prav tako začetniškega brezplačnega tečaja na fakulteti, ali pa se lahko vsak študent vpiše v enega izmed jezikovnih centrov (npr. Spiral). Tam ima nato neomejen dostop do vseh vrst gradiva za samostojno učenje jezika, prav tako se lahko udeležuje ateljejev, kjer poteka učenje v smislu debat na neko aktualno temo. Za pomoč lahko prosi profesorje, ki so dosegljivi v centru, prav tako pa si lahko preko njihove spletne strani poišče t.i. tandem. To pomeni, da poišče nekoga, ki bi se v zameno za poučevanje francoščine želel učiti njegovega maternega jezika. Slovenščine sicer v mojem času ni bilo med možnimi izbirami maternega jezika, vendar bi načeloma lahko ponudila angleščino.

Poleg francoščine je v Strasbourgu precej uporaben jezik tudi nemščina, večina starejšega prebivalstva govori nemško, prav tako pa jih še zmeraj veliko uporablja alzaščina. To je lokalni dialekt, ki je nastal s prepletanjem nemščine in francoščine in ga je praktično nemogoče razumeti tako z znanjem enega kot drugega jezika, je pa po posameznih besedah bližje nemščini kot francoščini.

ZAKLJUČEK

Tudi če samo trimesečna, je takšna izmenjava vsekakor dobra življenjska preizkušnja in bogata izkušnja v več različnih pogledih. V primeru ponovnega odločanja bi kar ponovila izbiro, navkljub neizbežnim težjim trenutkom, ki jih življenje v tujini in Franciji zagotovo prinese – prinese namreč tudi ogromno lepih.

Barbara Robnik, abs. medicine

Ljubljana, 11.2.2010

e-mail: : barbara_robnik@yahoo.com

Nasja Kopše, Univerza Turku, FINSKA

Mojca Verdnik, Univerza Humboldt Berlin, NEMČIJA

David Pintarič, DM, Univerza Johannes Gutenberg Mainz, NEMČIJA

Matic Jerman, DM, Univerza Claude Bernard Lyon, FRANCIJA

Gregor Vivod, Imperial College London, VELIKA BRITANIJA

VSEBINSKO POROČILO

PRIJAVA

Ker bo komu morda koristilo, naj povem, da sem najprej bil prijavljen na Erasmus izmenjavo v Copenhagenu (Danska). Do konca študija sem kot obvezne vaje moral opraviti le še družinsko medicino. Ker le te na Danskem v okviru študija nimajo oz. imajo podoben 10-dnevni predmet mi je ta možnost padla v vodo. Nato sem se poskusil zmeniti za trimesečni program predmetov, ki bi mi v nadaljevanju študija, izpitih prišli v poštev, a tudi tega mi niso sprejeli. Na medicinski fakulteti v Copenhagenu imajo že vnaprej pripravljene programe katerih se lahko udeleži Erasmus študent in samo te lahko izbiraš. Več si preberite na njihovi spletni strani. Ob tem bi opozoril, da se za fakulteto, na katero se prijavljate res pozanimajte kaj vam nudi oz. katere predmete boste lahko opravljali.

Nato mi je doc. Marš zaradi prostega mesta ponudil možnost izmenjave na Imperial Collegu (IC), kar sem z veseljem sprejel. Kmalu zatem sem kontaktiral koordinatorico na oddelku Primary Care and Public Health IC ga. Kate Woodhouse, ki mi je odpisala, da me pričakujejo in dala par osnovnih informacij. Na IC sem se prijavil preko njihove internetne strani (<http://www3.imperial.ac.uk/>), kjer so vsa navodila za registracijo. Večjih težav pri urejanju papirjev nisem imel, vzame pa vse skupaj precej časa.

PREVOZ

Pri nizkocenovnih letalskih prevoznikih se dobi karte po zelo ugodni ceni (~ 50 evrov/smer). Za prevoz po Londonu se splača kupiti Oyster Card (stane 3 funte, ki ti jih vrnejo, ko vrneš kartico), ki se jo dobi na vsaki večji avtobusni/podzemni postaji in jo nato lahko polniš po želji. Enosmerna vozovnica s podzemno je 4 funte, z Oyster Card pa okrog 2 funta (odvisno med katerimi conami se voziš). Mesečna Oyster Card stane ~ 100 funtov. Študentski popust (30%, potrdilo ti izda IC) lahko uveljavljaš, če si na Univerzo vpisan več kot 13 tednov. Mestni avtobus stane 2 funta enosmerno, z Oyster Card 1,2 funta, a je počasnejši od podzemne. Za daljša potovanja po Veliki Britaniji so najcenejši avtobusi, najhitrejši vlaki. Za oboje se splača karte kupiti nekoliko prej preko spleta.

NASTANITEV

14 dni pred prihodom v London sem kontaktiral Accommodation service IC. V študentskem domu v South Kensingtonu so mi ponudili "twin en suite room" za 120 funtov/teden. Dom je bil v neposredni bližini IC ter ob športnem centru (telovadnice, bazen s savnami). Od IC do bolnice, kjer sem delal je vozil tudi brezplačni avtobus, tako da nisem potreboval mesečne vozovnice. V domu so bili le študentje prvih letnikov, saj so kapacitete omejene in se po letu dni moraš izseliti.

SELKIRK HALL – študentski dom IC

VAJE DRUŽINSKE MEDICINE

Department of Primary Care and Public Health se nahaja v predelu Hammersmith (20 min z avtobusom). Natančneje sem bil dodeljen na enoto eHealth. Pretežni del vaj je bila raziskovalna naloga, ki sem jo opravljal pod vodstvom dr. Yannis Pappasa. Po začetnem tednu, ko sem se seznanil z delom na oddelku sem si izbral

temo naloge Effectiveness of continuing medical education (diabetes). Glavni cilj naloge je bil opredeliti znanje zdravnikov pred in po izobraževanju o diabetesu, kakovost izobraževanja, dolgoročne učinke kongresov, prenos znanja v praktične namene. Dr. Pappas je strokovnjak eHealtha, tako da načeloma izbereš temo povezano z eZdravjem. Večino časa sem tako preživel za računalnikom.

Pridobil sem osnove kako napisati Literature in Systematic review. Na oddelku so bili organizirani seminarji kako učinkovito iskati po medicinskih bazah (Medline, Embase,..), kar mi je prišlo pri nalogi zelo prav. Dr. Pappas je bil vedno na razpolago. Če je bil odstoten z oddelka, sva kontaktirala preko mejla. Ker je bila moja naloga širše zastavljena mi je ni uspelo dokončati v času izmenjave. Z dr. Pappasom sva se zmenila da bova sodelovala tudi v prihodnje in tako skušala dokončati zadevo.

Nekajkrat sem obiskal tudi zdravstvene domove, ki se v Angliji imenujejo Surgery. Prisostvoval sem delu splošnih zdravnikov v ambulantah in bil pri tem navdušen. Pritegnil me je predvsem njihov pristop do bolnikov, način obrazložitve zdravstvenega problema ter zavzetost, da bi sam pridobil čimveč znanja.

Delo na Department of Primary Care and Public Health IC

IMPERIAL COLLEGE

IC sodi po kakovosti v sam svetovni vrh, kjer ni nič prepuščeno naključju. Za tuje študente je organiziran tečaj angleščine na katerega se moraš pravočasno prijaviti. Najprej opraviš splošen preizkus znanja angleškega jezika in na podlagi tega ti nato prilagodijo program učenja. Izpopolnjuješ se lahko v slovnici, izgovorjavi angleškega naglasa, pisanju strokovnega članka, na voljo so učitelji angleškega jezika, ki ti pomagajo pri specifičnih temah.

Na univerzi je več študentskih klubov, ki ob vikendih organizirajo izlete po Angliji, spoznavne večere, lahko se pridružiš športnim, glasbenim, umetniškim skupinam. Ob vikendih so na medicinski fakulteti organizirani kongresi s priznanimi strokovnjaki. Sam sem se udeležil kongresa športne medicine, kirurškega simpozija ter kongresa mladih inovatorjev.

V neposredni bližini IC je športni center ETHOS. Kot IC študent imaš na voljo brezplačni fitness in bazen s savnami. Organizirane so skupinske vadbe (borilne veščine, plezanje, body pump, pilates, tai chi, yoga,...) za 3-4 funte/vadbo.

Tower of IC in The Sir Alexander Fleming Building (Medicinska fakulteta)

LONDON, VELIKA BRITANIJA

"When a man is tired of London he is tired of life; for there is in London all that life can afford." (Samuel Johnson)

Prosti čas, ki ga na IC ni prav veliko, sem izkoristil za raziskovanje Londona ter VB. V Londonu je večina muzejev brezplačnih, kar se splača izkoristiti ob deževnih dnevih. Veliko je športnih prireditev, koncertov svetovno znanih glasbenikov, mesto slovi po svojem nočnem življenju, pubih, tako da lahko vsak najde nekaj zase. Med vikendi sem obiskal nekaj večjih znanih mest (Cardiff, York, Bristol, Oxford, Manchester, Liverpool, Bath, Brighton).

FINANCE

Največji strošek mi je predstavljala nastanitev, saj sem za sobo odštel 550 evrov/mesec. Na kosilo sem hodil v menzo bolnice ob kateri je bil moj oddelek. Cena obroka je bila ~ 4 evre, kar je za London zelo ugodno. V večjih supermarketih so cene primerljive slovenskim. Za daljše razdalje po VB so cene avtobusov ob zgodnji rezervaciji 7 – 15 evrov/smer. Mesec življenja v Londonu me je tako stal približno 1000 evrov.

KOMENTAR

Mislim, da sem z Erasmus izmenjavo napredoval tako na osebni kot strokovni ravni. Ob tem bi se zahvalil doc. dr. Tomažu Maršu, ki mi je omogočil izmenjavo in bil vedno na voljo ter asist. dr. Danici Rotar Pavlič za pomoč in neprecenljive nasvete.

Za več informacij sem dosegljiv na: grega1784@gmail.com

Vid Gorjan, Univerza v Coimbri, PORTUGALSKA

Comment of the exchange and suggestions

At the beginning I found myself in a difficult position as my Portuguese was less than basic. Unfortunately I ended up without a partner, which presented to me quite a challenge. I suggest that in the future, you make sure that the exchangee will have a Portuguese partner, not only because of the language difficulties, which presented to me the first 2 months a lot of awkward moments, as I often have to beg the few Portuguese students that do speak English for their help, and they were often busy with their work. Later on I learned the language well enough to manage it for most of the time on my own. Understand that the spoken Portuguese is a difficult language to understand, due to the dialects and lack of contact with the language in the rest of Europe. Second difficulty that I encountered as working alone at the beginning, was the paperwork and the evaluation system as I was often confused which papers are to be filled by me, signed by whom, what should I show which teacher and so on. It also affected my speed of work, as I had to do everything by myself, which unfortunately sometimes meant that my work wasn't evaluated by the teachers as they already left when I finished with the work.

Besides that, it was a very good experience for me. Despite that I will not gain anything for my studies in official terms and I will have to repeat the whole semester in my home university, I learned here a lot that will help me later on in my professional career. Seeing different approaches techniques and materials have thought me a bit of critical thinking why would some technique or material be better than the other. The exchange of ideas and views, professionally and in ordinary life, surely is the most important part of the ERASMUS programme.

Uroš Černe, Karlova Univerza Praga, ČEŠKA REPUBLIKA

Erasmus izmenjavo sem opravljal v Pragi, katera je bila moj dom skoraj pet mesecev. Zaradi preglednosti sem se odločil, da bom poročilo razdelil v posamezne sklope.

PRAGA: Za opravljanje izmenjave v Pragi sem se odločil iz več razlogov. Po govoricah predhodnikov naj bi bila: poceni, atraktivna, kvalitetna kar se študija tiče, polna lepih deklet... skratka sami superlativi. V večini je to tudi držalo 😊

Praga je mogočno mesto. Sam center je izredno lep in zaprt za promet, kar omogoča res prijetno sprehajanje. Predvsem pa mi je bil všeč občutek "raznolikosti", ki sem ga doživljal na vsakem koraku. Čeprav naletiš na ogromno turistov, je v mestu tudi zelo veliko tujih študentov in delavcev iz raznoraznih držav, tako da sem večkrat imel občutek kot da sem v pravi mednarodni prestolnici. Sami Čehi so nekoliko zadržani in na prvi vtis neprijazni, na kar pa se človek kar hitro navadi. Pohvaliti velja tudi mestni prevoz, ki je kombinacija podzemne železnice, avtobusov in tramvajev, ki je izredno točen in s katerim lahko tudi v nočnih urah potuješ naokoli. Skratka, mesto je izredno prijetno kar se tiče samega bivanja in dovolj veliko ter živahno, tako da ti je težko dolgčas.

PRED ODHODOM: Po standardnih (Erasmus) birokratskih zadevčinah sva z dr. Maršem spisala Learning agreement in ga poslala. V relativno kratkem času sem prejel odgovor, da sem sprejet. Preko interneta sem izpolnil še prijavnico v kateri ti ponudijo tudi možnost bivanja v študentskem domu (kar zelo priporočam). Kontaktna oseba mi je bila dodeljena le nekaj dni pred odhodom, tako da sem v glavnem komuniciral s predstavnico na Oddelku za mednarodne odnose, ga. Jano Netoličko. Gospa je izredno prijazna in je na vsa vprašanja odgovorila v roku enega dneva.

PREVOZ: Zelo poceni poveze med Ljubljano in Prago ni (vsaj je nisem zasledil). Poleg vožnje z avtom, ki traja kakih 7-8 ur, obstaja še "posebna" ponudba Slovenskih železnic. Vozovnica stane 40 €, vožnja traja skoraj 12 ur, vmes pa moraš dvakrat zamenjati vlak. Tretja možnost je z let Ryanairrom iz Benetk.

NASTANITEV: Skoraj vsi Erasmus študenti so nastanjeni v študentskem domu Hostivar. Bivanje v njem nadvse priporočam, saj je idealno mesto za spoznavanje ostalih študentov. Še posebej na začetku, saj si v primeru bivanja v privatnem stanovanju lahko precej osamljen. Hostivar ima dve slabi lastnosti. Prva in po mojem mnenju najpomembnejša je oddaljenost od centra in bolnic. Vožnja v center traja namreč več kot pol ure (ponoči še več). Druga, ki pa mene ni motila preveč, je dokaj dotrajana oprema. Postane pa vse to skoraj nepomembno glede na količino prednosti, ki ti jih dom prinaša. Od že omenjenega spoznavanja ogromnega števila ljudi, do zabav na hodnikih in stalnega dogajanja. V domu je tudi menza, ki je poceni (kosilo stane dober €), vendar je kvaliteta hrane precej spremenljiva.

ZAČETEK: Pred začetkom študija je potrebno opraviti vse formalnosti na Oddelku za mednarodne odnose, pri ga. Netolički. Tam dobiš vse informacije in papirje, ki jih potrebuješ med študijem. Dobiš tudi napotke o tem, kje se mogoče narediti študentsko izkaznico in (tri)mesečno vozovnico za mestni promet.

ŠTUDIJSKE OBVEZNOST: V Pragi sem opravljal samo vaje iz interne medicine. Vaje so zasnovane nekoliko drugače kot pri nas. Študenti jih opravljajo v 5. Letniku in obsegajo sklope vseh področji interne medicine. Sam sem opravljal vaje iz: Gastroenterologije, Endokrinologije, Kardiologije, Nefrologije in Pnevmoologije. Vsak sklop

je sestavljen iz 1. do 4. tednov, vsi pa so zasnovani na podoben način. Običajno se začne s seminarji, ki trajajo okoli 2 uri, sledi pavza(15-30min), za tem pa še praktični del, ki traja različno od 2 do 3 ure. Vaje so se začele med 8h in 8.30, končale pa med 12h in 13h. Opravljali smo jih skupaj z mednarodnimi študenti, torej v angleščini. Predvsem pri praktičnem delu smo bili precej omejeni, saj je le majhen odstotek bolnikov govoril angleško. Sem bil pa izjemno zadovoljen z odnosom zdravnikov do študentov...bili so zelo prijazni, spoštljivi in zmeraj pripravljeni razložiti bilo kaj. Obveznost prisotnosti se razlikuje od oddelka do oddelka, načeloma pa velja, da ti dovolijo odsotnost enkrat tedensko. Načeloma pa se večkratno odsotnost lahko kasneje nadomešča. DRUŽABNO ŽIVLJENJE Erasmus študenta v Pragi je lahko zelo pestro. Tako študenti Medicinske fakultete kot tudi posebna skupina študentov, ki skrbijo za vse Erasmus študente prirejajo številna kulturna srečanja, ekskurzije, zabave, piknike in številne druge zadeve. Poleg tega se tudi v sklopu samega študentskega doma stalno kaj dogaja: mednarodne večerje, "corridor" party-ji, razne športne aktivnosti, skupne ekskurzije... Samo mesto omogoča številne aktivnosti in je dobro izhodišče za obisk številnih krajev. Med Erasmus študenti so bili najbolj priljubljeni: Krakov, Berlin, Pilsen in Češki Krumlov. Kare se nočnega življenja tiče se zabave običajno začnejo na hodnikih v študentskem domu, okoli polnoči pa večina študentov poskuša uloviti še zadnji metro, ki voz proti centru. Tam imaš ogromno izbiro raznih barov, pubov, diskotek, kabaretov....tako da se za vsakega kaj najde.

CENE: so večinoma primerljive s tistimi v Ljubljani, mogoče za malenkost nižje. Izjema je alkohol, ki se prodaja po smešno nizki ceni(voda je povsod dražja od piva). Študentje imajo številne popuste, zato se zmeraj splača vprašati, če si slučajno v dvomu. Povprečna poraba študenta je bila med 400€ in 500€, lahko pa precej niha, predvsem glede na število potovanj in porabe na raznih zabavah.

ZAKLJUČEK: Erasmus izmenjava je bila zame izjemna izkušnja. Tako iz vidika izobraževalnega, kot udi družbenega vidika. Omogočila mi je spoznanje ogromnega števila ljudi in različnih kultur ter razširila obzorja v vseh pogledih. Edina slaba stran, ki mi pride v tem trenutku na misel je ta, da se enkrat konča. Priporočil bi jo vsakemu študentu naše fakultete.

Uroš Černe, Ljubljana, 14.7.2010

Matic Jerman, 6. letnik, Univerza Claude Bernard Lyon 1, Francija, poletni semester 2010

Zaključno poročilo

o opravljanju študijske izmenjave Erasmus na Univerzi Claude Bernard Lyon 1, Fakulteti za odontologijo (dentalno medicino)

Področja in obseg dela:

1. 30-urni jezikovni tečaj francoščine
2. Obisk predavanj skupaj s 5. letniki in predavanja iz psihologije s 6. Letniki (3 dnevi/teden, dopoldne)
3. Predklinične vaje iz implantologije in reženjskih operacij dlesni (12 + 4 ure)
4. Klinične vaje v zdravstveni ustanovi Centre de Soins: izdelava delnih akrilatnih protez in zatičkov z nazidki, endodontska zdravljenja, konzervativno zobozdravstvo, ekstrakcije zob, lokalno rentgensko slikanje, parodontološki pregledi. (22 tednov, 12 ur tedensko plus ekstrakcije ob sobotah).

Opis dela:

Brezplačni tečaj francoščine je bil ena najbolj pozitivnih izkušenj celotne izmenjave. Odlična profesorica, ki je del svojega življenja pred 20 leti preživela celo v Ljubljani, nas je odlično pripravila na vsakodnevno učenje in uporabo francoščine med bivanjem v Lyonu. Končna ocena pozitivna, priznana stopnja B1 po evropski lestvici. Eden od glavnih osebnih ciljev izmenjave dosežen - govoriti tekoče francosko in se sporazumevati brez večjih težav.

Predavanja so potekala v dokaj klasičnem slogu, s kliničnimi primeri ob koncu. Obisk študentov je nekoliko boljši kot pri nas, zapiske sta po študentskem dogovoru dolžna za vsak predmet delati po dva študenta, ostali po želji.

Predklinične vaje so pri študiju v Sloveniji značilne predvsem za začetne letnike, v Franciji pa so kot kratki seminarji in delavnice organizirane skozi celoten študij. Spoznali smo set pripomočkov za implantologijo, izdelavo individualnega vodila ter vstavljanje implantatov v model čeljusti z manjkajočimi zobmi. Pri predkl. vajah iz čeljustne kirurgije pa smo na prašičjih glavah izvedli koronarni pomik reznja dlesni in ga kirurško zašili. Vse tovrstne vaje so bile zame novost in dobrodošlo praktično znanje.

Klinične vaje so bile moja osrednja dejavnost na gostujoči fakulteti. Potekale so ob sredah in četrtek dopoldne in/ali popoldne, delno tudi po dogovoru ter ob sobotah večinoma ekstrakcije (saj ljudje med tednom neradi izostajajo iz službe, če jim izdremo več zob in so otečeni). Delo na kliniki in osebje je izjemno prilagodljivo, naklonjeno študentom ter z enim samim glavnim ciljem – delati dobro in čim več. Tako je klinika med tednom odprta za paciente 9.00 – 12.00 in 13.00 – 19.00, ter ob sobotah 9.00 – 12.00. Kot študent sem kadarkoli med delovnim časom delal na kliniki, sicer v skladu z rasporedi in dogovori, vendar je prost stol vedno avtomatično pomenil, da lahko ob vednosti asistenta pripelješ svojega pacienta in delaš. Na vajah sta za okoli 25 študentov prisotna vsaj 2 asistenta in profesor. Vsa birokracija, naročanje (razen na prvi pregled) ter vpis storitev v računalniški sistem za kasnejši obračun so delovne naloge študenta, vendar se vsak asistent posebej potruži, da ob koncu vaj poišče študente in njihove kartoteke ter preveri delo tako v ustih kot na papirju ter se podpiše v kartoteko, ki študentu služi tudi kot protokol, opis dela na vajah.

Delo na protetičnem oddelku je posebno v tem, da študenti sami delajo kar največ laboratorijskega dela ob pomoči zoboteknikov ter superviziji asistentov in/ali profesorja. Tako sem se v praksi naučil postavitve zob, saj sem v celoti izdelal akrilatne proteze za 3 pacientke. Nekaj opreme (nožki, elektromotor za kolenčnik za morebitno protetično delo doma, kleščice) si študenti kupijo sami, opremo zobozdravniških stolov v celoti priskrbita fakulteta in klinika. Za svoje obsežno delo na vajah so študenti posebej zavarovani in dobivajo nadomestilo 100 – 300 evrov na mesec (plačilo narašča od 4. do 6. letnika). Če ob koncu 5. letnika opravijo poseben izpit iz kliničnih primerov, lahko že takoj začnejo v celoti nadomeščati zobozdravnike v ordinacijah po vsej državi med poletnimi počitnicami in občasno delajo tudi med študijem v 6. letniku, ki je akademsko manj intenziven kot ostali letniki, tako da študente 6. letnikov skoraj ni opaziti ne kliniki in fakulteti (opravljajo izpite, delajo raziskovalne projekte in imajo minimalno količino vaj oz. jih opravljajo po dogovoru).

Ostala znanja, večine in izkušnje. Obisk tuje fakultete mi je dal vrsto zanimivih idej tudi glede organizacije študentskega življenja, študija in dela. Zaradi relativno veliko prostega časa sem lahko bolje spoznal več delov Francije; Provanso, Korziko, Pariz ter pokrajino severno od Lyona ter preko slovenskih zdomcev Kanalske otoke med Francijo in Veliko Britanijo. Kulturno učenje je omogočila tudi mednarodna družba Erasmus in drugih tujih študentov in praktikantov, s katerimi smo živeli v študentskem domu in s katerimi smo šli med drugim na obisk Barcelone in Madrida, saj smo izkoristili dobre in poceni prometne povezave.

Med negativnimi stranmi izmenjave bi lahko izpostavil nepripravljenost na kompromise glede študijskega sporazuma, saj sem moral slediti in opravljati vse obveznosti tamkajšnjih 5. letnikov in se tako nisem uspel osredotočiti na tiste izpite, ki bi mi resnično koristili tudi v Sloveniji. Prav tako pravopisne napake na izpiti zaradi enakega obravnavanja vseh študentov avtomatično pomenijo nižje ocene. Ustnih izpitov za tuje študente pri vseh predmetih kljub vztrajnim prošnjam nismo imeli, tako da našega dejanskega vsebinskega znanja niso dobro preverili.

Klinično delo je na določenih področjih (npr. endodontija) opravljeno manj natančno, vendar bi to težko označil le kot pomanjkljivost, saj opravljajo vsa potrebna ponovna zdravljenja in stremijo k temu, da oskrbijo čim večji del populacije ter da študent tekom študija dobi čim več prakse in oskrbi čim več pacientov. Pri pacientu opavijo približno dvakrat več lokalnih rentgenskih slikanj kot v Sloveniji, celoten postopek slikanja in razvijanja filma pa opravijo študenti. Ta – čeprav zanimiva izkušnja – je včasih predstavljala tudi problem, saj je bilo na primer slikanje nosečnice zaradi manjšega kariesa absolutno v nasprotju z mojimi načeli dela in sem v takšnih okoliščinah delal na način, ki ga asistenti nikakor niso odobraval, končne odločitve pa sem v veliki meri prepustil pacientom.

Zaključek. V splošnem je bila izmenjava odlična izkušnja, ki bi morala po mojem biti sestavni del izobraževanja vsakega študenta, saj zahteva več avtonomnega angažiranja kot tudi več sodelovanja ter je manj predvidljiva kot siceršnji študij, tako prijetni kot neprijetni dogodki pa pomenijo pomembno izkušnjo za nadaljnje delo in življenje nasploh. Podrobnejšo in slikovno predstavitev bom pripravil v začetku decembra 2010, reportaža s Kanalskih otokov je bila objavljena na Radiu Slovenija v oddaji Prvi odcep desno. Nekaj slik je dostopnih v spletnem albumu na naslovu <http://picasaweb.google.com/maticj1/LyonErasmusExchange#>.

2. ERASMUS ŠTUDIJSKA PRAKSA – ŠTUDENTI MF UL

Katarina Kuliš, abs., Universiteat Klinik Freiburg, NEMČIJA

Zaključno poročilo o opravljeni Erasmus študijski praksi

Katarina Kuliš

Erasmus študijsko prakso sem opravljala od 12.04.2010 do 24.07.2010 na stomatološki kliniki Universitätszahnklinik für Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde Freiburg, ki velja za eno izmed boljših stomatoloških univerzitetnih klinik v Nemčiji. Poleg dela na Oddelku za protetiko, so mi omogočili tudi delo na Oddelku za ortodontijo in Oddelku za zobne bolezni in parodontologijo.

Na Oddelku za protetiko sem asistirala in opazovala procese obravnave pacientov, od samega začetnega pregleda pacienta, diagnostike, načrtovanja, postopkov v ordinaciji in laboratoriju do izdelave končnega izdelka. Poleg tega sem lahko prisostvovala tudi kirurški obravnavi protetičnega pacienta, ki so jo izvajali podiplomski študenti ali nadzorni zobozdravniki. Udeležila sem se tudi večine jutranjih predavanj, kjer so predavali predstojnik klinike prof. dr. Strub, ostali profesorji, asistenti ter gostujoči profesorji in so bila zares kakovostna in dobro pripravljena. Poleg dela na oddelku, sem se tudi dodatno izobraževala v obliki dodatnih tečajev, in sicer:

- Prothetic, Ästhetic, Keramik und Implantatversorgungen (PD Stappert) 12.-14.04.2010
- Vita Keramik Fortbildung 01.- 02. 07. 2010
- Esthetic-Sessions (Prof. Dr. Blatz) 03. - 11. 07. 2010

Imela sem tudi priložnost obiskati prof. dr. Jensa Türpa na Stomatološki kliniki v Baslu v bližnji Švici, ki je velik strokovnjak na področju temporomandibularnih motenj in bolečine. Tako sem lahko cel dan prisostvovala obravnavi pacientov s temporomandibularno bolečino in postopkom zdravljenja bruksizma.

Na Oddelku za ortodontijo, ki ga vodi visoko spoštovana prof. Jonas, sem se lahko aktivno udeleževala obravnave pacientov. Zaradi nje je Oddelek za ortodontijo eden boljših v Nemčiji, saj zahteva zelo podrobno in poglobljeno diagnostiko ter načrtovanje zdravljenja. Poleg tega sem bila navdušena, da sem imela tudi možnost sama izdelati ortodontske aparate za vse moje paciente, saj je to še kako koristno za razumevanje načrtov in nadaljnjih prilagoditev aparatov. Enega od pacientov sem morala tudi v nemščini predstaviti vsem študentom, asistentom in predstojnici (anamneza, pregled, rezultati diagnostičnih postopkov, ovrednotenje rezultatov, načrt zdravljenja in prognoza).

Na Oddelku za zobne bolezni in parodontologijo sem asistirala in prisostvovala procesu obravnave pacientov ter uporabi naprednih materialov. Poleg tega se pri bolj kompliciranih endodontskih primerih na oddelku uporablja tudi mikroskop in kamera. Obiskala sem tudi vsa dodatna izobraževanja, in sicer endodontski tečaj Endo Fortbildung (mechanische Wurzelbehandlung und Termafil) 08. 05. 2010, kjer smo imeli priložnost mehanično obdelati koreninske kanale in jih tudi napolniti s termoplastično maso Termafil. Od 21.6. do 24.6. 2010 pa sem obiskovala tečaj, kjer smo spoznavali CAD/CAM tehnologijo in sem tako lahko izdelala in cementirala svoj prvi keramični inlay.

Poleg dela na kliniki sem 2-krat na teden obiskovala tečaj nemščine na Sprachlehrinstitut of University Freiburg, kjer sem morala tudi pripraviti in predstaviti referat s poljubno temo (izbrala sem temo Zobozdravstvena preventiva) ter opraviti končni test. Ocenjena sem bila z odliko.

Moja velika ljubezen je flamenko, s katerim sem nadaljevala tudi v Nemčiji in tako zvečer 4 ure na teden obiskovala odlično plesno šolo La Solea v Freiburgu, ki jo vodi izjemna plesalka in koreografinja Sybille Märklin. Za konec smo imeli tudi uspešen nastop v dvorani Waldorfske šole v Freiburgu.

Študentska organizacija Studentenwerk Freiburg je vsak vikend organizirala izlete v bližnja mesta v Nemčiji, Franciji in Švici ter pohode po Schwarzwaldskem področju, kar je bilo koristno predvsem za tuje študente, saj smo tako lahko odkrivali lepote Baden-Württemberga in okolice.

Druženje z ostalimi Erasmus študenti in možnost bivanja v študentskem domu, je praksi dala še dodatno vrednost. Spoznala sem veliko novih prijateljev iz celega sveta, najbolj pa sem bila presenečena nad odprtostjo in prijaznostjo Nemcev, ki so me zares lepo sprejeli, tako da je bilo na koncu slovo zares težko.

Mojca Stres

Zaključno poročilo o Erasmus študijski praksi na eHealth Unit, Imperial College London oktober-december 2010

Mojca Stres, abs. med.

Na predstavitvi razpisa za Erasmus program sem prvič slišala za možnost opravljanja Erasmus študijske prakse v tujini. Zaradi jezika, iz strokovnega vidika in zaradi možnosti, ki jih ponuja, sem v prijavnici izbrala London. Poiskala sem mentorja na eHealth Unit, ki deluje v okviru Imperial College London, in on mi je pomagal pri izpolnjevanju vseh potrebnih obrazcev. Z veliko dobrimi nasveti sta mi pred odhodom pomagala tudi lanskoletna udeleženca izmenjave na Imperialu. Ko so bili vsi birokratski zapleti rešeni in praksa potrjena, sem kupila letalske karte do Londona. Tako sem se konec septembra podala v to veliko kozmopolitansko mesto. S 1. oktobrom sem se vselila v Imperialov študentski dom Garden Hall v South Kensingtonu. Sicer študentov, ki so manj kot leto dni na Imperial College-u, ne sprejemajo v študentske domove, ampak v primeru, da je konec septembra še prostor, naredijo izjemo. Zato se splača oddati prošnjo na Student Accommodation Centre (accommodation@imperial.ac.uk). Drugače pa si je potrebno urediti nastanitev v privatni sobi, kar je ponavadi dražja možnost, saj so kampusi Imperial College v bogatejših soseski in so cene sob v bližnji okolici zelo visoke.

Moje delo je bilo v večini raziskovalne narave in je potekalo na eHealth Unit, ki deluje na Department-u of Primary Care and Public Health na kampusu Charing Cross ob istoimenski bolnišnici. Za mojo raziskovalno nalogo sva z mentorjem izbrala področje Computer-assisted history taking for detection of domestic violence. Precej raziskav je namreč narejenih in večina jih kaže, da so pacienti bolj iskreni, ko so o občutljivih informacijah (pitje alkohola, spolna anamneza, družinsko nasilje) povprašani preko računalniškega uprašalnika kot iz strani samega zdravnika pri klasični anamnezi. Mentor mi je bil dobra opora pri raziskovalnem delu, vsak dan sem mu na kratko poročala o delu in rad mi je pomagal z nasveti in spodbudami. Na oddelku je v takratnem času delovalo več mladih raziskovalcev, ki so delali sistematične preglede literature za Cochrane bazo (Cochrane systematic review). Med seboj smo se družili in šli kdaj skupaj na kosila v uradno menzo na kampusu ali v bližnje restavracije. Vsako sredo sem se udeležila predavanj na oddelku, na katerem so bile predstavitve tem s katerimi so se ukvarjali sodelavci oddelka. Ob raziskovalnem delu sem enkrat na teden hodila v ambulanto dr. Paula Bootona, profesorja splošne medicine na Imperialu in tako od blizu spoznala organiziranost splošnega zdravstva v Angliji in način dela GP-ja. Na Department-u of Humanities sem skupaj z ostalimi Erasmus študenti na Imperialu obiskovala tudi tečaj akademskega pisanja v angleščini, ki je bil v okviru English support classes organiziran brezplačno. Udeležila sem se tudi več odprtih predavanj, ki so bila organizirana na Medicinski fakulteti in vaj iz veččin komunikacije, ki so potekale za študente na Department-u of Primary Care and Public Health.

Prosti čas sem izkoristila za druženje s študenti iz študentskega doma, ki smo prihajali iz različnih koncev sveta - odlično sva se razumeli s cimro Kitajko, sosedje so bili Vietnamec, Irka in Nemka. Ob koncu tedna smo skupaj raziskovali po Londonu in obiskovali zabavne ter kulturne dogodke, ki jih je v Londonu vedno veliko. Na Imperialu sem bila tudi del skupine podpornikov MSF, rada pa sem tudi zavila v bližnjo Imperialovo knjižnico, ki je odprta ves dan ter v Imperialov športni center. Aktivnosti je bilo veliko, zato je čas v Londonu tek

pospešeno hitro. Trimesečna študijska praksa na eHealth Unit je bila tako ena najlepših izkušenj, ki sem jih preživela tekom študija, zato se zahvaljujem vsem, ki so mi jo omogočili.

Klemen Pilih

Poročilo Erasmus Praksa – Arthro Clinic, Stockholm, 1. 2. – 3. 5. 2010

Od 1. februarja do 3. maja sem kot student 5. letnika medicine opravljal prakso iz športne sklepne ortopedske kirurgije.

Priprava prakse je potekala brez kakršnihkoli zapletov. Marca 2009 sem na kongresu iz športne kirurgije v Ljubljani spoznal ortopeda Andersa Valentina, ki je bil vabljen predavatelj. Po kratkem pogovoru me je povabil na njegovo kliniko v Stockholm. Na razpis za Erasmus Prakso sem se prijavil v okviru iskanja sponzorstva.

29. januarja 2010 sem priletel v Stockholm. V ponedeljek, 1. februarja, je bil prvi delovni dan na kliniki. V administraciji me je toplo sprejela tajnica Anna Pappas in me predstavila celotnemu kolektivu klinike. Šokirala me je pozornost, ki so jo vsi po vrsti – od direktorja klinike do slehernega zaposlenega – namenili študentu 5. letnika iz države za katero marsikdo niti ni točno vedel kje leži. Takoj sem videl, da s sporazumevanjem ne bom imel nikakršnih težav – po eni strani vsi dobro obvladajo angleško, po drugi strani pa se tudi švedščina ni izkazala za pretirano težek jezik (nakakša mešanica med angleščino in nemščini, ki ju obe obvladam). Ko je moj mentor (Anders) prišel iz operacijske me je lepo sprejel, me posadil za mizo in vprašal: »Kaj pričakujete od vašega obiska v Stockholmu? Kaj bi pri nas radi počeli?« Bil sem v zadregi, saj nisem pričakoval, da bom imel toliko svobode. Dogovorila sva se, da bom kolikor časa je mogoče preživel v operacijski. Dogovorjeni urnik je tako zajemal 4 operativne dni na teden (asistenca) in 5. dan t.i. »research day«. Ta dan sem študiral gradivo, v katerega so me usmerjali različni zdravniki. Po pretečenem mesecu, sem na temo preštudirane literature pripravil 15-minutne seminarje na zdravniških sestankih. Poleg rednega dela pa sem se izjemoma udeleževal različnih predavanj, ki so jih gostili na kliniki, ter tedensko sodeloval na t.i. »X-ray meetingih«, ker je celotni kolektiv pregledoval radiološke posnetke preteklega tedna ter debatiral o zanimivostih.

Kot rečeno, pa je večino mojega delavnika obsegalo asistiranje pri različnih operativnih posegih. Dnevno sem bil dodeljen različnim operaterjem, ki sem jih spremljal pri njihovem operativnem programu. Praktično vsi posegi so bili artroskopski. Veličinoma operacije kolega – delne resekcije ter šivanje meniskusov, ACL rekonstrukcije (SemiTe, Patellar, Quardirceps), PCL rekonstrukcije, rekonstrukcije stanskih ligamentov ter MPFL (s sidri). Poleg kolena je sem sodeloval tudi pri operacijah gležnja, rame, komolca ter kolka. Moja vloga pri operaciji je bila precej odvisna od operaterja. Pri nekaterih starejših kirurgh sem bolj kot ne le razpiral rane, pomagal z artroskopom itd., medtem ko so si nekateri mlajši operaterji, kar nekako zadali za nalogo, da bodo v tistih 3 mesecih iz mene iztisnili kar največ. Sploh me je presenetil Ulf Hanson, ki mi je prvič, ko sva se srečala dejal, da pričakuje, da bom vsakič, ko bom dodeljen k njemu, naredil malo več. Že prvi dan sem tako sam postavljaj portale za artroskopske inštrumente ter šival rane, nadaljevala sva s intraartikularning shavingom, šivanjem, postavljanjem sider itd. Proti koncu moje prakse sem v operacijsko vstopil slabe pol ure pred njim, sam (pod nadzorom instrumentarke seveda) postavil artroskopske portale, vstopil v ramo, opravil hitri artroskopski pregled rame in mu poročal o najdbah. Po končanem posegu sem ravno tako sam opravil zaključno toaleta rame in pacienta pospremil na »letališče« (sobo kjer so se pacienti pripravljali na operacijo in se iz nje vračali).

Poleg življenja na kliniki, ki je zajemalo večji del mojega delavnika, pa se je življenje v Stockholmu izkazalo tudi na drugih področjih. Spoznal sem kupe tujih študentov, s katerimi smo ostali v stiku. Ker sem bil prepuščen sam sebi v tuji državi, sem razvil občutek suverenosti – občutek, da sem sposoben poskrbeti sam zase; tudi v čudnih okoliščinah. Čeprav se morda človek tega niti ne zaveda, ampak sprememba okolja – iz prostora kjer si prepoznan in cenjen v prostor, kjer si moraš vse to še izboriti, je precej stresna zadeva. Zato pa je nagrada - zadovoljstvo - toliko večje, ko pogledaš nazaj in vidiš, kaj vse ti je. Kaj vse si se naučil. Kaj vse si dobrega naredil in kaj lepega boš odnesel s sabo domov.

Najlepša hvala Erasmus skladu, da mi je omogočil to izkušnjo!

Lep pozdrav!

Klemen Aleš Pilih

Rok Bernot, Charite Berlin, NEMČIJA

ZAKLJUČNO POROČILO O OPRAVLJENI ERASMUS ŠTUDIJSKI PRAKSI

Erasmus študijsko prakso sem opravljal od 1.11.2009 do 31.1.2010 na Kliniki za kardiologijo in pulmologijo (Medizinische Klinik II – Kardiologie und Pulmologie) v bolnišnici Charite, enota Campus Benjamin Franklin, v Berlinu.

Klinika, na kateri sem opravljal prakso, predstavlja samostojno enoto v enem izmed treh kompleksov klinik, oddelkov in inštitutov, ki sestavljajo univerzitetno bolnišnico Charite. Sestavljajo jo štirje oddelki – dva kardiološka, pulmološki in enota intenzivne terapije, hkrati pa izvaja tudi ambulantno dejavnost, radiološke preiskave in invazivne kardiološke posege.

Po dogovoru s Prof. Dr.med. Carstenom Tschoepejem, predstojnikom klinike, mojim uradnim mentorjem in obenem tudi podpisnikom pogodbe o izobraževanju, sem prva meseca preživel na kardiološkem oddelku, tretji mesec pa prakso opravljal na pulmološkem oddelku.

Na kardiološkem oddelku je bil moj mentor Dr. Markus Schumacher. Po začetnem uvajanju v jemanje anamneze in opravljanje pregleda v nemškem jeziku sem začel s samostojnim pregledovanjem pacientom, o katerih sem poročal svojemu mentorju in na popoldanskih sestankih tudi ostalemu osebju klinike. V teh mesecih sva bila sama zadolžena za polovico oddelka – dela je bilo precej, mentor pa mi je kmalu rad prepustil načrtovanje potrebnih preiskav, pojasnjevanje o le-teh ter pod nadzorstvom tudi uvajanje terapije.

Sicer je delavnik trajal od 8. ure pa do nekje med 16. in 17. uro, odvisno od obsega dela. Dan sem začel z jemanjem krvi in vstavljanjem intravenskih katetrov za potrebne preiskave. Sledila je vizita, pri kateri sem sodeloval pri načrtovanju nadaljnjega poteka obravnave pacientov, v nekaterih sobah pa sem razgovore s pacienti vodil sam. Sledili so sprejemi novih bolnikov in poročanje o njih, obenem pa sem samostojno opravljal manj zahtevne preiskave (test za ugotavljanje ortostatske hipotenzije, nameščanje in pregledovanje 24-urnega EKG posnetka, ultrazvočno ugotavljanje prisotnosti plevralnega izliva...), paciente sem občasno spremljal na načrtovane preiskave (angiografija, ultrazvok, elektrofiziološke preiskave...), pod nadzorstvom pa sem nekajkrat opravljal tudi zahtevnejše posege (kardioverzija, punkcija plevralnega izliva...).

Glavnino pacientov so predstavljali bolniki s srčnim popuščanjem in aritmijami, številni pa so bili sprejeti tudi zaradi sinkop neznanega vzroka. Zaradi visoke povprečne starosti bolnikov so bile pogoste tudi nekatere druge kronične bolezni, v času epidemije gripe pa je marsikateri pacient bil sprejet tudi zaradi dekompenziranega srčnega popuščanja ob spremljajoči okužbi dihal.

V januarju sem se preselil na pulmološki oddelek, kjer je bila moja mentorica Dr. Patricia Hortig. Tudi tukaj sem se srečal s številnimi kardiološkimi primeri, pogosti pa so bili tudi bolniki s poslabšani kronične obstruktivne pljučne bolezni, pljučnim karcinomom, sarkoidozo in drugimi pljučnimi boleznimi. Tukaj sem pogosteje spremljal paciente na bronhoskopske preiskave, sicer pa je delavnik ostal razmeroma nespremenjen.

Tekom celotne prakse sem se vsak teden redno udeleževal sestankov, namenjenih strokovnemu izpopolnjevanju zdravnikov, zaposlenih na kliniki, ob mirnejših delovnih dneh pa sem čas izkoristil za obisk katerega izmed predavanj ali seminarjev študentov medicine. Tudi sicer sem se redno srečeval z mlajšimi študenti, ki so šele začeli s kliničnim delom študija, in oba mentorja sta me postavila v vlogo odgovornega za njihovo delo, tako da je v moje veliko veselje del moje prakse predstavljalo tudi podajanje znanja medicine mlajši generaciji študentov.

Študijska praksa mi je pomenila izjemno izkušnjo, saj sem dobil priložnost preizkusiti svoje strokovno znanje in znanje tujega jezika v povsem novem okolju, kjer so name kot na prišleka iz manj razvitega dela Evrope v začetku gledali nekoliko zadržano, sčasoma pa sem si priboril zaupanje zaposlenih in tako bistveno obogatil svoje znanje. Delo samo je bilo dinamično in raznoliko, velik delež k mojemu dobremu počutju v tem času pa je prav gotovo pridal tudi sam Berlin kot mesto opravljanja prakse, ki me je s svojim ozračjem res povsem navdušil.

Rok Berlot

Ljubljana, 21.8.2010

Andrej Porčnik, abs., Rikshospitalet Oslo, NORVEŠKA

ERAZMUS PRAKSA

Erazmus prakso sem opravljal v Oslo v njihovi glavni bolnišnici Rikshospitalet, ki sodeluje z Univerzo v Oslo. Prakso sem začel na nevrološkem oddelku 9.novembra 2009 in jo zaključil 9.aprila 2010, vsega skupaj 5 mesecev. Nato pa sem nadaljeval še na nevrokirurškem oddelku, od 9.aprila 2010 in do 9.junija 2010, torej 2 meseca.

Delo na nevrološkem oddelku (9.11.2009-9.4.2010):

Oddelek je imel 200 zaposlenih, terciarni referenčni center za celotno Norveško. Srečeval sem se z nevrološkimi boleznimi kot recimo Parkinsonova bolezen, Multipla skleroza, Polinevropatije, Možganski inzulti,... Sam sem naredil anamnezo in status o pacientih in potem tudi poročal o njih na raportu. Sodeloval sem pri diagnostiki in načrtovanju zdravljenja. Prisostvoval sem tudi pri predavanjih za norveške študente kot tudi na drugih, ki so bila organizirana za izobraževanje norveških nevrologov. Naredil sem tudi nekaj spinalnih punkcij. Oddelek je bil še posebej specializiran za zdravljenje Parkinsonove bolezni, familiarnega tremorja,... z »Deep brain stimulation«. Tako, da sem se veliko ukvarjal tudi z temi pacienti. Spremljal sem jih tako pred kot tudi po operacijah. Prav tako po sem jih tudi videl, ko so prihajali na kontrolo po daljšem časovnem obdobju. Tako sem dobil dober vpogled v dolgoročne rezultate tega zdravljenja. V kolikor je na oddelek prišel kakšen bolj zapleten primer sem se poglobil v literaturo in to bolezen boljše naštudiral.

Delo na nevrokirurškem oddelku (9.4.2010-9.6.2010):

Tukaj sem predvsem spremljal in asistiral na operacijah. Operacije so bile raznolike. Veliko je bilo vaskularnih zadev, tumorjev in dekompresivnih operacij hrbtenjače. Nekaj je bilo tudi dekompresij trigeminalnega živca. Enkrat na teden so operirali z »Deep brain stimulation«, kar je bilo še posebej zanimivo, sploh ker sem imel sedaj vpogled na to zdravljenje tudi iz kirurškega vidika. Tukaj smo skupaj načrtovali operacije, nato nastavili elektrode in potem se je izpeljala operacija. Spremljal sem tudi nekaj endoskopskih operacij tumorjev hipofize.

Moj vtis:

Poleg dobljenega strokovnega znanja sem dobro spoznal »Deep brain stimulation«. Poleg tega sem videl, da si vzamejo za bolnika veliko več časa kot pri nas. Prav tako se tudi trudijo z razumljivo razlago njegovega stanja. Prepričan sem, da mi bodo te izkušnje prišle prav v moji prihodnji poklicni karieri.

Andrej Porčnik